

ŽIVÉ NÁMĚSTÍ

*REVITALIZACE VELKÉHO NÁMĚSTÍ
V HRADCI KRÁLOVÉ*

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV AKCE	Architektonicko – urbanistická studie „Revitalizace Velkého náměstí v Hradci Králové“ Hradec Králové, Velké náměstí
OBJEDNATEL	STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové statutární zástupce Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D., primátorka města IČ 00268810 DIČ CZ00268810
ZPRACOVATEL	Sdružení „ ARN STUDIO s.r.o. – architekti chmelík & partneři s.r.o. “ ARN STUDIO spol. s r.o. Československé armády 219/24 500 03 Hradec Králové IČ 64259218 DIČ CZ64259218 statutární zástupce: Ing. arch. Jiří Krejčík, jednatel firmy autorizovaný architekt, č. autorizace 00511 architekti chmelík & partneři s.r.o. Úzká 201/2 500 03 Hradec Králové IČ 28768841 DIČ CZ28768841 statutární zástupce: Ing. arch. Jaromír Chmelík, jednatel firmy autorizovaný architekt autorský tým za ARN STUDIO spol. s r.o. Ing. arch. Jiří Krejčík, Ing. arch. Michal Krejčík, Ph.D. Spolupráce: Ing. arch. Tereza Novosadová, Ing. arch. Vera Jirkovská autorský tým za architekti chmelík & partneři s.r.o. Ing. arch. Jaromír Chmelík, Ing. arch. Ilona Kaplanová. odborná spolupráce: Ing. Pavel Hodek Ing. Vojtěch Novotný, Ph.D. Ing. Lubomír Mudroň Ing. Lenka Hladíková

TEXTOVÁ ČÁST

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

ÚVOD

Statutární město Hradec Králové uzavřelo dne 30.06.2023 na základě usnesení Rady města Hradec Králové č. RM/2023/741 ze dne 13.06.2023 smlouvu o dílo se zhotovitelem (sdružení „ARN studio spol. s r.o.- architekti Chmelík & partneři s.r.o.“). Smlouva byla uzavřena za účelem zpracování architektonicko-urbanistické studie „Revitalizace Velkého náměstí v Hradci Králové“ jejímž cílem je navrhnout řešení úpravy centrálního historického prostoru včetně aktuálních požadavků adaptace na změnu klimatu, hospodaření s vodou apod.

Jedním z hlavních úkolů úprav Velkého náměstí je řešení dopravy v klidu. Počet stávajících parkovacích stání pro osobní automobily na ploše Velkého náměstí je cca 230. Parkování v historickém centru je předmětem dlouhodobé diskuse.

V průběhu cca deseti let zůstává počet osobních automobilů, které využívají parkování na Velkém náměstí téměř konstantní. Parkování na ploše náměstí omezuje veřejný prostor a nedává možnost pro jeho širší využití. Společenský život je v tomto prostoru paralyzován odstavenými automobily.

Téma dopravy vnímáme jako jeden z důležitých faktorů řádného fungování historického centra města. Vzhledem k tomu, že nelze skloubit masivní parkování osobních vozidel na ploše náměstí s požadavky kladenými na veřejná prostranství, navíc prostranství v historické části města, zabýváme se v této studii úvahou umístění potřebné parkovací kapacity v blízkosti a dobré dostupnosti k tomuto centrálnímu prostoru.

Jsme si vědomi náročnosti tohoto řešení. Přesto jsme přesvědčeni o tom, že pouze velkoryse pojatá koncepce řešení dopravy v klidu je přínosem pro budoucí využití centrálního historického veřejného prostoru a historického centra vůbec.

INFORMACE O PODKLADECH

Studie navazuje na přípravné práce zpracované v roce 2023 a na dílčí závěry participace předané v závěru roku 2023. Aktuálně jsou v konceptu studie obsaženy podklady a informace, které byly v průběhu zpracování dostupné. Jedná se o:

Generel historického jádra – 1990
Referenční mapa přetvořená z katastrální mapy

Koncept urbanistické studie MPR – 2000 (Roman Koucký, architektonická kancelář s.r.o., 12/2000)

Program regenerace MPR – 2003 (Ing. Martin Samohrd, Ing. Alexandr Wagner, 04/2003)

Rozbor investice rekonstrukce parteru velkého náměstí a Kavčího Plácku (Ing. Martin Samohrd, Ing. Alexandr Wagner 02/2007)

Magistrát města Hradec Králové, odbor hlavního architekta, (geodetická dokumentace - identifikace inženýrských sítí, Hradec Králové, Velké náměstí, TRANSCONSULT s.r.o., 08/2007, zaměření současného stavu, výškopis, polohopis, TRANSCONSULT s.r.o., 2010, digitální technická mapa města)

Biskupství královéhradecké, odbor správy majetku, (dílčí části výkresové dokumentace k budově Nového Adalbertina, DSP 01/1993, půdorys přízemí kostela Nanebevzetí Panny Marie)

Muzeum východních Čech v Hradci Králové, odd. archeologie, (geodetická dokumentace - identifikace inženýrských sítí, Hradec Králové, Velké náměstí, TRANSCONSULT s.r.o., 08/2007,

vymezení archeologických nemovitých nálezů na Velkém Náměstí v Hradci Králové, Mgr. Radek Bláha, 08/2007)

Riziková analýza výstavby velkokapacitních garáží v MPR v Hradci Králové z pozice geologa a archeologa (JIP – Ing. Jiří Petera, Soukromá kancelář pro průzkum a inženýrskou činnost Hradec Králové, 07/2008)

Revitalizace Velkého náměstí v Hradci Králové, architektonická studie (ARN studio spol. s r.o., Ing.arch. Jaromír Chmelík, 01/2010)

Rekonstrukce Velkého náměstí, dokumentace pro územní řízení (ARN studio spol. s r.o., Transconsult s.r.o., 06/2010)

Rekonstrukce (revitalizace) Velkého náměstí v Hradci Králové, vyhodnocení daného území z hlediska historického a archeologického, riziko narušení archeologických situací (MVČ v Hradci Králové, Mgr. Radek Bláha, 2010)

Rekonstrukce Velkého náměstí v Hradci Králové - zjišťovací archeologický výzkum a inženýrsko geologický průzkum - I. etapa

Trh na Velkém náměstí v Hradci Králové. Obraz v primátorské kanceláři. Autor: Fiala.

Velké náměstí v Hradci Králové. Autor: Adolf Doležal. 1932.

(JIP Soukromá kancelář pro průzkum a inženýrskou činnost, Ing. Jiří Petera 06/2010)

Studie parkování Velké náměstí, zhodnocení geologických poměrů (JIP Soukromá kancelář pro průzkum a inženýrskou činnost, Ing. Jiří Petera 08/2019)

Archeologické nálezy v centrální části Velkého náměstí a na území jižních teras, riziko narušení archeologických situací (MVČ v Hradci Králové, Mgr. Radek Bláha, 2019)

Studie parkování Velké náměstí, architektonicko-urbanistická studie (ARN studio spol. s r.o., 10/2020)

Architektonická studie úpravy parteru, uzel Grand (ARN studio spol. s r.o., 10/2020)

Závěrečná zpráva z předběžného inženýrsko-geologického průzkumu, Hradec Králové, Velké náměstí, podzemní parkování (Global-Geo, s.r.o., Ing. Pavel Žaba, 12/2020)

Strategický plán rozvoj města HK 2040

Plán udržitelné městské mobility HK

SUMF, Plán dopravní obslužnosti

Intenzity dopravy z dopravního modelu města 2020

Návrh nestavebních dopravních opatření pro zajištění cyklo obousměrky v ul. V Kopečku a Mýtská (v současné době zahájeny práce)

Komplexní dopravní průzkumy pro oblast MPR“

Vyhodnocení provozu ISP HK (URBS v.o.s. Praha, 09/2010)

Návrh nestavebních dopravních opatření pro zajištění cyklo obousměrky v ul. V Kopečku a Mýtská (v současné době zahájeny práce)

Komplexní dopravní průzkumy pro oblast MPR“

Vyhodnocení provozu ISP HK (URBS v.o.s. Praha, 09/2010)

Ověření a posouzení variant možného dalšího postupu přípravy stavby Rekonstrukce Velkého náměstí v Hradci Králové Mgr. Ing. Jana Dolejšová)

Archivní materiály byly převedeny do formátů, které je možné elektronicky editovat. Byl vyhodnocen současný stav předmětné lokality ve formátu.dwg, pdf., (situace, půdorysy, řezy, profily terénu,

pohledy), z technických podkladů byly převzaty a zakresleny trasy inženýrských sítí.

Zpracování výsledků geologického hodnocení, zakreslení geologického souvrství do zpracovaných výkresových podkladů-konzultace způsobu provedení. Zhodnocení geologických poměrů formou archivní rešerše zpracoval Ing. Jiří Petera, JIP, 08/2019.

Posouzení lokality z hlediska archeologické památkové péče zpracoval Mgr. Radek Bláha, archeologické oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové, 08/2019. Zpráva s názvem „Archeologické nálezy v centrální části Velkého náměstí a na území jižních teras v místech navrhovaného podzemního parkování“

Vyhodnocení lokality z hlediska archeologické památkové péče: grafické znázornění archeologických nálezových sond do situačního výkresu, prověření výskytu podzemních objektů v plánované lokalitě (rešerše archivních podkladů)

V průběhu zpracování proběhlo jednání s orgány státní památkové péče, která byla zaměřena na téma parkování osobních vozidel v historických centrech měst. Jednání proběhla:

- s odborným zástupcem Národního památkového ústavu pro Hradec Králové Ing. Blankou Adámkovou
- s ředitelem NPÚ ÚOP Josefov Ing. Jiřím Balským,
- dne 06.12.2023 proběhlo představení revitalizace Velkého náměstí v Hradci Králové na jednání Památkové rady ředitele oblastního pracoviště NPÚ v Josefově,

Rozhodnutí o přípustnosti záměru vydal Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče dne 26.06.2024. Správní orgán stanovil v tomto rozhodnutí podmínky, při jejichž splnění je možné pokračovat v projektování předloženého návrhu. Zejména se jedná o předložení podrobnější navazující dokumentace pro vydání nového závazného stanoviska k částem, které nelze s ohledem na míru podrobnosti dokumentace ve stupni studie posoudit a dále podmínky směřující k ochraně bývalého hřbitova okolo katedrály sv. Ducha.

CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Velké náměstí s napojením na Malé náměstí, Náměstí Jana Pavla II., Svatojánské náměstí a navazující ulice V Kopečku,

Rokitanského, Franušova, Karla Tomana, Soukenická, s napojením na ulice Špitálskou, Klicperovu, Úzkou, Na Kropáčce a zaústěním do ulic Zieglerova a Tomkova plní funkci veřejného městského prostoru, který je využíván pro pěší pohyb chodců. Větší část plochy je využívána jako parkoviště, část plochy tvoří rozptylovou a shromažďovací plochu náměstí. Prostor Velkého náměstí plní převážně funkci komunikační pro motorovou dopravu a pěší pohyb chodců a jako centrum historické části města, které je památkově chráněné.

Úpravy se týkají pozemků parc. č. 138/1, 138/16, 138/17, 138/18, 138/19, 138/20, 300/2 v katastrálním území Hradec Králové (Velké náměst, ulice V Kopečku, Svatojánské náměstí, Rokitanského, Franušova, náměstí Jana Pavla II., Karla Tomana), které se nachází na území městské památkové rezervace v Hradci Králové

Prostor náměstí v současném stavu nevyužívá plně svého potenciálu. Jedná se o prostor v centrální části města, který se nachází v památkové rezervaci. Severní část náměstí plní funkci dopravní se souběžným chodníkem, podloubím a velkým množstvím restaurací. Jižní část náměstí představuje klidnější zónu v převážné části lemovanou fasádami významných budov, převážně bez obchodního parteru. Obnova bude spočívat ve výměně povrchů, v revizi veškerých inženýrských sítí včetně přípojek, ve výměně veřejného osvětlení, doplnění o veřejnou zeleň, vodní prvky včetně prvků mobiliáře.

údaje o vydané územně plánovací dokumentaci

V současné době je platný územní plán města Hradec Králové schválený zastupitelstvem města dne 21. 1. 2000, dále obecně závazná vyhláška města Hradec Králové č.1/2002 přijatá usnesením zastupitelstva města č. 249/2002 ze dne 25. 6. 2002 o schválení změny závazné části Úpm HK.

Pro řešené území platí podmínky dané platným územním plánem města Hradec Králové. Navržené funkční využití území bez výjimek odpovídá dle územního plánu funkčním plochám, na kterých se řešené území nachází.

KONCEPCE PROSTOROVÉHO USPOŘÁDÁNÍ

historie

Hradec Králové patří k nejstarším doloženým českým městům. Výhodné přírodní podmínky vedly k tomu, že návrší o rozloze 13 ha

nad soutokem řek Labe a Orlice využívali k osídlení lidé již od pravěku.

Přirozeným středem města je od středověku trojúhelný rynek, čili dnešní Velké náměstí. Byl obklopen zástavbou, na jihu vymezenou frontou domů, za níž se již nachází hrana návrší s hradební linií. Západní frontu Velkého náměstí tvoří již od 14. století městský kostel sv. Ducha včetně hřbitova, kaple sv. Klimenta, radnice a další domy. Severně od náměstí vznikla síť ulic. Zde stával i městský hrad a přilehlý klášter minoritů. V severní frontě domů Velkého náměstí se v dnešním čp. 150 nacházela středověká rychta.

Hlavní komunikace probíhala, tak jako dnes, při severní frontě Velkého náměstí a Malým náměstím zhruba ve směru západ – východ, od Pražské brány k bráně Mýtské. Na této spojnici mezi Velkým náměstím a Pražskou bránou se rozprostíralo malé veřejné prostranství, dnes „náměstí V Kopečku“, které mělo klíčový komunikační význam (přímý přístup ke sv. Duchu a k hradu). Z jihozápadního cípu Velkého náměstí vybíhala k západu cesta (dnešní ulice Karla Tomana, náměstí Jana Pavla II. a Soukenická) k okraji hradeckého návrší (vedoucí bývalou Soukenickou fortanou - Kozinkou) na dnes již zaniklé hradecké předměstí Soukenice.

Plocha náměstí měla odedávna tři hlavní funkce, a to komunikační, tržní a shromažďovací. Zpevnění povrchu náměstí bylo realizováno již od vzniku města. V nejstarším období 13. – 15. století to byly dřevěné hatě a vrstvy říčních valounků či křemenných valounů. Od 16. století se uplatnila dlažba z čediče pocházejícího z Kunětické hory. Zbytky těchto dlažeb jsou dochovány nehluboko pod dnešním povrchem. Až během 19. a 20. století byly k dláždění použity žulové kostky od Skutče a pískovcové kostky pocházející z lomů na Královédvorskú. Na ploše náměstí stály různé objekty, z nichž se dodnes dochoval Mariánský sloup z 1. čtvrtiny 18. století. Zanikla tzv. Jiříkova kašna ze 16. století i její mladší následovníci. Nedaleko kašny se nacházel pranýř a nejméně jedna studna. Do plochy náměstí zasahoval původně ohrazený hřbitov kolem sv. Ducha, k němuž byly přistavěny domky sloužící jako škola a obydlí ředitele kůru. S pořádáním trhů souvisely pevné či rozebíratelné krámký, boudy a kotce.

návrh

Tak jako většina českých a evropských měst, prezentuje i Hradec Králové ve své nejstarší části mozaiku historického vývoje a doklad stavební kultury jednotlivých slohových období. Na tomto místě jsou

zastoupeny nejvýznamnější stavby z období gotiky, renesance, baroka až po začátek 20.stol. Skládání jednotlivých vrstev, jejich řazení a prolínání vytváří z historického centra jedinečný originál a vtiskuje mu osobitého genia loci.

Koncepce řešení vychází ze snahy potvrdit historickou stopu tohoto místa a navázat na jedinečnou atmosféru bez historizujících parafrází. Současným výtvarným jazykem reflektovat stav ukrytý ve vrstvách historie.

Spojnice dvou městských bran na západní a východní straně vytvářela od dávnověku hlavní cestu napříč opevněným pahorkem a byla živnou tepnou pro obchod, který vzkvétal především na její severní straně. V návrhu je tato cesta komunikační páteří celého řešení. Je vnímána jako součást rozlehlé plochy náměstí. Její směr je zvýrazněn dvouřadou alejí.

Na sever od této osy je území s čilým městským životem. Parter v podloubí i mimo něj dává této straně předpoklady pro vznik dalších aktivit pro posílení vzájemné komunikace mezi lidmi. Slunce v zahrádkách příjemných kaváren přímo vyzývá k posezení a přátelským schůzkám. Na tomto místě může člověk přijít do kontaktu s ostatními lidmi a se společností, jejíž je součástí. Zde může na vlastní oči vidět, prožívat, být viděn a účastnit se.

Plocha na jih od kompoziční osy má více oficiální charakter. Převažují budovy bez obchodního parteru. Je to strana zasvěcená zejména duchovnímu světu. Stávající stromová alej před bývalou jezuitskou kolejí byla již před několika lety odstraněna a v návrhu je nahrazena novou výsadbou. Je zde vytvořena nová „promenádní“ cesta.

Jsme si vědomi toho, že z historického hlediska byla zeleň na veřejných prostranstvích ve výrazné menšině. Přesto se snažíme v tomto směru reflektovat potřebu „zobytnění“ velkého centrálního prostoru a tento nový prvek do tohoto místa umístit. Nová promenáda má přímou vazbu na prstenec terasových zahrad lemující střed starého města. Lavičky a drobný městský mobiliář dávají této straně spíše lázeňský charakter.

KONCEPCE NOVÉ VÝDLAŽBY

historie

V průběhu pravěkého, ale především staršího středověkého vývoje byla plocha náměstí nivelována – propadliny zasypávány odpadem,

vyvýšená místa odkopávána. K největším změnám došlo v průběhu 13. století, mocnost těchto vrstev „životní špíny“ činí více než 1 m. Tranzitní tah byl pravděpodobně vždy veden v dnešní trase podél severní fronty. Je zřejmé, že zde vznikla historicky první dláždění. Nejstarší formou úpravy povrchu byly dřevěné vyrovnávky – haťování a povalové vozovky. Ke skutečnému dláždění se přikročilo až v polovině 14. století (nařízení 1346 a 1359). Toto dláždění z pískovce, který se musel dovážet ze vzdálenosti nejméně 15 km, se však dotýkalo jen hlavního tahu. Teprve po roce 1513 pokryla celou plochu náměstí dlažba z vyvěřeliny z Kunětické hory, v ní byl černou hlínou vyznačen latinský nápis s letopočtem. V roce 1513 totiž Vilém z Pernštejna poskytl hradeckým jako protihodnotu za pozemek u opatovického jezu část skály na Kunětické hoře při cestě od Hradiště spolu s osvobozením od cla v Němči pro volnou dopravu kamene. Hradečtí pak z tohoto kamene dali mj. zhotovit dlažbu na Velkém nám. Dále byla doplňována stará dlážděná cesta vedoucí městem od dob Karla IV. Hlavní komunikační tah z Mýtské brány k čp. 129 a Velkému náměstí byl dlážděn roku 1543.

V roce 1549 král povolil, aby locheničtí pomáhali svými potahy při opravách veřejných cest podle starého obyčeje. Roku 1605 obec si brala ze starého hradu rum pro vykládání a spravování veřejných cest, zaměstnávala dozorce nad obecními dělníky, nad vodárnou, kašnami i vodovody a několik námezdních dělníků zaměstnávaných při opravách veřejných cest, čištění příkopů, struh, náměstí i ulic. Obecní cesty byly v té době průběžně opravovány navážením rumu, suti a písku s prokládáním sekaného proutí či rákosem. Zřejmě se jednalo o nedlážděné komunikace mimo hradební obvod.

V roce 1624 byla rozebrána část dlažby na Velkém náměstí pro jízdní okruh pro pernštejnské rejтары, až v roce 1637 se uvažovalo o novém zadláždění (kámen asi již rozebrán), ale k realizaci nedošlo. Plocha náměstí však mohla sloužit i jako prostor pro skladování stavebního materiálu, což například v případě stavby jezuitského kostela trvalo v letech 1656 – 1670. Jezuité zde skladovali výkopek z krypt a pak i z ohromných dvoupodlažních suterénů a nových základů. Ve válečném roce 1778 (když byla dokončována stavba zemní pevnosti) vojenský erár donutil město opravit dlažbu.

V 1. pol. 19. stol. se úprava náměstí stala předmětem zájmu státních úřadů: krajský hejtman Josef Reyl věnoval pozornost parkové úpravě Kozinky i novému vydláždění Velkého a Malého nám. Zřejmě tehdy byly starší dlažby na vozovkách vystřídány pískovcovými kvádríky ve formátu velké dlažby, kladenými

v řádcích kolmo k ose komunikace. Na pěších tazích se objevily pískovcové desky (čtverce a obdélníky). Ostatní plochy dále pokrýval lomový kámen z Kunětické hory.

Roku 1904 byl zřízen mozaikový chodník na severní straně podél Velké podsíně. Hned v dalším roce 1905 byly mozaikovými chodníky opatřeny ulice severně od náměstí. V tomto roce totiž došlo k vydláždění celého města(!). Přitom byla nahrazena starší dlažba novou s obrubníky a kostkami ze skutečské žuly a pískovce. Stará nedostačující kanalizace nebyla vyměněna z nedostatku financí. Tento stav trvá přes různé úpravy dodnes a projevuje se mimo jiné zápachem v mnoha suterénních prostorách. Při dláždící akci v roce 1905 se obrubníky a kostky dovážely z Litic a ze Skutče, starý pískovec posloužil k vydláždění přechodníků a míst kde se méně jezdí, vytrhaný čedič z Kunětické Hory k vyplnění prostoru mezi jízdní dráhou a přechodníky nebo na štěr.

V letech 1935-1936 byl kolem mariánského sloupu zřízen trávník se záhonem. Na další větší úpravu náměstí čekalo až do příprav 750. výročí první písemné zmínky v roce 1975, kdy byly předlážděny chodníky na severní straně náměstí a v nich vytvořeny tři mozaikové obrazy (chrám sv. Ducha s Bílou věží, městská Pražská brána s předbraním, městská Slezská brána) a znak města. Zřejmě při té příležitosti vniklo asfaltované parkoviště ve středové ploše náměstí s bílými vodíci pruhy z prefabrikátů. Podél jižní fronty náměstí byly po r. 1981 v chodníku položeny světlé betonové dlaždice formátu 30x30 cm (výjimečně v severní frontě i 50x50 cm), náměstí V Kopečku zcela pokrýl asfalt.

Po roce 1990 v souvislosti s lokální opravou kanalizace se v mozaikové dlažbě ve střední části severní fronty objevily symboly restaurace. Následovaly četné drobnější opravy dlažeb vždy při opravách sítí a lokální úpravy prováděné v rámci oprav jednotlivých objektů (biskupská residence, Nové Adalbertinum, katedrála). Vyasfaltované plochy se po r. 1990 proměnily v parkoviště, které posléze pohltilo veškeré volné plochy náměstí. Oživení socialismem umrtveného historického středu města tak přineslo daň v podobě proměny plochy shromažďovací v odstavnu. Teprve zavedení parkovacích automatů s progresivní sazbou v roce 2008 dokázalo plochu náměstí výrazněji uvolnit. Ve východní části náměstí byla r. 1995 rekonstruována podzemní trafostanice, její mladší obdoba byla pak vybudována r. 1997 na Malém náměstí.

V současné době pokrývá hlavní pojízdné tahy velká dlažba v diagonálním kladení, většinou v šedé skutečské žule s četnými

výtluky, před radnicí nalezneme i úseky v růžové litické žule a dělicí proužky v pískovci. Chodníky vykrývají mramorové a žulové mozaikové dlažby: kroužkové, s geometrickým členěním (drak v rámu, rámy a čtverce) i obrazy, v převážné míře lokálně poškozené a neprofesionálně vyspravené bez ohledu na původní provedení. Zejména v jižní frontě byly použity betonové dlaždice (lokálně i jinde). Středovou část náměstí (parkoviště) vyplňuje asfalt. Proti vstupu do radnice se nachází kříž, sestavený z čedičových koulí (valců?), necitelně poškozený průchodem vodícího pásu. Okolí chrámu sv. Ducha a Rokitanského ulice jsou dlážděny v přírodním materiálu, komunikačně exponovaná ulice V Kopečku včetně náměstí je včetně chodníků zcela zalita asfaltem. (Ing.Jiří Slavík, NPÚ, 02/2010)

návrh

Úpravu ploch Velkého náměstí koncipujeme tak, aby životnost jednotlivých stavebních objektů byla co nejdelší. Z tohoto důvodu jsou navrženy ušlechtilé materiály a povrchové úpravy s co nejdelší životností. Vnímáme požadavek na co nejjednodušší údržbu, která bude vyžadována na uživateli, respektive investorovi stavby v průběhu provozu. V rámci rekonstrukce povrchů bude zároveň provedena revize všech inženýrských sítí v území a navržena jejich případná výměna nebo přeložka.

Dlažba centrální plochy je navržena jako kombinace nové a stávající, druhotně využitě, kamenné dlažby. Plocha náměstí je vydlážděna v jedné úrovni bez výrazných bariér a probíhá od fasády k fasádě. Ve struktuře je zadláždění plochy náměstí navrženo jako lineární, řádková dlažby, kladená příčně mezi podélné, rozevírající se linie z kamenných kostek většího formátu. V místech s vyšší frekvencí chodců je přizpůsobena pohodlné chůzi vhodnou povrchovou úpravou. Pojízdné plochy jsou, v souladu s koncepcí sdílené zóny, řešeny v jednotné úpravě s hlavní plochou. Skladba souvrství pod dlažbou zasahuje do hloubky 50cm a nemělo by narušit archeologický horizont. Je dimenzováno tak, aby umožnilo pojíždění těžkých nákladních vozidel včetně požární techniky.

Vrstvení struktur umožňuje včlenění historických reliktů do nově vydlážděných ploch (studna, Mariánský sloup apod.) Jako příklad lze uvést okolí katedrály sv. Ducha, které je připomínkou na zaniklý hřbitov a stavby, které stávaly v jeho těsné blízkosti. Dlažba v této části se liší od dlažby hlavní plochy svojí strukturou, typem použité dlažby a také mocností podkladní vrstvy (cca 40 cm). Vzhledem

k pietě tohoto místa zde předpokládáme pouze plochy pro pěší. Pojízdna komunikace bude od této plochy vymezena jasnou linií dlažby a prvky drobné architektury.

Povrchy ulic Rokitanského a V Kopečku budou provedeny obdobným způsobem jako hlavní plocha. Dlažba probíhá od fasády k fasádě, obrubníky chodníků budou zvýšené max. o 2cm. V ulici V kopečku bude do plochy dlažby zapracován i otisk městské brány.

Obecně lze konstatovat, že v maximální míře bude využita stávající kamenná dlažba, která se nachází v řešeném území, šedá skutečská žula a růžová litická žula a vytipované části mozaikové dlažby.

MĚSTSKÝ MOBILIÁŘ, DROBNÁ ARCHITEKTURA

V rámci zpracování architektonického návrhu revitalizace Velkého náměstí je zpracován návrh městského mobiliáře pro tento ústřední prostor. Využití jednotlivých prvků mobiliáře by mělo mít širší rozměr. Všechny navržené prvky mobiliáře musí být ve vzájemném souladu a působit jednotně v celém historickém prostoru. V rámci zpracování této studie jsou jednotlivé prvky mobiliáře řešeny pouze ideově. O některých požadavcích není možné rozhodnout bez předchozího prověření podrobnějším návrhem. Design jednotlivých prvků by měl být současný a měl by být osvobozen od historických parafrází. Musí reflektovat současnou dobu a současné potřeby lidí. Materiálově by měl převažovat kov (grafitová povrchová úprava), dřevo a kámen (prvky drobné architektury. V návrhu je řešeno umístění základních prvků mobiliáře, jejich osazení do plochy, počty apod.

fontána na Velkém náměstí

Zřejmě nejstarším architektonickým prvkem využívající vodu byla velká kašna v západní části Velkého náměstí, zvaná podle ústřední sochy Jiříkova. V roce 1587 byla v lomě na Bohárni (Boháňka) vylomena dvě velká koryta, osazená pak u kašny na Malém nám. a ke kašně U Jiříka. Roku 1782 byly odstraněny zbytky kašny U Jiříka, místo ní postavena nová, s kamennou nádrží s nízkým středovým pylonem s chrličí (viz ikonografie). Tuto kašnu nahradila nová mezi lety 1876 a 1891. V osmiboké nádrži umístěné na dvou stupních byl osazen štíhlý pylon s osmibokým talířem, na kterém ležel na kuželkovém sloupku malý talíř, vrcholící sloupkem. Osazení horních talířů kašny květinami v posledním pětiletí 1. čs.

republiky signalizuje nefunkčnost kašny a její zánik, ke kterému pravděpodobně došlo v roce 1942. (Ing.Jiří Slavík, NPÚ, 02/2010)

Navržená nová kašna na ploše Velkého náměstí, v místě zrušené Jiříkovy kašny, obnovuje umístění vodního prvku. Objekt řeší realizaci fontány kruhového tvaru. Design „staronové“ kašny vychází z geometrie historické předlohy. Obrysová linie poslední doložené kašny je rotací kolem svislé osy převedena do nového prvku, který v novém materiálovém pojetí (vysokopevnostní jemnozrnny beton) transformuje historický tvar do současné doby. Kašna bude vybavena podzemní technologickou šachtou. kamenných žulových schodů Pro vyrovnání výškového rozdílu vzhledem k upravené ploše Velkého náměstí bude sloužit schodiště, které bude sledovat geometrii kašny. Jeho provedení by bylo ve shodném materiálovém provedení jako vlastní kašna.

úpravy mariánského sloupu na Velkém náměstí

Barokní mariánský sloup z let 1714-17 od J.G. Bully. Pískovec, plastiky v životní velikosti, podstavec dvoudílný, hranolovitý, na spodním díle podstavce plastiky sv. Anny, Ivana, Karla Boromejského a Jana Nepomuckého. ve vyduť podstavce socha Jana Nepomuckého a Rosalie. na horním podstavci korintizující sloup se sochou Panny Marie. kolem sloupu kuželovité zábradlí, na něm sochy sv. Václava, Josefa, Ondřeje a Vavřince. sloup i s plastikami je po kompletním restaurování a je pouze přiměřeně znečištěn od doby posledních úprav.

Okolí morového sloupu bude architektonicky upravené a bude mu opět navraceno jeho propojení s náměstím. Vzhledem k nové úpravě terénu v okolí sloupu bude podstavec doplněn na severní straně o nové stupně, kopírující tvar stávajících schodů. Sloup bude usazen ve čtvercovém poli vydlážděném druhotně použitou historickou dlažbou která, jak předpokládáme, bude v průběhu realizačních prací odkryta. Především se jedná o vrstvu čedičové dlažby pocházející z lomu z Kunětické Hory. Tato kamenná dlažba bude po dohodě se zástupci Památkového ústavu druhotně použita zapracována nejen do nové úpravy v okolí mariánského sloupu ale také u katedrály a na jiných významných místech, kde bude zapotřebí zvýraznit historickou stopu zaniklých staveb.

úpravy stávající studny na Velkém náměstí

V roce 1898 byla vybudována před kostelem P. Marie nová „studna“ s bohatě kovanou mřížovou klecí, vše podle návrhu M. Oehma.

Tato páce je dokladem vysoké řemeslné úrovně zdejší zámečnické školy.

V rámci úprav Velkého náměstí je tato „studna“ ponechána na svém původním místě. Bude provedena odborná oprava, restaurování a konzervace kovových a kamenných prvků. Postup opravy bude stanoven na základě podrobného restaurátorského záměru, který bude odsouhlasen s pracovníky Národního památkového ústavu. Výškové poměry se v okolí kašny zásadně nemění, a tak zůstává tento prvek v původní podobě. Studna bude usazena v ploše vydlážděném druhotně použitou historickou čedičovou dlažbou.

meteostanice na Velkém náměstí

Meteorologický sloup byl zřízen r. 1913 před střední částí bývalé jezuitské koleje. Stávající meteostanice bude demontována ze základu. Následovat bude vyčištění, případná oprava, seřízení či kalibrace (dle skutečného stavu) a dojde k osazení do nové polohy na betonový základ.

busta Jana Pavla II.

Malé komorní náměstí Jana Pavla II. před vstupem do katedrály sv. Ducha je doplněno o drobnou plastiku, která bude připomínkou na významnou návštěvu našeho města. Autorem sochařského díla je akad. soch. Vojtěch Adamec. Bronzová plastika bude umístěna na podstavci z tvrdého kamene tak, aby korespondovala s materiálem výdlažby náměstí Jana Pavla II. Celková výška plastiky je navržena 2,3 m.

Plastika je v současné době umístěna v boční lodi katedrály sv.Ducha

KONCEPCE DOPRAVNÍ OBSLUHY

současný stav

Dopravní obsluha historického centra, včetně Velké náměstí, je zajištěna z I. městského okruhu, který tvoří třída Čs. armády a Komenského ulice.

V posledních několika desetiletích se ustálil dopravní režim v historickém centru na jednosměrném průjezdu. Do centra se vjíždí Mýtskou ulicí přes Malé náměstí a vyjíždí ulicí V Kopečku na třídu Čs. Armády v křižovatce u hotelu Grand.

Hlavní dopravní osu Velkého náměstí tvoří průjezdná komunikace vedená podél jeho severní strany. Zokruhování komunikace podél

jižní strany náměstí zajišťuje obslužnost parkování osobních vozidel v centrální ploše náměstí. Z této obslužné komunikace je umožněn jednosměrný vjezd na náměstí Jana Pavla II. a dále do Rokitanského ulice s vyústěním do ulice V kopečku. Dopravní obsluha zástavby severně od Velkého náměstí je zajištěna systémem jednosměrných ulic s možností vjezdu do tohoto území z Malého i z Velkého náměstí a s výjezdem na Velké náměstí (dále na třídu Čs. armády).

Počet parkovacích stání na ploše Velkého náměstí je v současné době cca 230 míst. V přilehlých ulicích je možnost parkování pro 113 osobních aut. Počet parkovacích míst na Malém náměstí, která jsou určena pro krátkodobé odstavení vozidel je v počtu 17 stání.

Historické centrum je motorovou dopravou významně zatížené. Veřejný prostor je blokován odstavenými vozidly tak, že neumožňuje žádný rozvoj. Tato situace se každoročně zhoršuje s množstvím přibývajících aut. Počet vozidel, která v průběhu denní doby (cca 8 – 18 hod.) na náměstí vjíždí a na druhé straně vyjíždí odhadujeme na cca 3 500 vozů v průběhu těchto deseti hodin.

Omezení bezpečného pěšího pohybu a paralyzování veřejného prostoru považujeme za zásadní nedostatky, na které jsme se v rámci návrhu úpravy náměstí zaměřili a které chceme navrženou úpravou odstranit.

návrh

Navržené řešení dopravní obsluhy Velkého náměstí vychází z vyhodnocení současného stavu. Platí, že dopravní obslužnost je zajištěna z I. městského okruhu, který tvoří třída Čs. armády a Komenského ulice. Vjezd do území zůstává Mýtskou ulicí přes Malé náměstí. Na rozdíl od současného stavu navrhujeme tento vjezd jako obousměrnou komunikaci i s výjezdem z Velkého náměstí.

Dopravní obsluha zástavby severně od Velkého náměstí zůstává zajištěna systémem jednosměrných ulic s možností vjezdu do tohoto území z Malého i z Velkého náměstí a s výjezdem na Velké náměstí.

Výjezd ulicí V Kopečku na třídu Čs. Armády zůstává zachován. Ulice V Kopečku je významnou spojnici mezi historickým centrem a I. městským okruhem. Jedná se o intenzivně využívanou komunikaci především pěšími a cyklisty. S ohledem na poměrně stísněný profil této trasy bylo v průběhu zpracování studie zvažováno, zda nezařadit tuto komunikaci do tzv. pěší zóny.

V průběhu projednávání studie a s ohledem na stávající legislativu bylo rozhodnuto koncipovat ulici V Kopečku v souladu s hlavním historickým prostorem, tj. v režimu sdílené zóny.

Sdílená zóna je druh dopravního režimu, který vstoupil do naší legislativy začátkem roku 2024. V tomto režimu není upřednostněna žádná forma dopravy. Chodci, cyklisté i automobilová doprava jsou zrovnoprávněni.

Provoz „sdílené zóny“ navrhujeme pro celého území MPR. Jedná se o zónu s výrazně omezenou rychlostí vozidel a s možností parkování pouze na vyhrazených místech.

Podstatné je zklidnění ulice, náměstí, nepřímým vedením průjezdu a umístěním stromů nebo mobiliáře. Dlažba je provedena v jedné úrovni bez výrazných výškových bariér, v prostoru není dopravní značení.

Jedním z podstatných dopravních opatření, které v rámci revitalizace Velkého náměstí navrhujeme, je vrácení **obousměrného provozu do Mýtské ulice**. Jedná se o opatření, které má přímou vazbu na Velké náměstí a koncept sdílené zóny. Hlavním předpokladem této úpravy je snížení intenzity dopravy na vjezdu do historického centra. Předkládáme návrh ve dvou variantách.

V rámci první varianty uvažujeme s omezením rychlosti na 20km/hod v místě zúžení komunikace v prostoru bývalé Mýtské brány. Podle ČSN 73 6110 musí být komunikace řešena předností v jízdě s označením pomocí dopravních značek P7 a P8. Úprava Malého náměstí zůstává beze změny.

Verze druhá pracuje s termínem sdílené zóny. Sdílená zóna v této variantě začíná na patě vjezdu do historického centra v Mýtské ulici. Navazuje bezprostředně na nově upravenou křižovatku (křižovatka v Mýtské ulici není předmětem této studie) a zahrnuje celé území MPR včetně Malého náměstí. Toto řešení předpokládá stavební úpravy Malého náměstí, především vyrovnaní výškových rozdílů a celkové sjednocení plochy náměstí v souladu s řešením Velkého náměstí. Veškerý pohyb na ploše se řídí pravidly pro sdílenou zónu.

Jako cílovou variantu řešení vnímáme variantu č.2. Jsme si vědomi toho, že vzhledem k předpokládaným nákladům na realizaci této úpravy, bude nutné tuto variantu ještě podrobněji projednat. V současné době, na přechodné období, doporučujeme přistoupit k variantě č.1.

KONCEPCE OSVĚTLENÍ

historie

Veřejné osvětlení má své počátky nepochybně ve středověku, ale jeho existenci lze doložit až v roce 1799, kdy se 13. 12. rozsvítilo „30 a několik“ olejových lamp, opatrovaných majiteli domů, na nichž byly zavěšeny. Svítíplynové osvětlení dnešního typu bylo po městě zřízeno po zbudování plynárny roku 1869. Plynovod byl veden podél jižní fronty náměstí. Elektrické osvětlení bylo na náměstí zřízeno v roce 1912 po zprovoznění labské elektrárny u jezu Hučák (v místech pevnostního mlýna). (Ing.Jiří Slavík, NPÚ, 02/2010)

návrh

Návrh osvětlení vychází z koncepce architektonického řešení celého prostoru. Hlavní komunikační osy náměstí jsou světelně posílené na normové hodnoty, které odpovídají komunikačním určeným k pohybu motorových vozidel. Osvětlení je realizováno z multifunkčních sloupů. Na těchto sloupech jsou umístěna dvě svítidla: svítidlo se silniční optikou osvětluje komunikaci a svítidlo s asymetrickou optikou osvětluje pochozí plochu náměstí z výšky 6 m. Spolu s nepřímým nasvětlením podloubí tak dochází k zvýraznění severní strany náměstí a podpoření této části jako živé společenské struktury.

Zbývající plochy náměstí mají intenzitu osvětlení nižší zabezpečující komfortní bezpečný pohyb. Jsou navrženy jako světelně zklidněné, určené primárně pro pěší provoz. Z potmělé plochy náměstí vystupuje jen nasvícení fasád významných historických objektů a prvků umístěných v ploše náměstí (Mariánský sloup, kašna, studna...).

Prostor před starou radnicí je osvětlen z designově stejných sloupů o výšce 12 m. Zde se nachází svítidla s asymetrickou optikou, která osvětlují plochu určenou k pořádání společenských akcí.

Důležitým prvkem veřejného osvětlení, které je vnímáno v širším konceptu města a v dálkových panoramatických pohledech, je slavnostní nasvícení významných městských dominant. S tímto prvkem je v návrhu uvažováno, ale jeho zpracování překračuje rámec tohoto stupně dokumentace. Obdobnou záležitostí je také příležitostné osvětlení při pořádání krátkodobých mimořádných akcí se specifickou světelnou náladou v prostoru náměstí.

Osvětlovací soustava je navržena v moderních úsporných LED zdrojích světla. Svítidla jsou integrována v jednoduchých sloupech, svítidla na fasádách jsou provedena ve stejném designu. Barva

světla je navržena na 2700 K a osvětlenosti jsou odpovídající geniu loci starého města, kde je žádoucí zachovat atmosféru a zbytečně prostory nepřesvětlovat. Navržené osvětlenosti otevírají cestu k velmi efektivnímu projekčnímu osvětlení historických objektů, které zatím není předmětem této dokumentace. Projekční osvětlení respektuje historickou hodnotu budov a nijak do nich nezasahuje nevhodnými zásahy. Dále je extrémně úsporné a ekologické, protože naprosto eliminuje světelné znečištění. To splňuje i navržená osvětlovací soustava. Návrh efektivně eliminuje světelné znečištění a zbytečně rušivé osvětlení objektů, které jsou osvětleny pouze světlem odraženým od povrchů náměstí.

V prostoru náměstí se vyskytují i svítidla svítící směrem vzhůru, a to zejména u Mariánského sloupu. Tato svítidla však mají přesně definované optiky a nízké příkony, aby v prostoru nevznikalo oslnění a rušivé světlo bylo efektivně eliminováno. Dále jsou zde prosvětleny proudy vody pod tryskami, ale opět se jedná o slabé zdroje světla generující výtvarné ambientní osvětlení. Podloubí budou jemně osvětlena nepřímým světlem na intenzity korespondující s celkovým pojetím osvětlení prostoru.

KONCEPCE SADOVÝCH ÚPRAV

historie

Zeleň se na náměstí v minulosti prakticky neuplatňovala. V závěru 18. století byly před závěrem chrámu sv. Ducha vysazeny dvě lípy, ale v r. 1831 musely ustoupit nové kanalizaci. V poslední čtvrtině 19. století bylo po bocích arkádové hlavní strážnice (v bývalé jezuitské koleji) v řadě vysázeno několik stromů. Akce proběhla ve dvou etapách, takže stromy na východní straně byly výrazně mohutnější. Konečně po zrušení strážnice a zazdění oblouků arkády byla alej propojena. Řada zmohutnělých stromů, v některých případech se blížících svému fyzickému zenitu, stíní a zakrývá větší část průčelí. Dnes je charakteristickým prvkem oživujícím jinak holé náměstí a do jisté míry neguje fádní průčelí bývalé koleje, ochuzené o architektonický akcent štítů. Stromy jsou navíc vysázeny na jediné trvale zastíněné straně náměstí. (Ing. Jiří Slavík, NPÚ, 02/2010) Poznámka: V dnešní době stromy již neexistují.

návrh

Návrh zeleně je integrální součástí architektonického řešení revitalizace Velkého náměstí. Záměrem je vytvoření zcela odlišného

charakteru pobytového prostředí reagujícího na stav, které vyvolává změna klimatických podmínek.

Pro novou výsadbu jsou stanoveny tyto principy:

- navrhovaná výsadba stromů bude výběrem sortimentu plně respektovat kompoziční principy uplatněné pro náměstí jako celek, především:

- budou respektovány velikostní parametry stromů (maximální dosažitelná výška stromů s ohledem na pohledově významné fasády domů, šířka korun stromů ovlivňující mikroklimatické parametry prostředí „promenády“)

- výběr stromů se zajímavou strukturou koruny korespondující s charakteristickými prvky fasád (lehká struktura koruny, podpořená zajímavou texturou olistění)

- respektování stanovištních antropogenních podmínek a odpovídající péstební zajištění výsadeb.

Konkrétní druhová skladba stromů bude řešena v dalším stupni projektové dokumentace.

kompozice

Návrh počítá s výsadbou jedné linie listnatých stromů podél jižní strany náměstí a dvou linií podél severní strany. Prostor vymezený fasádami domů a řadami nově vysázených stromů navrhujeme nadstandardně vybavit městským mobiliářem (předzahrádky, lavičky, stojany na kola, pítka, koše na odpadky apod.) a vytvořit tak kvalitní prostor pro pobyt a setkávání.

Další prostory, kde je navržena doplňující výsadba stromů je ulice V kopečku (Svatojánské náměstí) a náměstí Jana Pavla II, kde v současném stavu stojí dvojice vzrostlých stromů.

prokořenitelný prostor / východiska

Dostatečný a kvalitní prokořenitelný prostor je zásadní podmínkou pro dlouhodobý růst dřeviny. Zásadním problémem vzhledem k prokořenitelnému prostoru je zhutnění, nedostatečné provzdušnění, omezená vodní kapacita, omezená schopnost vsakování a různé bariéry například podzemních konstrukcí či kořenových bariér. To vše vede k omezené možnosti růstu kořenů, což se vždy projeví jako omezený růst nadzemní části stromu.

Umístění svislé kořenové bariéry na hranici výsadbové jámy (bariéra proti prorůstání kořenů do ochranných pásem IS) nejen

zmenšuje potenciální prokořenitelný prostor, ale v bezprostřední blízkosti kmene zabraňuje rozvinutí kořenového talíře a ovlivňuje strom v nejvýznamnější části z hlediska stability. Tato skutečnost následně způsobuje problémy se stabilitou dřeviny a může docházet k vývrátům.

Zajistit dostatečně veliký prokořenitelný prostor pro každý strom pod přílehlými zpevněnými plochami za použití vhodné technologie. Minimální prokořenitelný prostor pro stromy s výškou cca 8 m je 16m² na strom, při hloubce přibližně 1m, je vhodné uvažovat s plochou cca 4x4m na jeden strom, přičemž je velmi vhodné spojit sousední prokořenitelné prostory. V případě Velkého náměstí by bylo ideální vytvořit pod každou linií stromořadí široký pás prokořenitelného prostoru. V případě jednotlivých stromů (např. v ulici V Kopečku) je vhodné vytvořit prokořenitelný prostor o velikosti min. 5x5m a 1m hloubce a na náměstí Jana Pavla II. je vhodné spojit oba prokořenitelné prostory do jednoho.

Existuje ještě několik dalších možností pro výsadbu stromů do vydlážděných ploch v městských veřejných prostranstvích. Jednou z možností jsou tzv. nosné (strukturální a zhutnitelné) substráty, které se umísťují do požadovaného objemu ve vrstvě silné cca 1m. Tyto substráty umožňují zhutnění pro pokládku konstrukcí zpevněných ploch, ale zároveň jsou prokořenitelné. Základem strukturálních substrátů je hrubé drcené kamenivo frakce 32/63mm (85%) doplněné o jemnozrnný materiál vhodný pro růst kořenů (cca 15%), zajišťující zadržování vody a vázání živin (např. ornice, kompost, biouhel). Ve spodních částech je možné umístit tzv. Strukturální substráty s otevřenou strukturou, což jsou substráty HDK bez přechodů frakcí (frakce 32-63). Tyto pak představují potenciální retenční objem v rámci řešení MZI. Nejlepší retenční vlastnosti splňují strukturální substráty s retenční kapacitou cca 30 % (objemových).

Další možností je použití půdních buněk, což jsou prvky mechanické konstrukce, které nesou vlastní komunikaci a do jejichž prostoru je umístěn výsadbový substrát.

Vhodným prvkem jsou i kořenové cesty. Jedná se o rýhy pod konstrukcemi v šíři 20-40cm a hloubce 0,3-1m pod úrovní konstrukční pláně. Tyto kořenové cesty jsou vyplněny strukturálními substráty a slouží jako provzdušňovací prvek s možností prokořenění.

Výše zmíněné způsoby výsadby jsou poměrně komplikované. Neustále probíhá výzkum, která z výše uvedených variant je vhodnější, názory se rozcházejí. V případě prokořenitelných buněk je reálně využitelný prokořenitelný prostor pro stromy cca 90-93% z vymezeného objemu, v případě strukturálních substrátů je reálně využitelný prokořenitelný prostor pouze 20% z celkového objemu, je tedy reálně potřeba většího objemu

Vlastní prostor (otevřený, nezadlážděný) pro výsadbu stromu by měl být co největší, vyplněný výsadbovým substrátem. Ideálně se jeví prostor o velikosti min. jednoho parkovacího stání (jižní linie na Velkém náměstí, jižní linie ze dvou severních na Velkém náměstí) Plocha výsadbové jámy musí umožňovat vsakování srážkové vody. Ideálním řešením je podsadba stromů z trvalek. Prostor pod stromy lze také mírně snížit a vytvořit tak průleh pro vsakování vody. Mulčování keřů je možné zajistit drobným drceným štěrkem. Trávník není, vzhledem k údržbě a velikosti plochy, ideálním pokryvem

Mříž kolem kmenů stromů musí být co největší, minimální velikost cca 200x200cm, i více. Pro stromy v zadlážděné ploše se jedná o jedinou plochu, která umožní vsakování vody a výměnu půdního vzduchu, sklon okolních dlážděných ploch musí být řešen tak, aby voda stékala ke stromu. Mříž musí umožňovat dostatečný průsak vody. Nevhodným řešením pro výsadbovou jámu je mlat, který je špatně propustný pro vodu i vzduch.

V případě souběhu s trasami inženýrských sítí je nutné zajistit co největší prokořenitelný prostor bez inženýrských sítí, tedy vymístit sítě co nejdále od stromů. V případě použití kořenových bariér dochází k deformaci kořenového systému v místě kořenové bariéry, což vede v budoucnu k problémům se stabilitou dřeviny

NÁVRH TECHNICKÉHO ŘEŠENÍ

Možnost dopravní obsluhy Velkého náměstí a přílehlých ulic zůstává stávající. Na ploše zůstává omezený počet krátkodobých parkovacích stání (cca 65) a veškeré zpevněné plochy jsou přizpůsobeny pro pojíždění těžkou technikou.

V rámci řešeného území je navržena kompletní výměna povrchů. Zadláždění ploch bude realizováno podle odsouhlaseného detailního kladečského plánu. Konstrukční vrstva pro novou skladbu se předpokládá cca 50 cm. V rámci skladby komunikace budou

provedeny také rozvody pro „lineární fontánu“, veřejné osvětlen a další inženýrské sítě, které nevyžadují větší hloubku uložení.

Předpokládáme, že v rámci revitalizace náměstí bude provedena kompletní obnova inženýrských sítí. Na severní straně náměstí, souběžně s linií podloubí navrhujeme uložení sítí do nově vymezených tras. Tato trasa je vyznačena ve výkresové dokumentaci. V rámci koncepce zelenomodré infrastruktury dojde k propojení se systémem retenčních nádrží na zadržování dešťové vody. Trasa sítí a příprava pro výsadbu stromové aleje je navržena v místech již narušeného archeologického horizontu. Obnova ostatních inženýrských sítí bude realizována správcem sítě samostatně. V případě vyvolané přeložky budou přeložky zajištěny investorem stavby.

Obnova inženýrských sítí na jižní straně náměstí bude realizována ve společném výkopu prováděném společně jednotlivými správci inženýrských sítí. Trasa pro přeložení sítí je vymezena průčelím objektů na jižní straně náměstí a linií nově navržených stromů a jejich prokořeňujících buněk.

NÁVRH ETAPIZACE VÝSTAVBY

Zařízení staveniště bude podrobně řešeno budoucím dodavatelem stavby v souladu s jeho potřebami a s podmínkami výstavby. Návrh postupu realizace stavby vychází z požadavku na zachování provozu v hlavních dopravních tazích a zároveň z požadavku na co nejmenší omezení automobilového a pěšího provozu a na zachování přístupu do všech okolních objektů

Stavbu navrhujeme rozdělit do V. etap. V rámci studie je vypracován základní návrh etapizace. Podrobné řešení bude navrženo v rámci dalšího stupně projektové přípravy. Předpokládáme, že stavba by mohla být realizována ve 2 - 3 stavebních sezónách

I. etapa	ulice V Kopečku a Svatojánské náměstí / 4 měsíce
II. etapa	ulice Rokitanského / 3 měsíce
III. etapa	náměstí Jana Pavla II., Franušova, Karla Tomana, Soukenická / 4 měsíce
IV. etapa	Velké náměstí – severní část / 6 měsíců
V. etapa	Velké náměstí – jižní část / 6 měsíců

Staveniště bude od hlavního dopravního prostoru odděleno. V každé etapě se budou realizovat přeložky inženýrských sítí

v potřebném rozsahu a následovat bude realizace zpevněných ploch a pozemních stavebních objektů.

Před započítím stavebních prací musí být provedena pasportizace okolních objektů pro zjištění statického a stavebního stavu, a to před realizaci výkopových a hutnicích prací. Jedná se o preventivní opatření proti případnému neoprávněnému uplatňování náhrad za poškození objektů realizovanou stavbou. Doplnkový archeologický případně geologický průzkum proběhne po odstranění stávající konstrukce vozovky, a to v rozsahu jednotlivých etap.

Zahájení realizace přeložek v rámci jednotlivých etap musí být oznámeno v předstihu příslušnému správci, který bude přizván k realizaci a kontrole dokončení prací a předání do užívání. Výluky provozu jednotlivých sítí musí být minimalizovány. Odstávky musí být v dostatečném časovém předstihu oznámeny veřejnosti.

Během realizace jednotlivých etap musí být v maximální míře zachován přístup do jednotlivých objektů a provozoven. Staveniště musí být řádně vyznačeno a osvětleno. Vzhledem k umístění stavby v disponované části města a vzhledem k provozu a náročnosti připravované etapizace a jednotlivých provizorních stavů je nutné veškeré objekty včetně jejich částí uvádět ihned do provozu (předčasného užívání) tak, aby mohli být provozovány během dalších etap stavby.

Provizorní dopravní značení s jeho umístěním bude řešeno v dalším stupni projektové přípravy.

1. etapa

Staveniště bude zahrnovat Svatojánské náměstí, ulici V Kopečku od třídy ČSA po zaústění na Velké náměstí, napojení do ulic Zieglerova a Tomkova. V případě obnovy stávajících sítí se realizace inženýrských sítí předpokládá ve společném výkopu prováděném společně jednotlivými správci inženýrských sítí. Obnova ostatních inženýrských sítí bude realizována správcem sítě samostatně. V případě vyvolané přeložky budou přeložky zajištěny investorem stavby. Doba provádění se předpokládá cca 3 měsíce.

Průjezd ulicí V Kopečku bude znemožněn. Veškerá doprava od Malého náměstí se bude otáčet na Velkém náměstí a náměstí Jana Pavla II. a bude pokračovat jižní komunikací na Velkém náměstí směrem na Malém náměstí a zpět do Mýtské ulice. Pokud to bude možné, po realizaci inženýrských sítí, bude staveništěm (ulice

V Kopečku) obnoven pěší provoz. Jinak budou využívány náhradní pěší trasy ulicemi Špitálskou a Radoušovou přes Žižkovy sady na třídu ČSA nebo přes Soukenickou ulici na schodiště Kozinka opět na třídu ČSA.

Staveniště bude odvodněno do stávající kanalizace nebo do postupně vznikajícího nového odvodnění v rámci stavby. V realizaci II. etapy musí být zřízen záchytný systém, a to i pro přívalový déšť s napojení do kanalizace tak, aby nemohlo dojít k vyplavení okolních objektů nebo případně ke spláchnutí zeminy z výkopů a odkopů do okolních ulic.

Inženýrské sítě realizované v II. etapě s přesahem do III. etapy musí být provizorně napojeny na stávající stav před zahájením III. etapy. Zahájení realizace přeložek musí být oznámeno v předstihu příslušnému správci, který bude přizván k realizaci a kontrole dokončení prací a předání do užívání. Výluky provozu jednotlivých sítí musí být minimalizovány. Odstávky musí být v dostatečném časovém předstihu oznámeny veřejnosti.

2. etapa

Staveniště bude zahrnovat realizaci rekonstrukce ulice Rokitanského od Svatojánského náměstí po Náměstí Jana Pavla II. V této ulici se nachází velké množství inženýrských sítí, které se budou překládat zároveň. V případě obnovy stávajících sítí se realizace inženýrských sítí předpokládá ve společném výkopu prováděném společně jednotlivými správci inženýrských sítí. Obnova ostatních inženýrských sítí bude realizována správcem sítě samostatně. V případě vyvolané přeložky budou přeložky zajištěny investorem stavby. Doba realizace se předpokládá cca 2-3 měsíce. Ulice Rokitanského bude v průběhu realizace stavebních prací zcela uzavřena pro veškerý provoz. Pro přístup do okolních nemovitostí bude využíváno souběžné podloubí, které není zahrnuto do rekonstrukce ulice. Hlavní průjezdní komunikace od Malého náměstí přes Velké náměstí do ulice v Kopečku bude v provozu včetně pěších tras. Znemožněn bude pouze průjezd přes ulici Rokitanského od Náměstí Jana Pavla II. na Svatojánské náměstí. Doprava se bude otáčet na Náměstí Jana Pavla II a přes ulici Karla Tomana bude pokračovat do ulice V Kopečku na třídu ČSA. Pěší trasy pro přístup na Velké náměstí budou bez omezení.

Staveniště bude odvodněno do stávající kanalizace nebo do postupně vznikajícího nového odvodnění v rámci stavby. V realizaci III. etapy musí být zřízen záchytný systém, a to i pro přívalový déšť

s napojení do kanalizace tak, aby nemohlo dojít k vyplavení okolních objektů nebo případně ke spláchnutí zeminy z výkopů a odkopů do okolních ulic.

Inženýrské sítě realizované ve III. etapě s přesahem do IV. etapy musí být provizorně napojeny na stávající stav před zahájením IV. etapy. Zahájení realizace přeložek musí být oznámeno v předstihu příslušnému správci, který bude přizván k realizaci a kontrole dokončení prací a předání do užívání. Výluky provozu jednotlivých sítí musí být minimalizovány. Odstávky musí být v dostatečném časovém předstihu oznámeny veřejnosti.

3. etapa

Staveniště bude zahrnovat realizaci Náměstí Jana Pavla II., Franušovu, Soukenickou ulici a ulici Karla Tomana. V této etapě stavby se v zájmovém území nachází velké množství inženýrských sítí, které se budou překládat zároveň. V případě obnovy stávajících sítí se realizace inženýrských sítí předpokládá ve společném výkopu prováděném společně jednotlivými správci inženýrských sítí. Obnova ostatních inženýrských sítí bude realizována správcem sítě samostatně. V případě vyvolané přeložky budou přeložky zajištěny investorem stavby. Odstraněny budou 2 stávající stromy (Javor mlec) před č.p. 58. Jako náhrada dojde k výsadbě 2 nových stromů před č.p. 58 v místě stávajících. Doba realizace se předpokládá cca 3 měsíce.

Pro veškerou dopravu bude prostor staveniště kolem katedrály svatého Ducha zcela uzavřen. Pokud to bude možné, po realizaci inženýrských sítí, bude staveništěm (ulicí Karla Tomana a Soukenickou) obnoven pěší provoz pro přístup do Krajského úřadu. Hlavní průjezdní komunikace od Malého náměstí přes Velké náměstí do ulice v Kopečku bude v provozu včetně pěších tras. Uzavřen bude průjezd vozidel z Velkého náměstí přes ulici Karla Tomana do ulice Rokitanského nebo Soukenické a do Krajského úřadu. Obsluha a zásobování Krajského úřadu bude probíhat z podzemního parkoviště Krajského úřadu výtahy. Přístup pro pěší na nádvoří Krajského úřadu bude možný po schodišti Kozinka a Regiocentrum nový pivovar. V době realizace IV. etapy bude dokončená ulice Rokitanského dočasně obousměrná pro obsluhu okolních nemovitostí.

Staveniště bude odvodněno do stávající kanalizace nebo do postupně vznikajícího nového odvodnění v rámci stavby. V realizaci IV. etapy musí být zřízen záchytný systém, a to i pro přívalový déšť

s napojení do kanalizace tak, aby nemohlo dojít k vyplavení okolních objektů nebo případně ke spláchnutí zeminy z výkopů a odkopů do okolních ulic.

Inženýrské sítě realizované ve IV. etapě s přesahem do V. etapy musí být provizorně napojeny na stávající stav před zahájením V. etapy. Zahájení realizace přeložek musí být oznámeno v předstihu příslušnému správci, který bude přizván k realizaci a kontrole dokončení prací a předání do užívání. Výluky provozu jednotlivých sítí musí být minimalizovány. Odstávky musí být v dostatečném časovém předstihu oznámeny veřejnosti.

4. etapa

Staveniště bude zahrnovat realizaci severní části Velkého náměstí od vyústění ulice v Kopečku po Klicperovu ulici včetně. Odstraněny budou keře kolem morového sloupu. Jedná se Dřístál Thunbergův o ploše cca 127 m². Dále bude realizována severní část plochy náměstí s objektem nové fontány, stavebními úpravami morového sloupu a stávající „studny“. V případě obnovy stávajících sítí se realizace inženýrských sítí předpokládá ve společné trase, kolektoru, prováděném společně jednotlivými správci inženýrských sítí. Obnova ostatních inženýrských sítí bude realizována správcem sítě samostatně. V případě vyvolané přeložky budou přeložky zajištěny investorem stavby

Veškerá doprava na Velkém náměstí od Malého náměstí bude směřována na jižní komunikaci ve směru do ulice Karla Tomana přes Náměstí Jana Pavla II. do ulice Rokitsanského se zaústěním do Svatojánského náměstí a dále do ulice V Kopečku. Zároveň musí být přesměřována ulice Úzká od Dlouhé ulice do Velkého náměstí. Úzká ulice bude soustřeďovat veškeru dopravu ze severní části starého města a bude ji převádět na Velké náměstí. Pěší trasy pro přístup na Velké náměstí budou bez omezení.

Staveniště bude odvodněno do stávající kanalizace nebo do postupně vznikajícího nového odvodnění v rámci stavby. V realizaci VI. etapy musí být zřízen záchytný systém, a to i pro přívalový déšť s napojení do kanalizace tak, aby nemohlo dojít k vyplavení okolních objektů nebo případně ke spláchnutí zeminy z výkopů a odkopů do okolních ulic.

Inženýrské sítě realizované ve IV. etapě s přesahem do V. etapy musí být provizorně napojeny na stávající stav před zahájením V. etapy. Zahájení realizace přeložek musí být oznámeno v předstihu příslušnému správci, který bude přizván k realizaci a kontrole

dokončení prací a předání do užívání. Výluky provozu jednotlivých sítí musí být minimalizovány. Odstávky musí být v dostatečném časovém předstihu oznámeny veřejnosti.

5. etapa

Staveniště zahrnuje poslední etapu výstavby, jedná se o jižní část Velkého náměstí až do zaústění do Malého náměstí včetně napojení ulic Úzké, Bono Publico a ulice Na Kropáčce na kterou bude navazovat samostatná stavba rekonstrukce ulice Na Kropáčce, která bude probíhat zároveň s rekonstrukcí Velkého náměstí. Obnova ostatních inženýrských sítí bude realizována správcem sítě samostatně. V případě vyvolané přeložky budou přeložky zajištěny investorem stavby. Dojde k výsadbě nových stromů v jižní části Velkého náměstí. Doba realizace se předpokládá cca 5 měsíců.

Veškerá doprava ve směru na Velké náměstí bude směřována z Malého náměstí do Dlouhé ulice kolem Klicperova divadla a bude dále pokračovat do Klicperovy ulice nebo Špitálské se zaústěním do Velkého náměstí, kde bude pokračovat po již dokončených úsecích do ulice V Kopečku. Ulice Rokitsanského bude obousměrná pro zajištění obsluhy Krajského úřadu a ulic Karla Tomana a Franušovy ulice. Pro pěší provoz bude uzavřeno schodiště Bono Publico a schodiště Na Kropáčce. Pokud to bude možné, po realizaci inženýrských sítí, bude staveništěm (Velké náměstí, Bono Publico schodiště Na Kropáčce) obnoven pěší provoz. Jinak budou využívány náhradní pěší trasy přes Mýtskou ulici a Malé náměstí, schodiště Regiocentrum nový pivovar a případně pokud nebude cílem Velké náměstí bude staré město možné obejít po třídě ČSA a Komenského ulice.

Staveniště bude odvodněno do stávající kanalizace nebo do postupně vznikajícího nového odvodnění v rámci stavby. V realizaci VII. etapy musí být zřízen záchytný systém, a to i pro přívalový déšť s napojení do kanalizace tak, aby nemohlo dojít k vyplavení okolních objektů nebo případně ke spláchnutí zeminy z výkopů a odkopů do okolních ulic.

ZÁVĚR

Studie je sestavena z dostupných podkladů, které byly v době zpracování k dispozici. V případě pokračování prací lze očekávat řadu doplňujících průzkumných prací, sond a doměření, které vyvstanou z aktuální potřeby řešení a dokumentace bude o tyto nové informace doplněna.

GRAFICKÁ ČÁST

ADOLF DOLEŽAL, 1932
OLEJ NA PLÁTNĚ, 50 X 60 CM

HRADEC KRÁLOVÉ

VELKÉ NÁMĚSTÍ V HRADCI KRÁLOVÉ

A R N S T U D I O

architekti chmelík & partneři

1798

1836

1836

1866

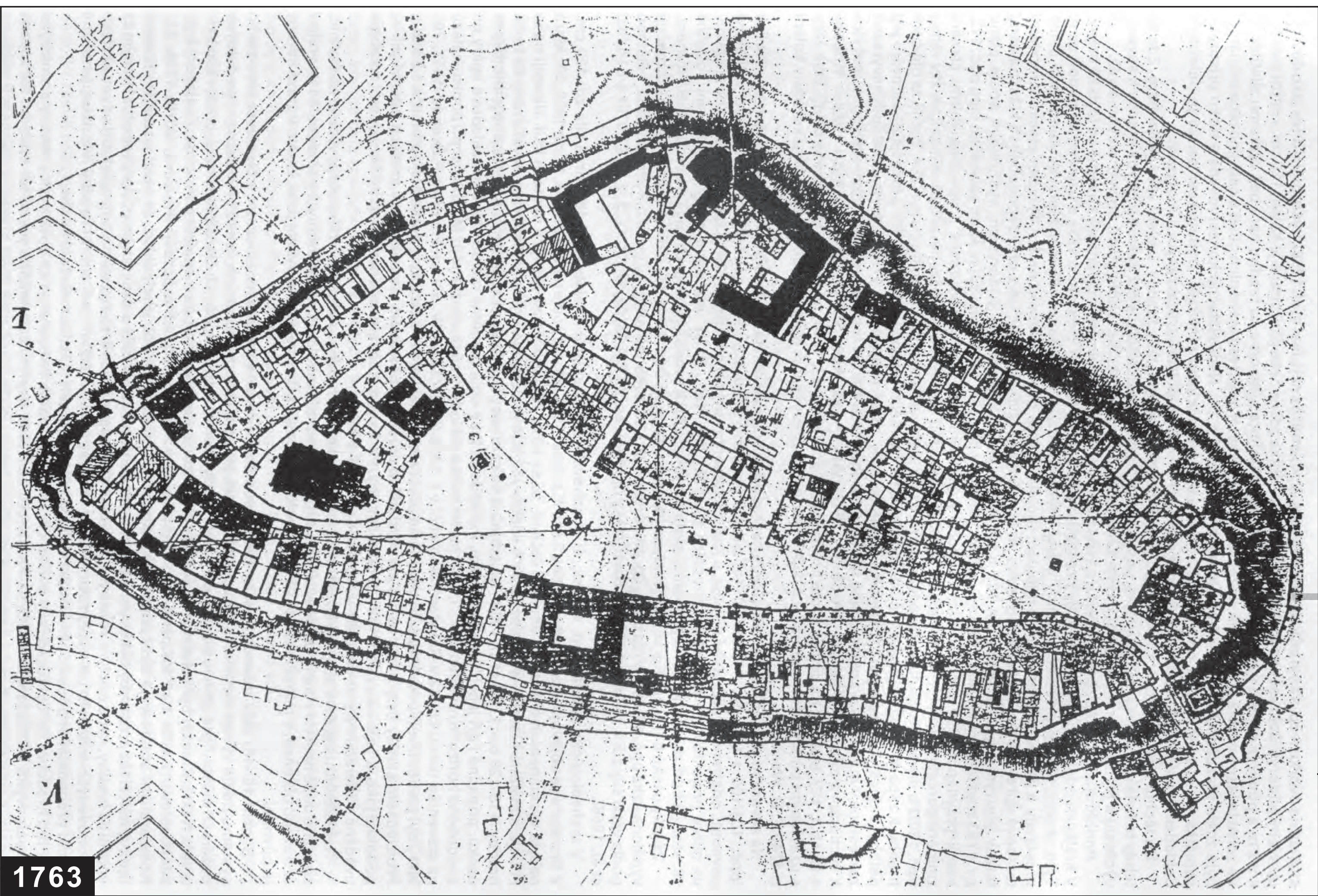
1890

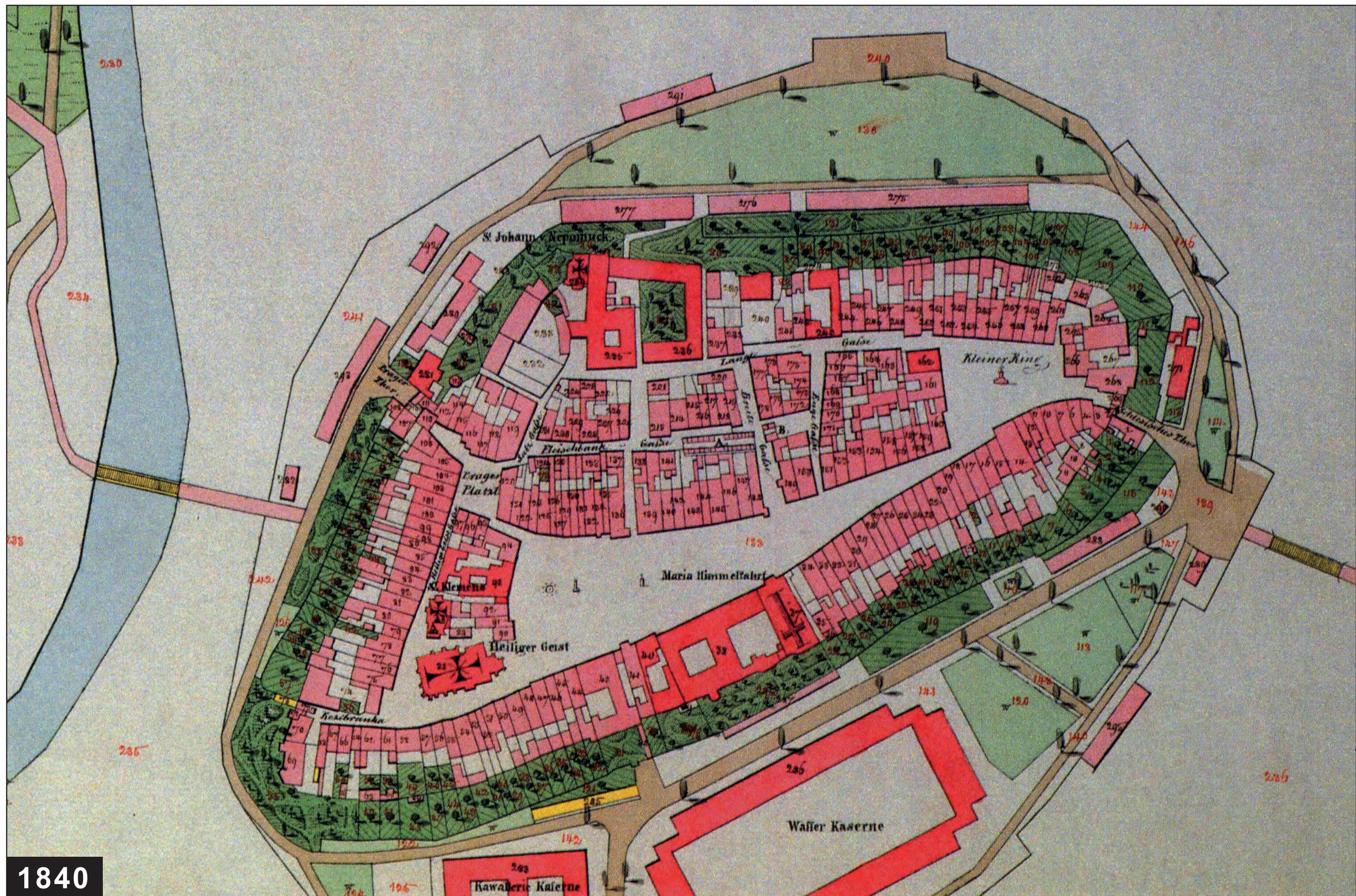

1756

1763

1840

2021

HRADEC KRÁLOVÉ

HISTORICKÉ MAPY 1756 - 2021

A R N S T U D I O

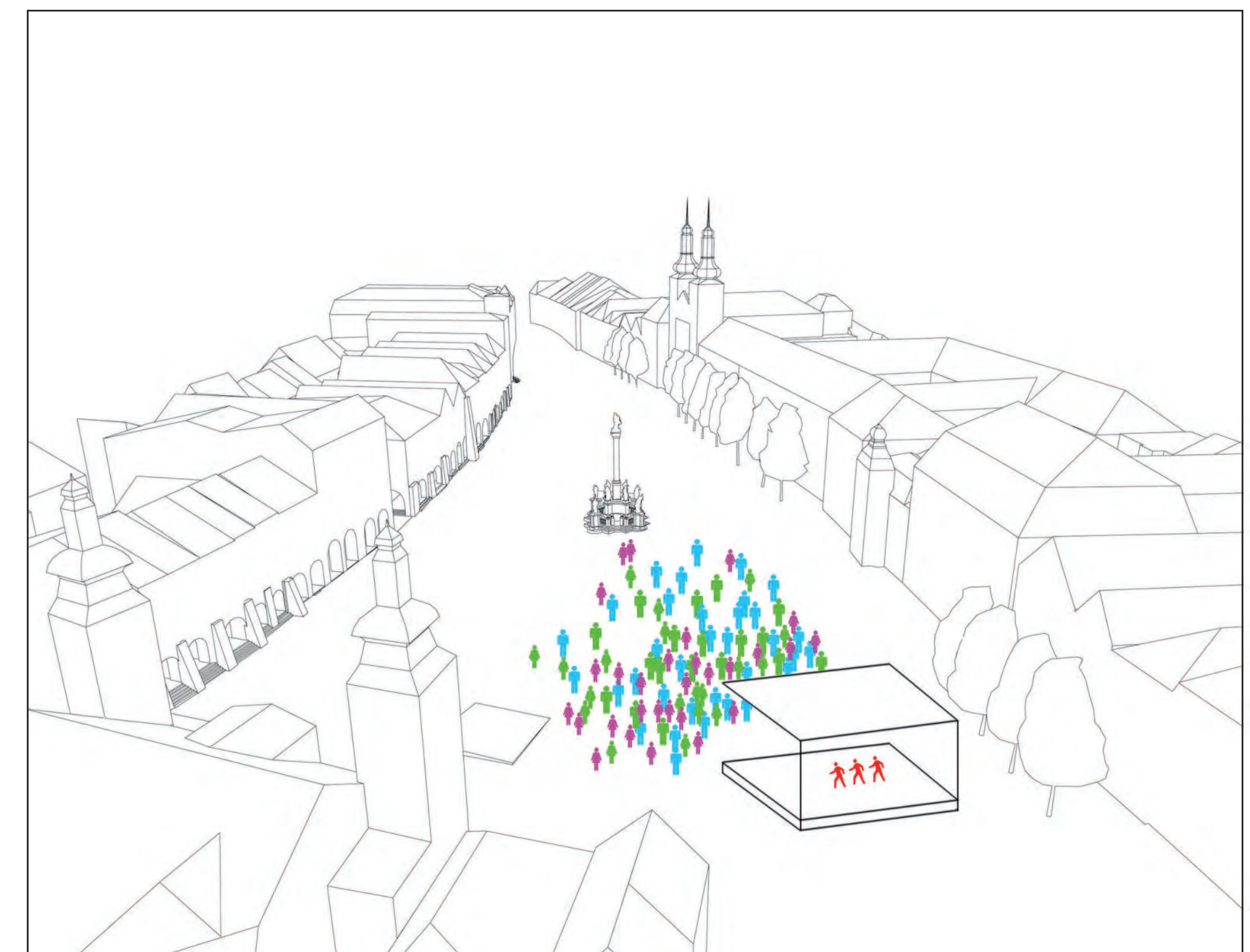
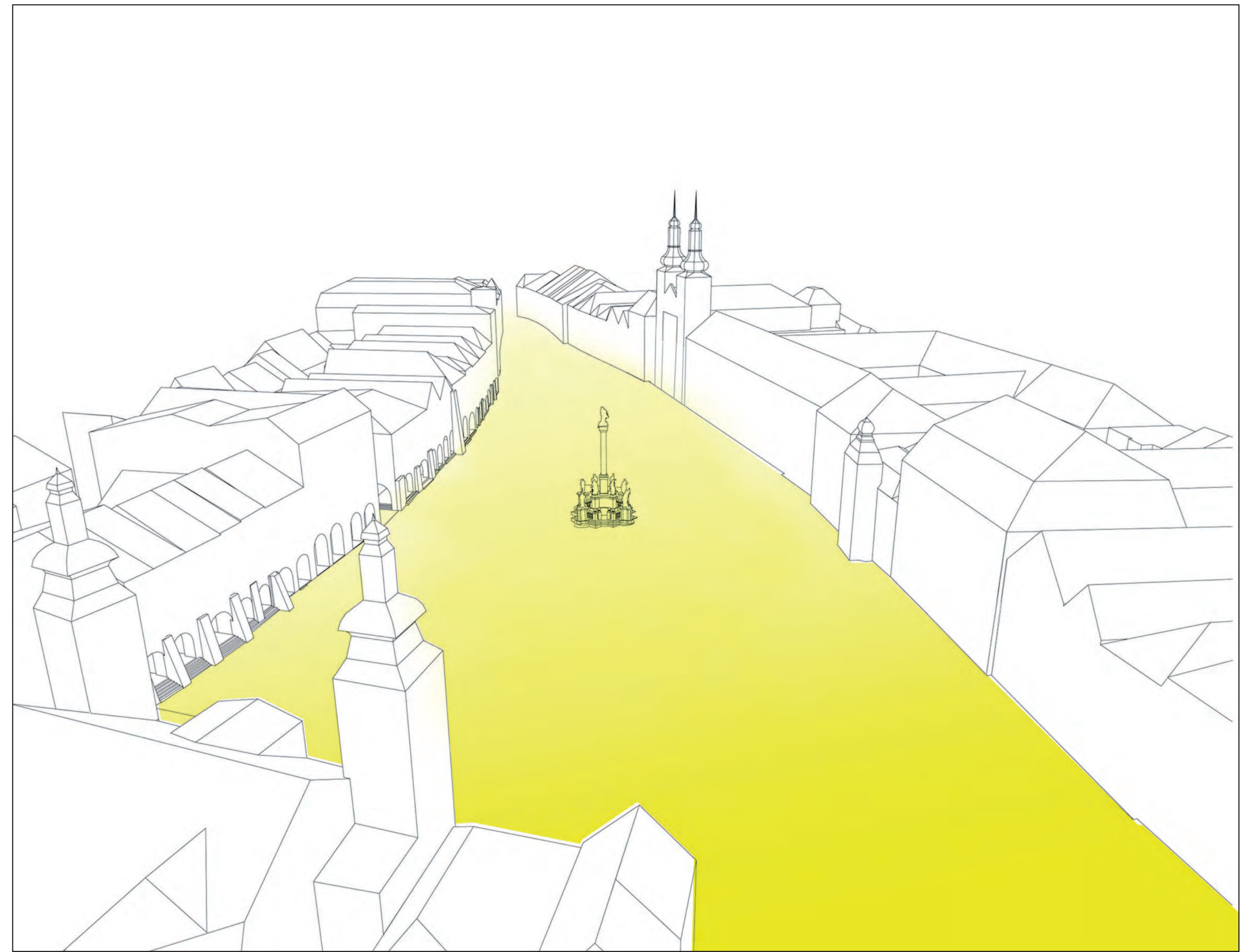
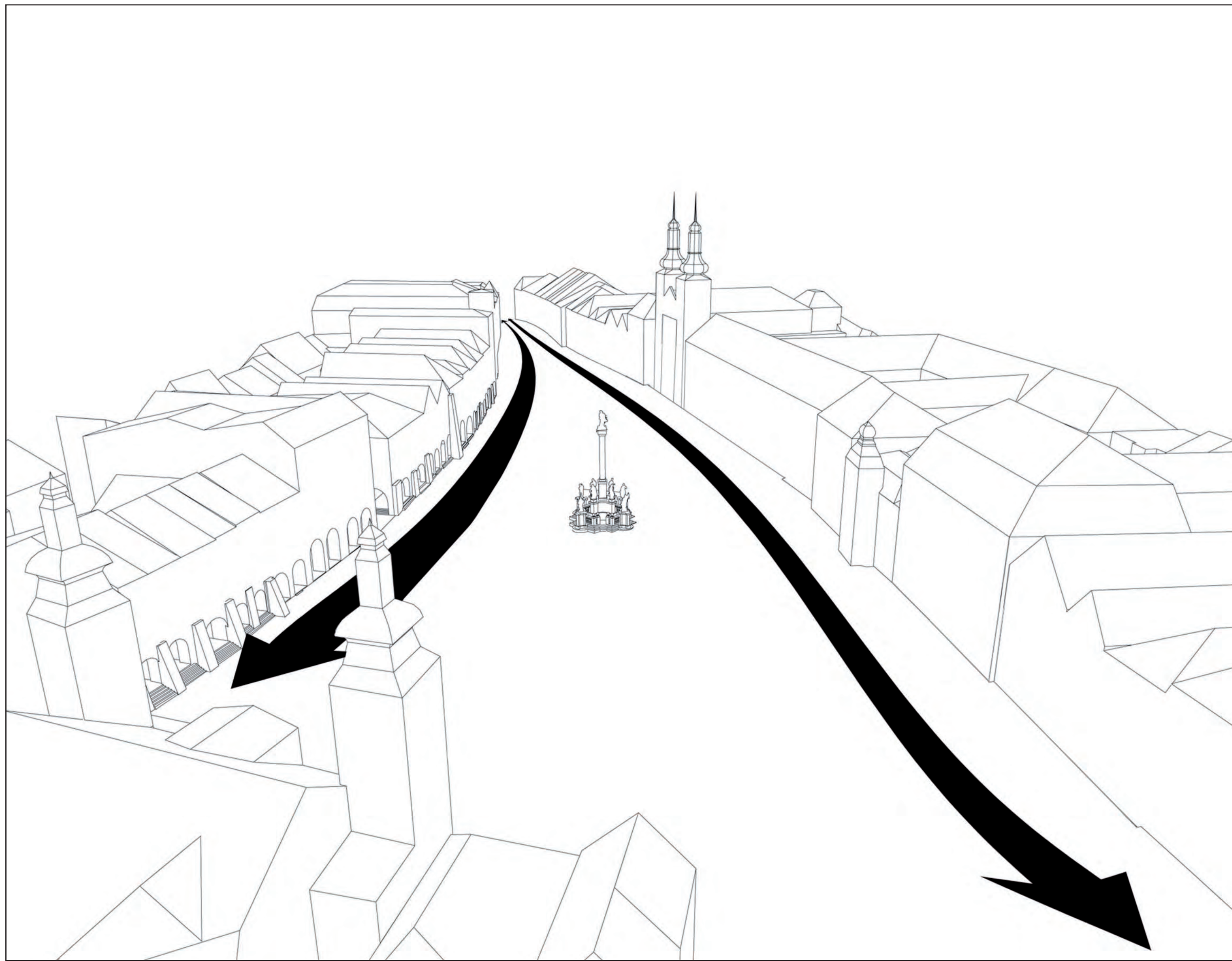
architekti chmelík & partneři

SOUTĚŽNÍ NÁVRH
ÚPRAVY VELKÉHO NÁMĚSTÍ
V HRADCI KRÁLOVÉ, 2009

VE STŘEDU NAVRHOVÁNÍ
SDÍLENÉHO PROSTORU JE ČLOVĚK
NIKOLIV VOZIDLO

TEORIE „*PRODUKTIVNÍHO CHAOSU*“

SDÍLENÁ ZÓNA PŘEDSTAVUJE NÁVRAT
K PŘIROZENÉMU VNÍMÁNÍ ULICE,
NÁVSI ČI NÁMĚSTÍ JAKO
MULTIFUNKČNÍHO VEŘEJNÉHO
PROSTRANSTVÍ.

1. 1. 2024
V LEGISLATIVĚ ČR
NOVÁ DOPRAVNÍ
ZNAČKA:

„SDÍLENÁ ZÓNA“

RAKOUSKO, GRAZ
SONNENFELSPLATZ

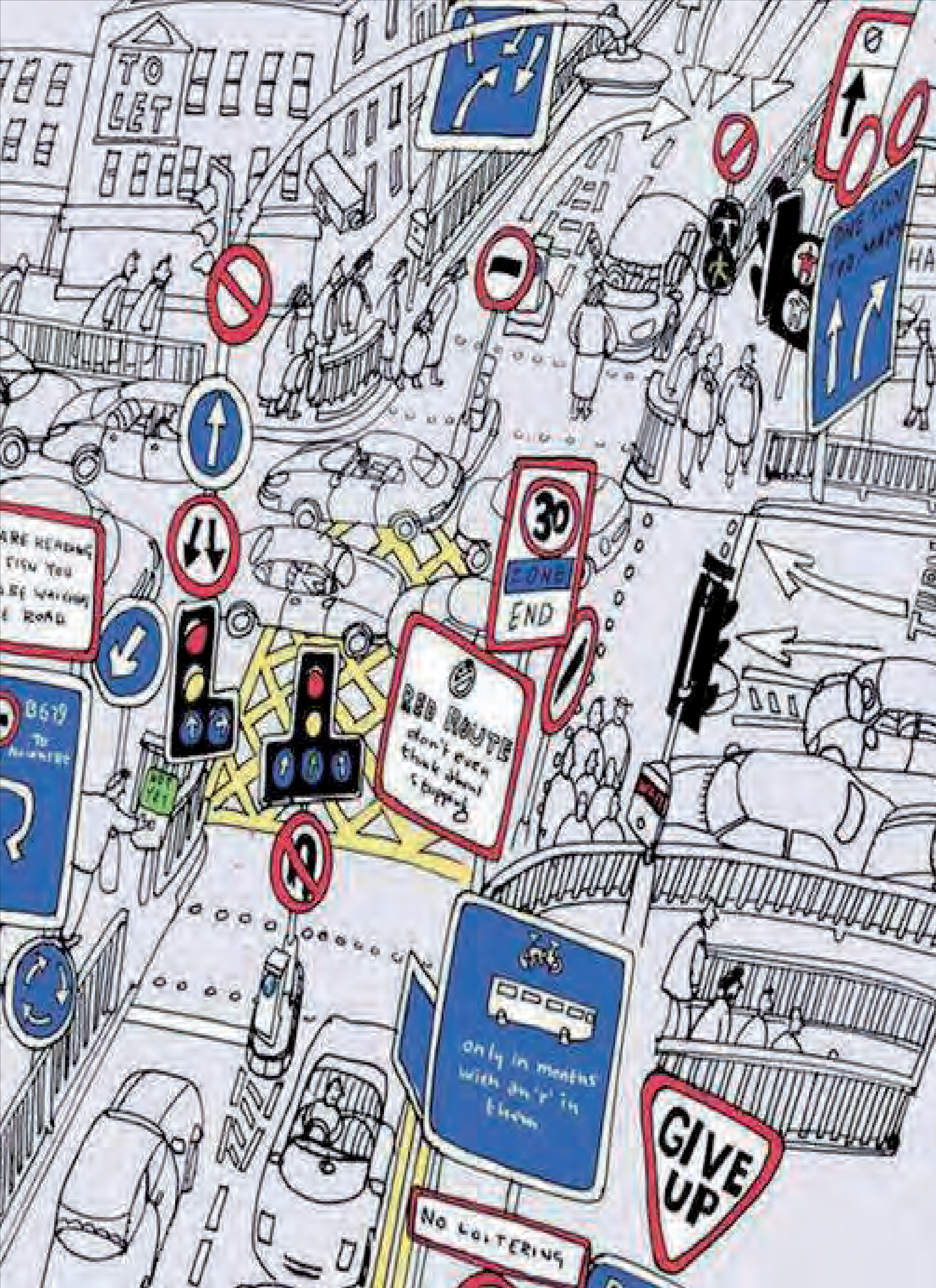
HRADEC KRÁLOVÉ

SDÍLENÁ ZÓNA

A R N S T U D I O

architekti chmelík & partneři

RAKOUSKO
LANDEK
MALSER STR.

NĚMECKO
SCHÖNEBECK
MARKPLATZ

WALES (G.B.)
CAERNARFON
CASTLE SQ.

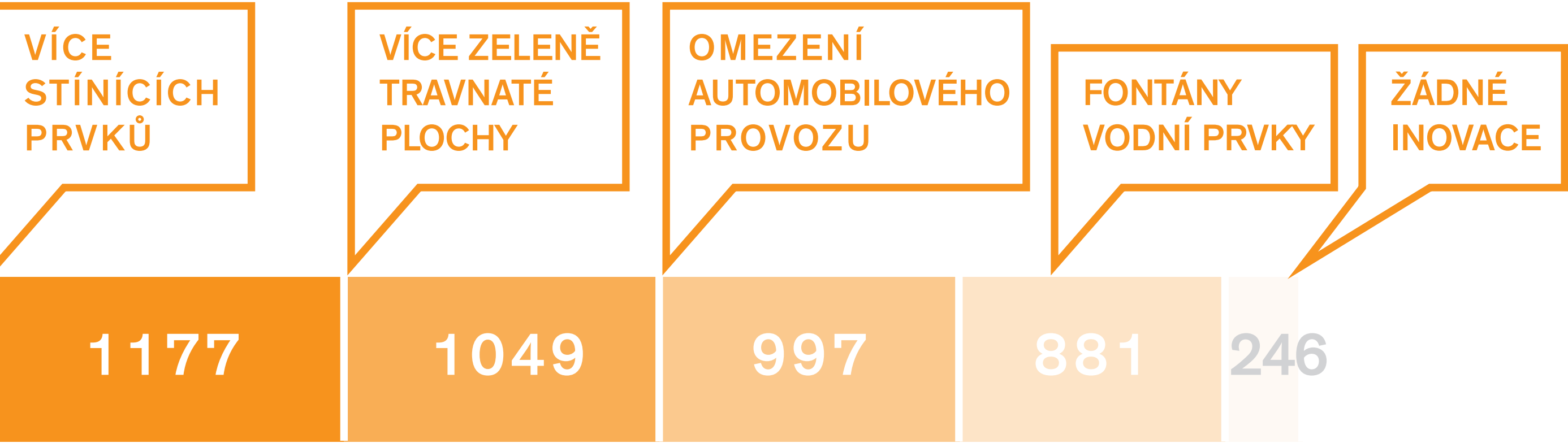
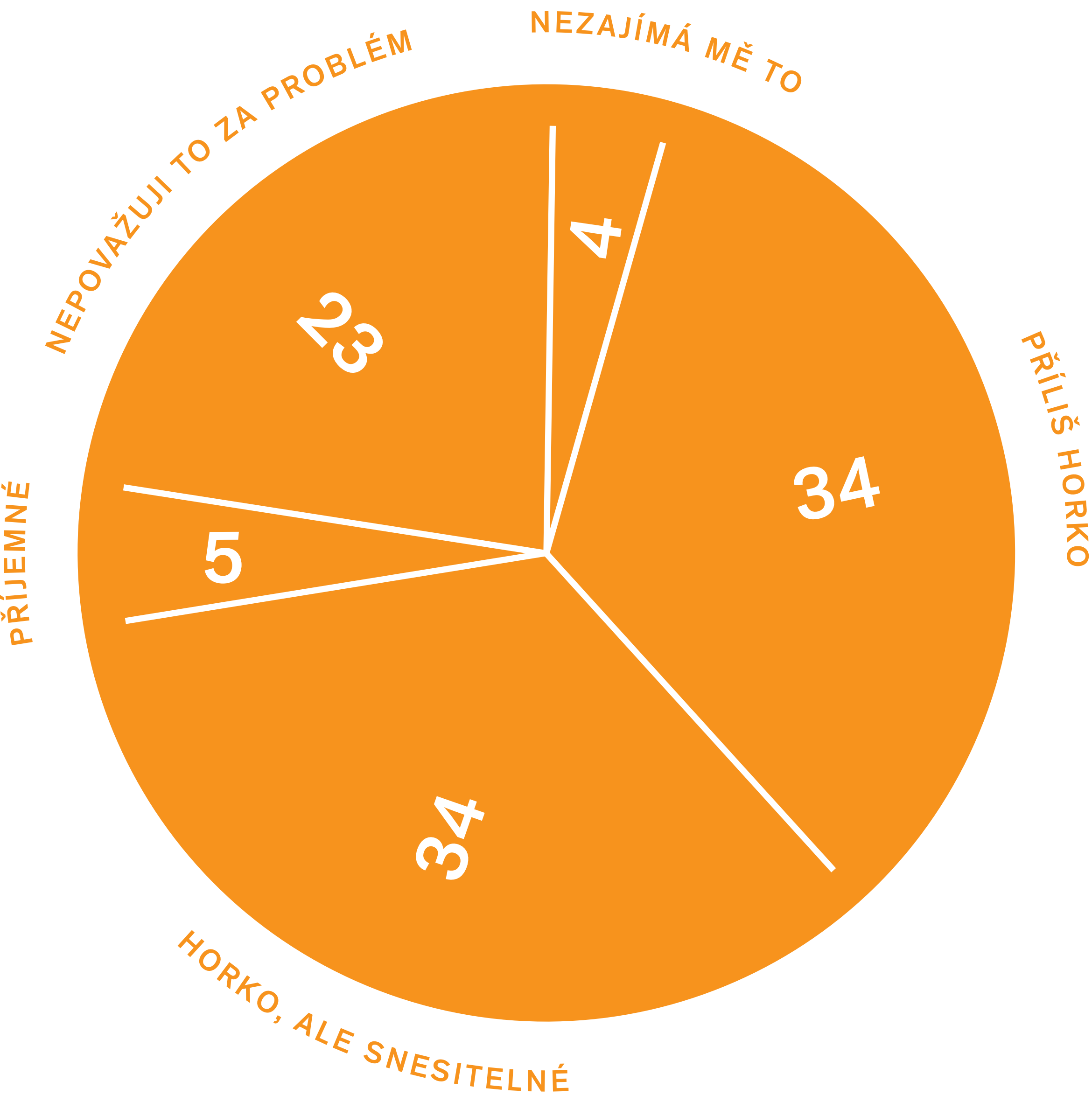

RAKOUSKO
BREGENZ
KORNPLATZ

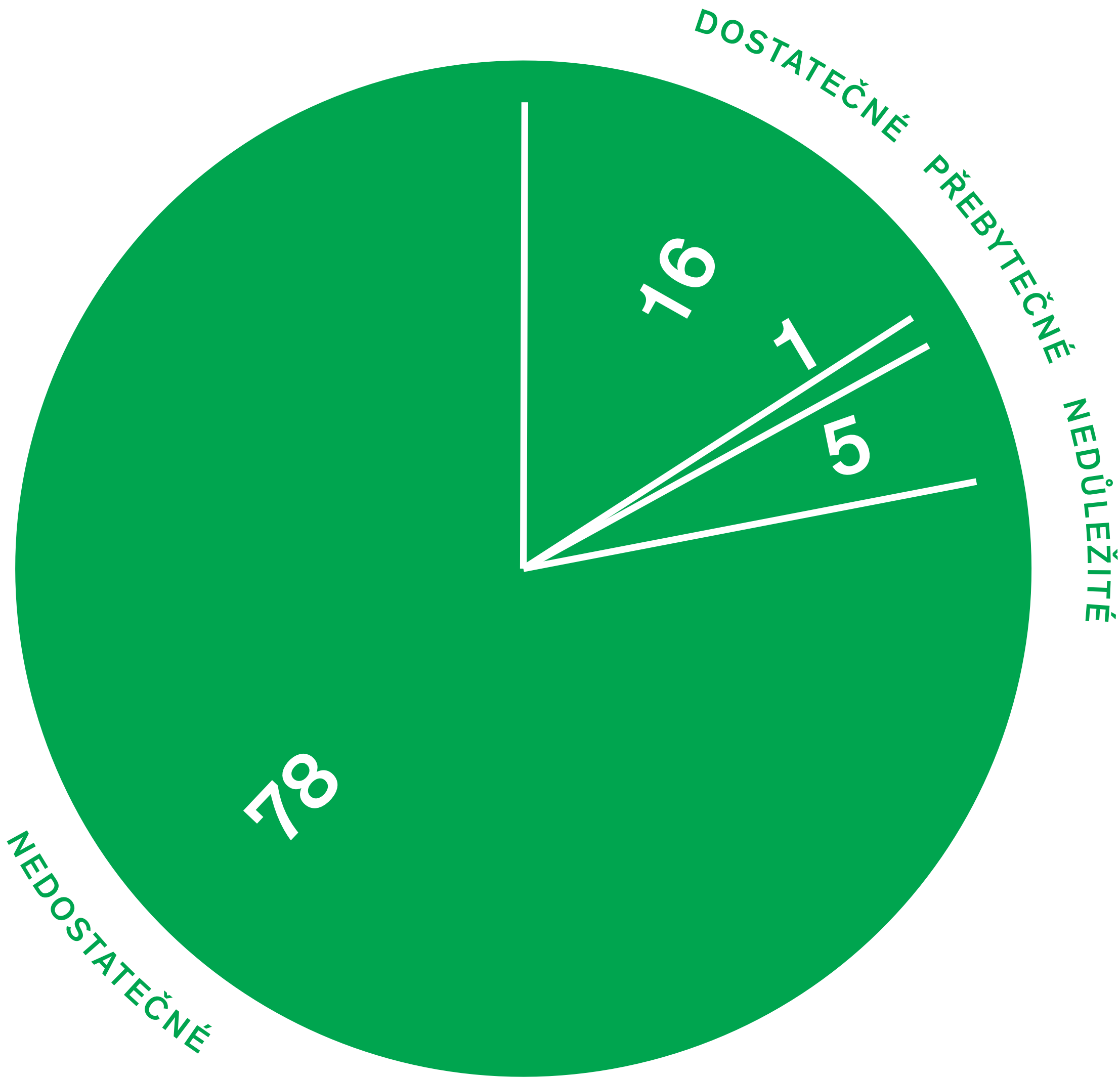
HORKO V LÉTĚ NA VELKÉM NÁMĚSTÍ

VZOREK: 1672

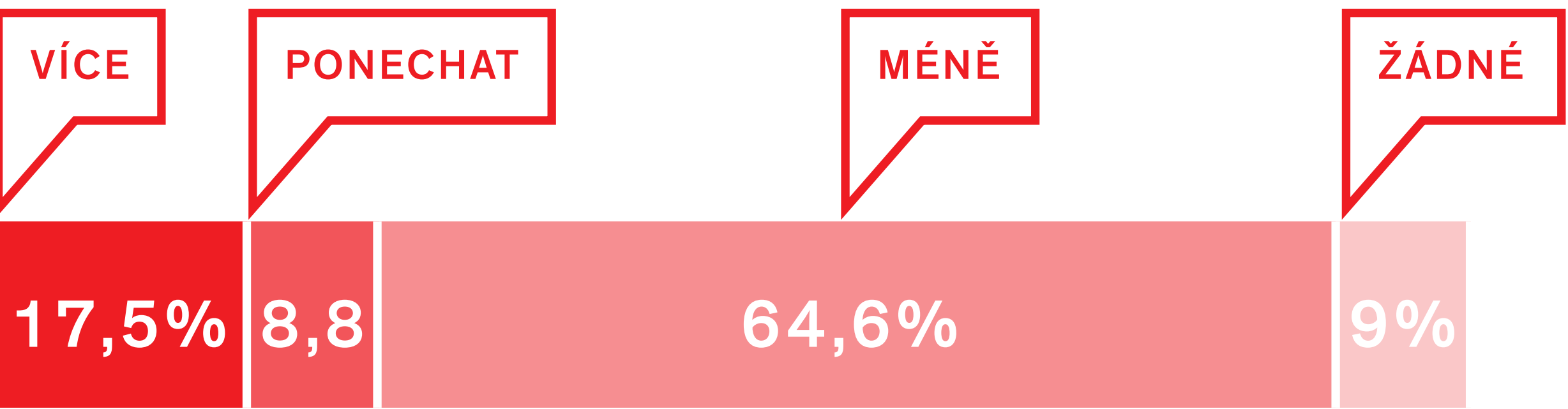
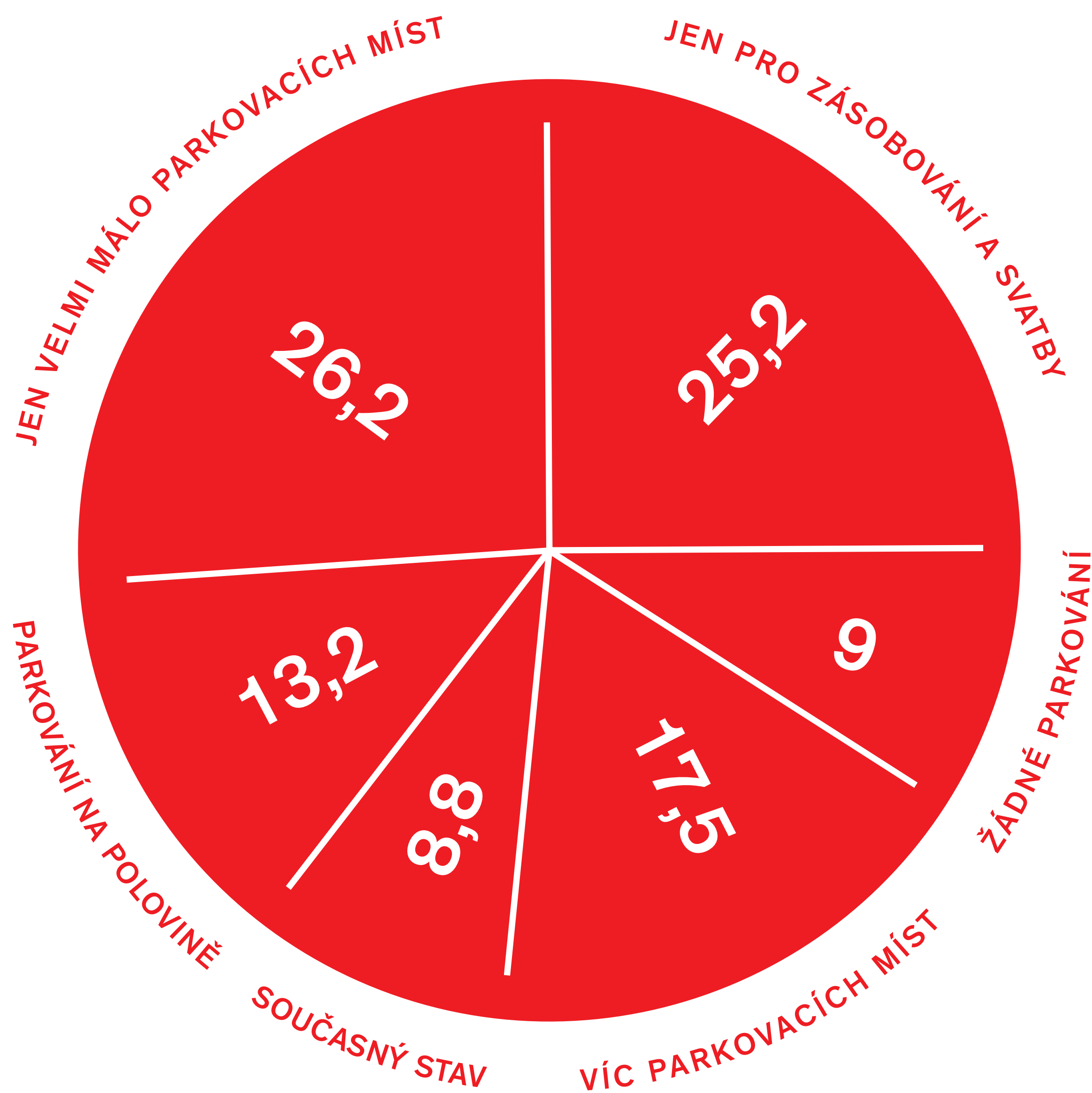
MNOŽSTVÍ ZELENĚ NA VELKÉM NÁMĚSTÍ

VZOREK: 1672

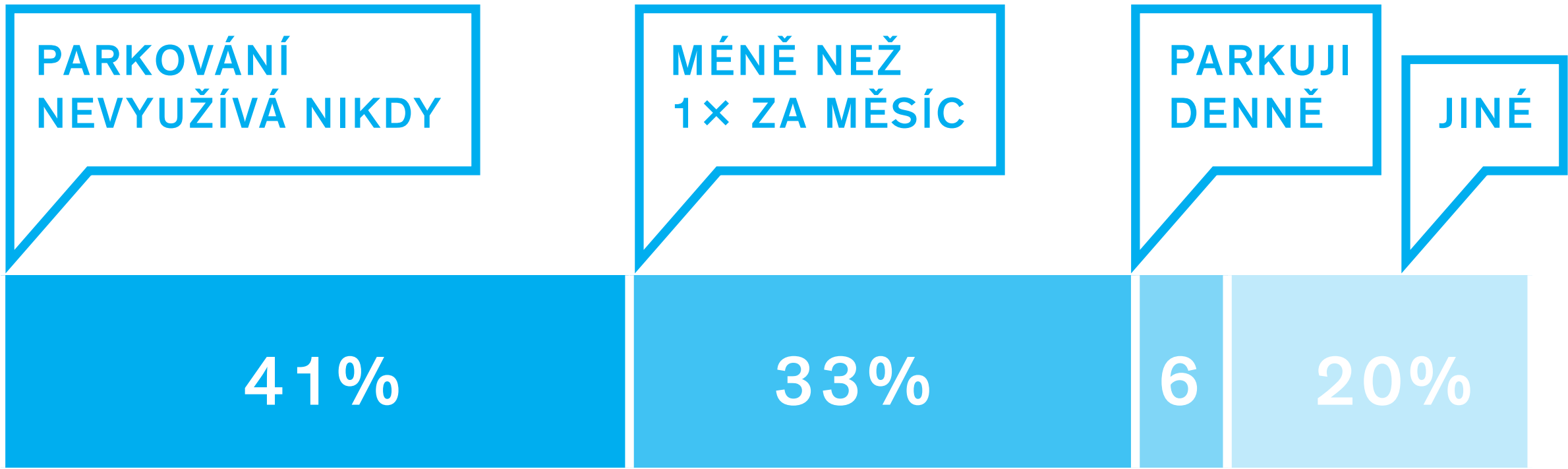
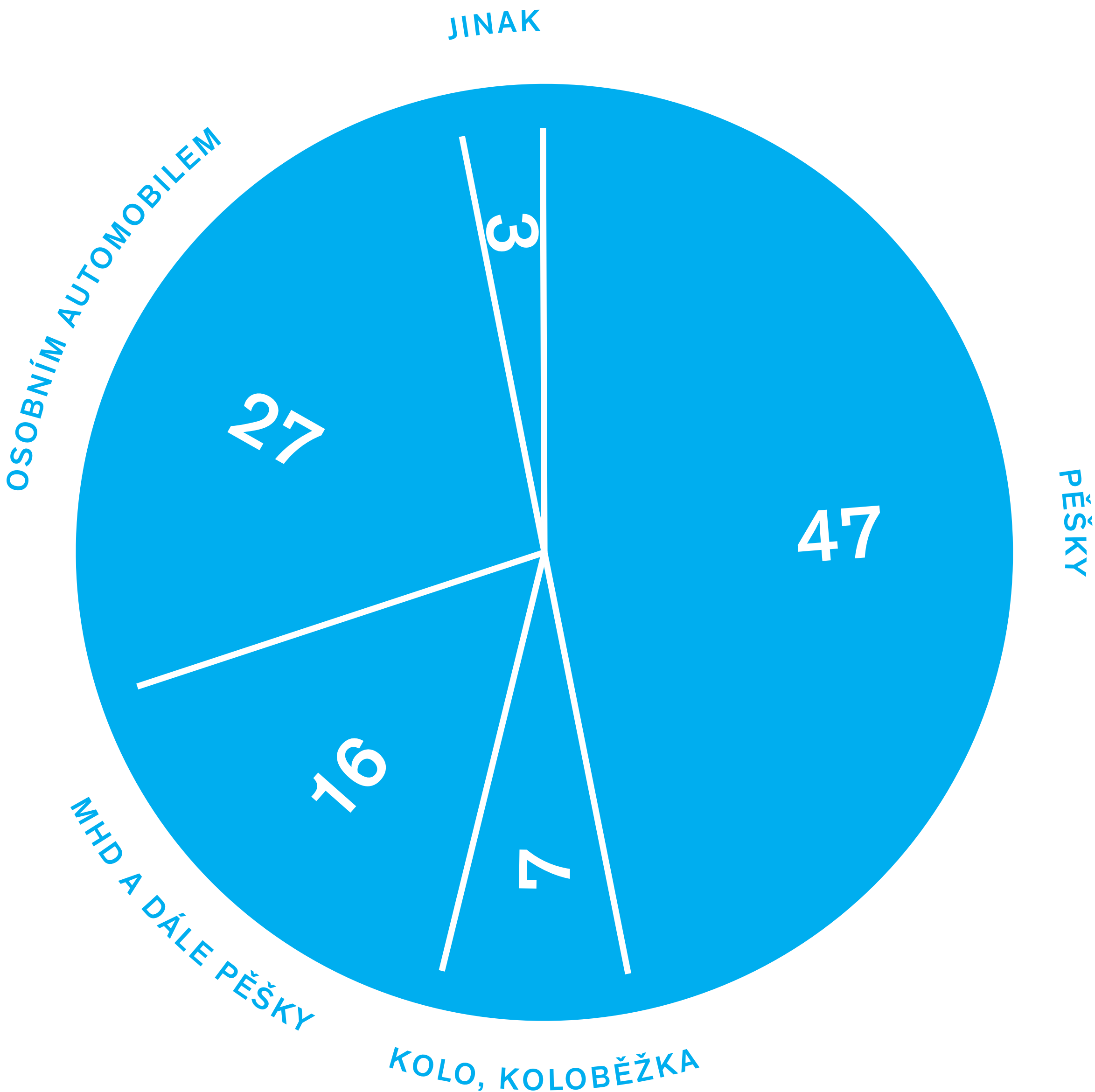
POSTOJ K POČTU PARKOVACÍCH MÍST

VZOREK: 1347

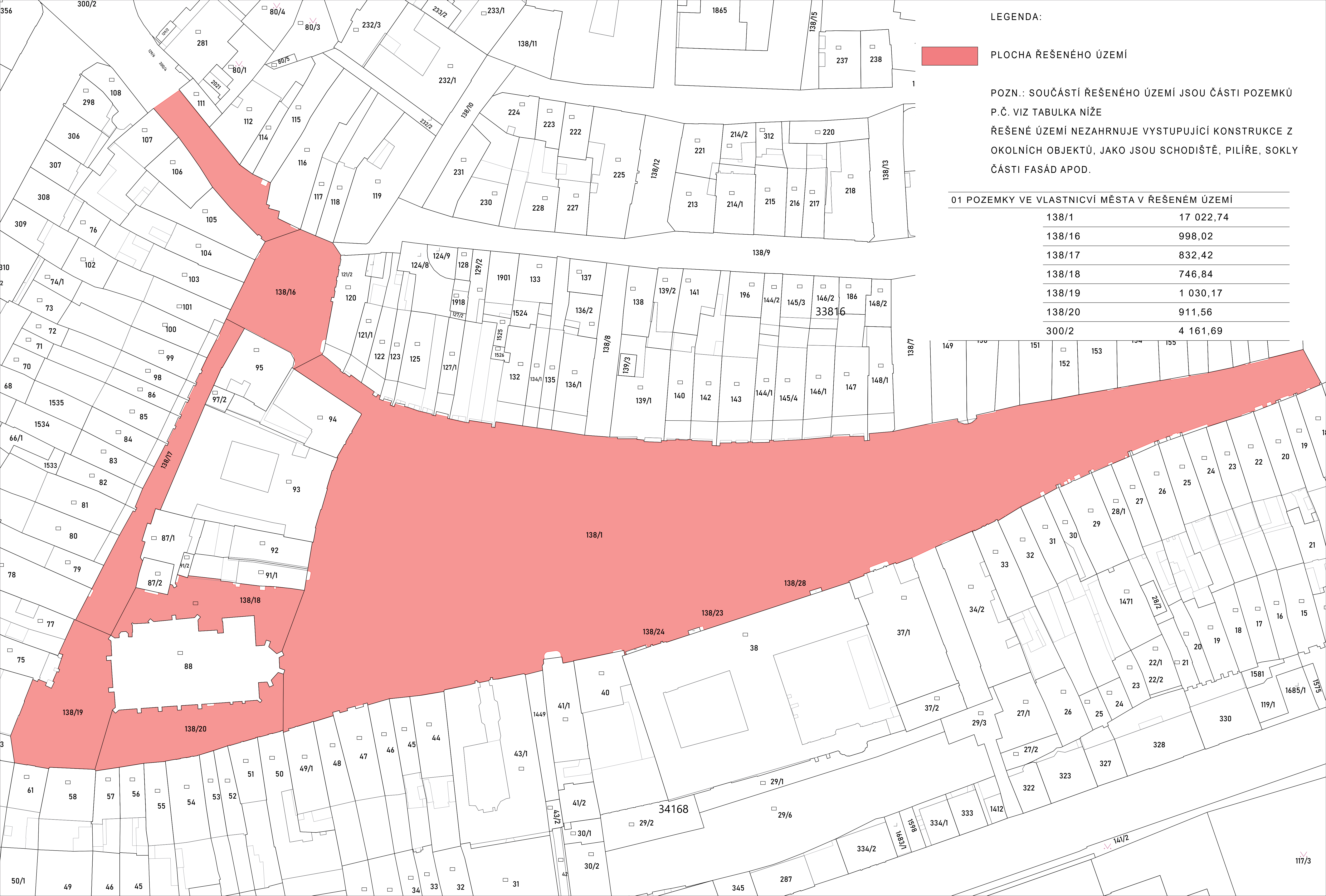

NEJČASTĚJŠÍ ZPŮSOB DOPRAVY NA VELKÉ NÁMĚSTÍ

VZOREK: 1672

LEGENDA:

PLOCHA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

POZN.: SOUČASTÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ JSOU ČÁSTI POZEMKŮ
P.Č. VIZ TABULKA NÍŽE

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ NEZAHRAUJE VYSTUPUJÍCÍ KONSTRUKCE Z
OKOLNÍCH OBJEKTŮ, JAKO JSOU SCHODIŠTĚ, PILÍŘE, SOKLY
ČÁSTI FASÁD APOD.

01 POZEMKY VE VLASTNIVCI MĚSTA V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ

138/1	17 022,74
138/16	998,02
138/17	832,42
138/18	746,84
138/19	1 030,17
138/20	911,56
300/2	4 161,69

HRADEC KRÁLOVÉ

HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

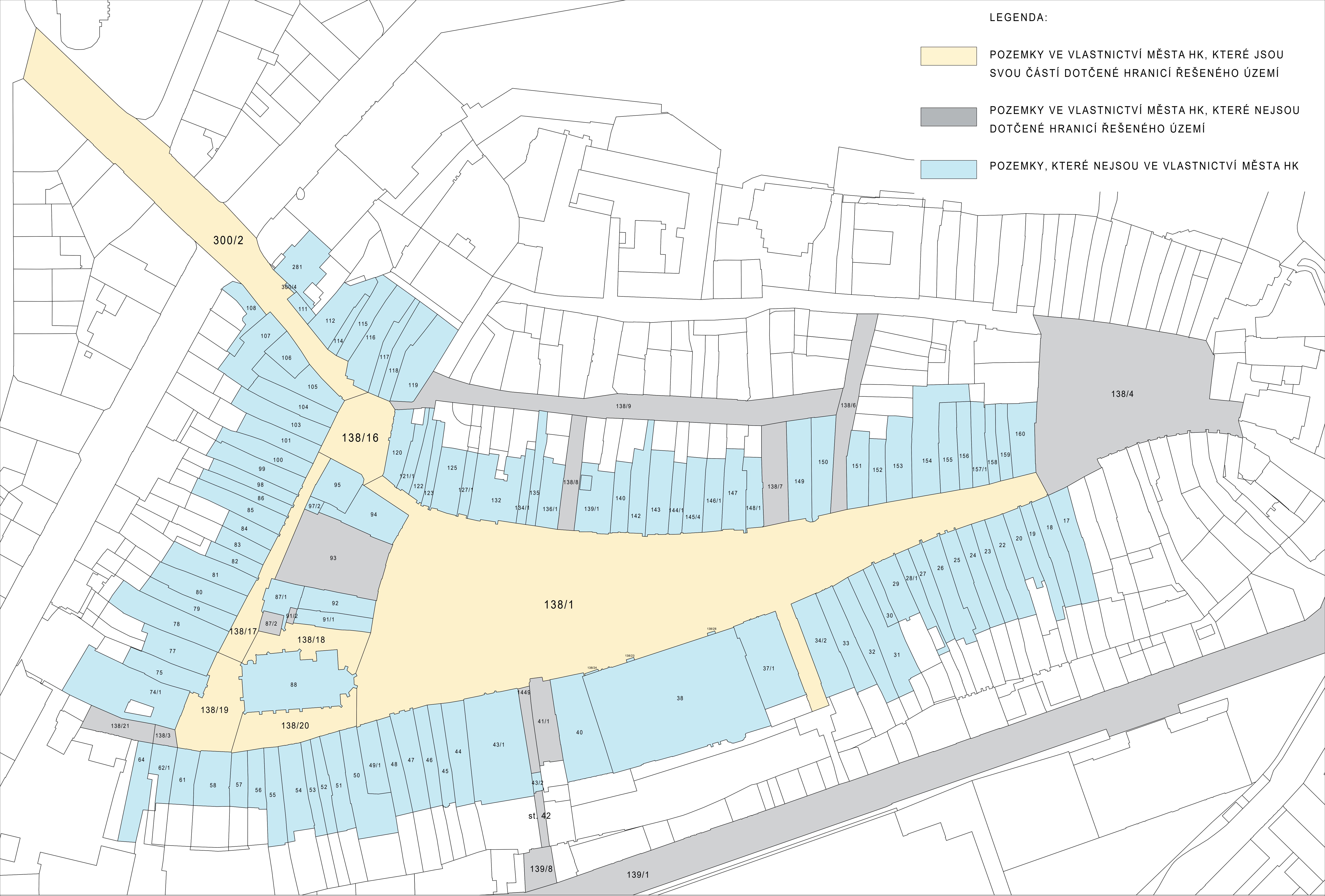
A R N S T U D I O

architekti chmelík & partneři

LEGENDA:

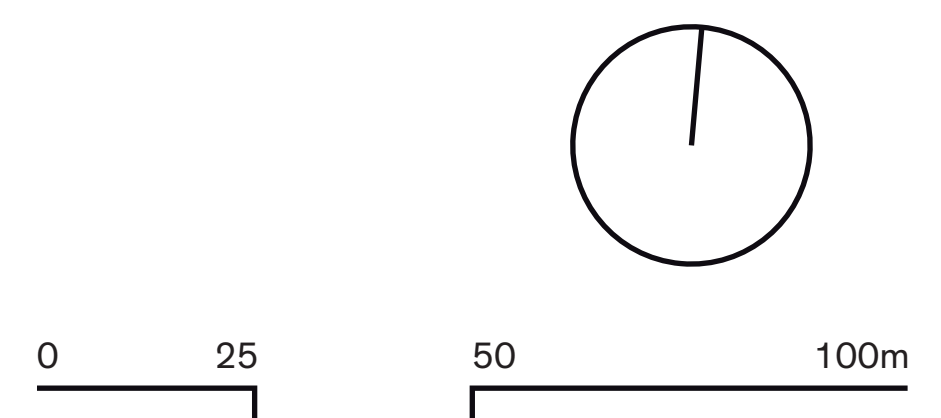
- POZEMKY VE VLASTNICTVÍ MĚSTA HK, KTERÉ JSOU
SVOU ČÁSTÍ DOTČENÉ HRANICÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
- POZEMKY VE VLASTNICTVÍ MĚSTA HK, KTERÉ NEJSOU
DOTČENÉ HRANICÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
- POZEMKY, KTERÉ NEJSOU VE VLASTNICTVÍ MĚSTA HK

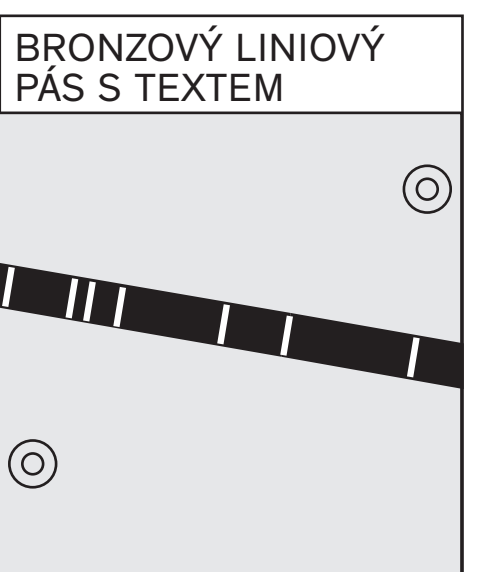
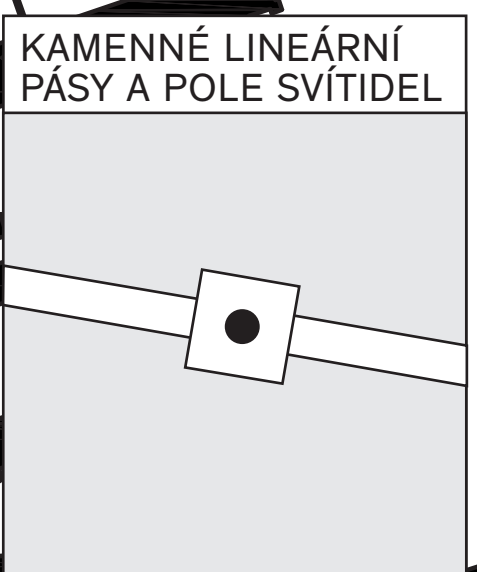
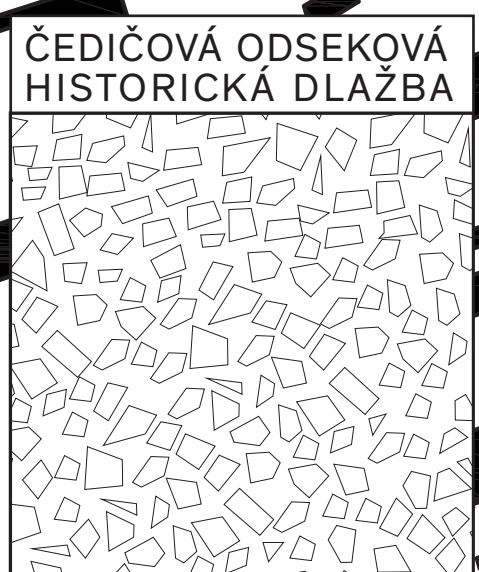
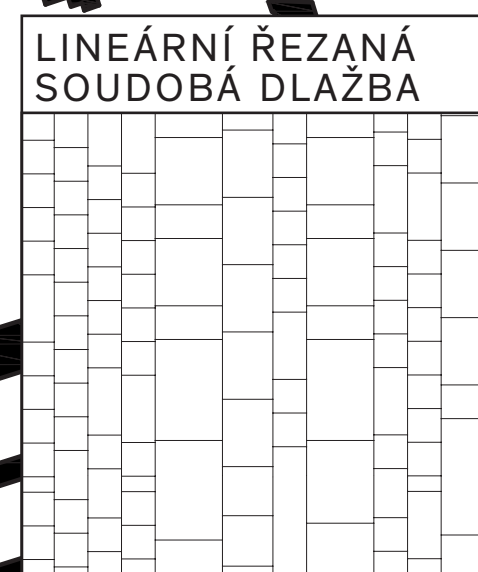

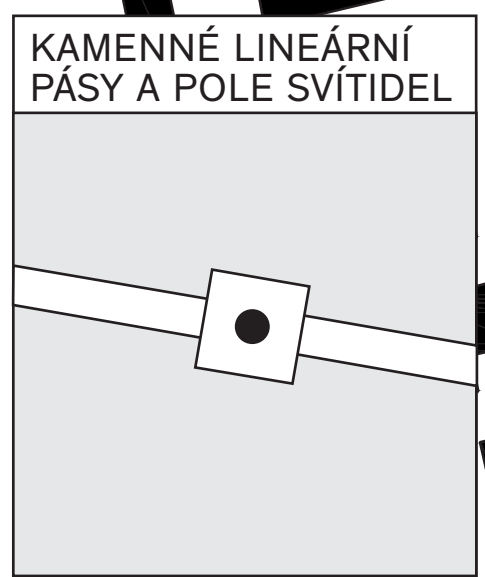
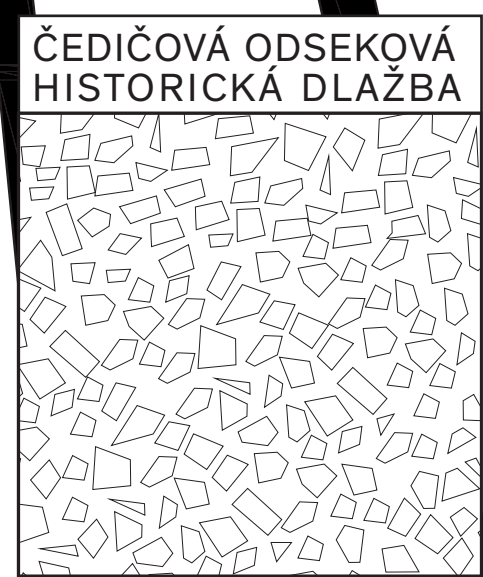
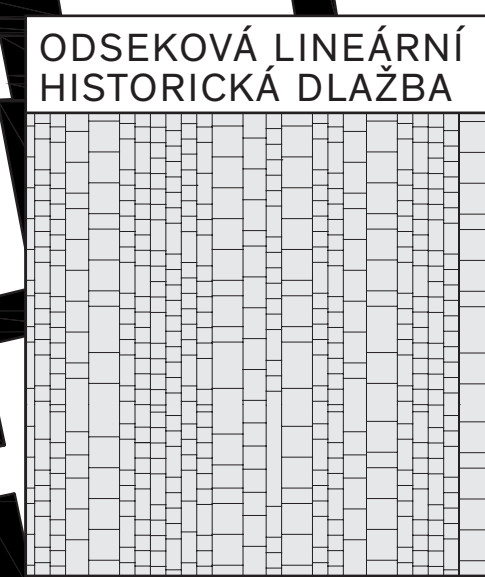
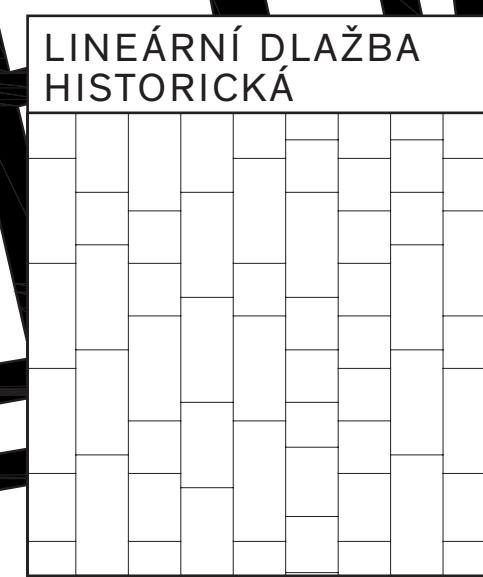
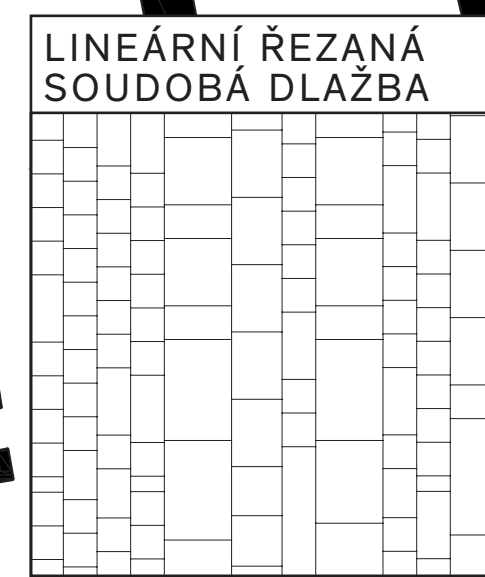

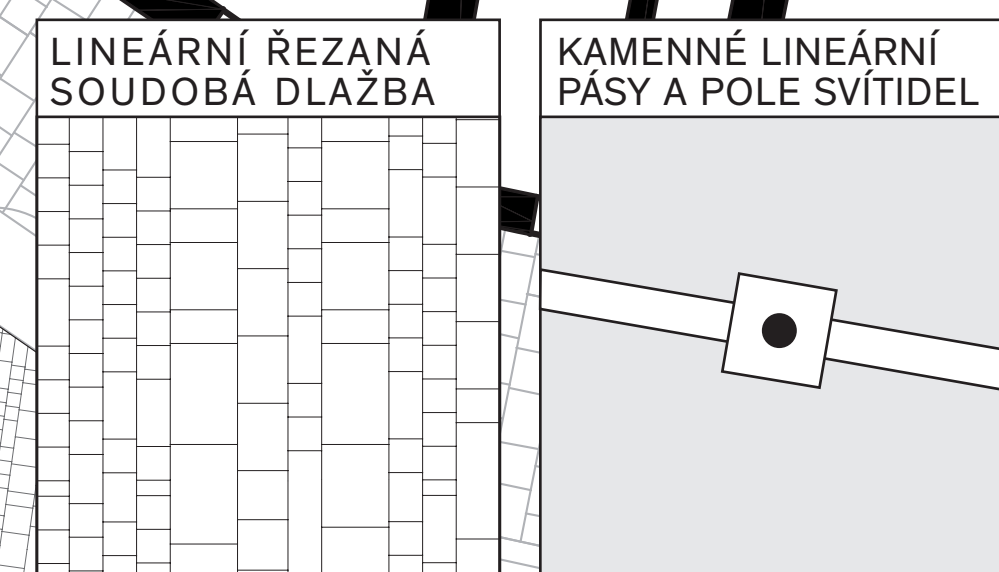

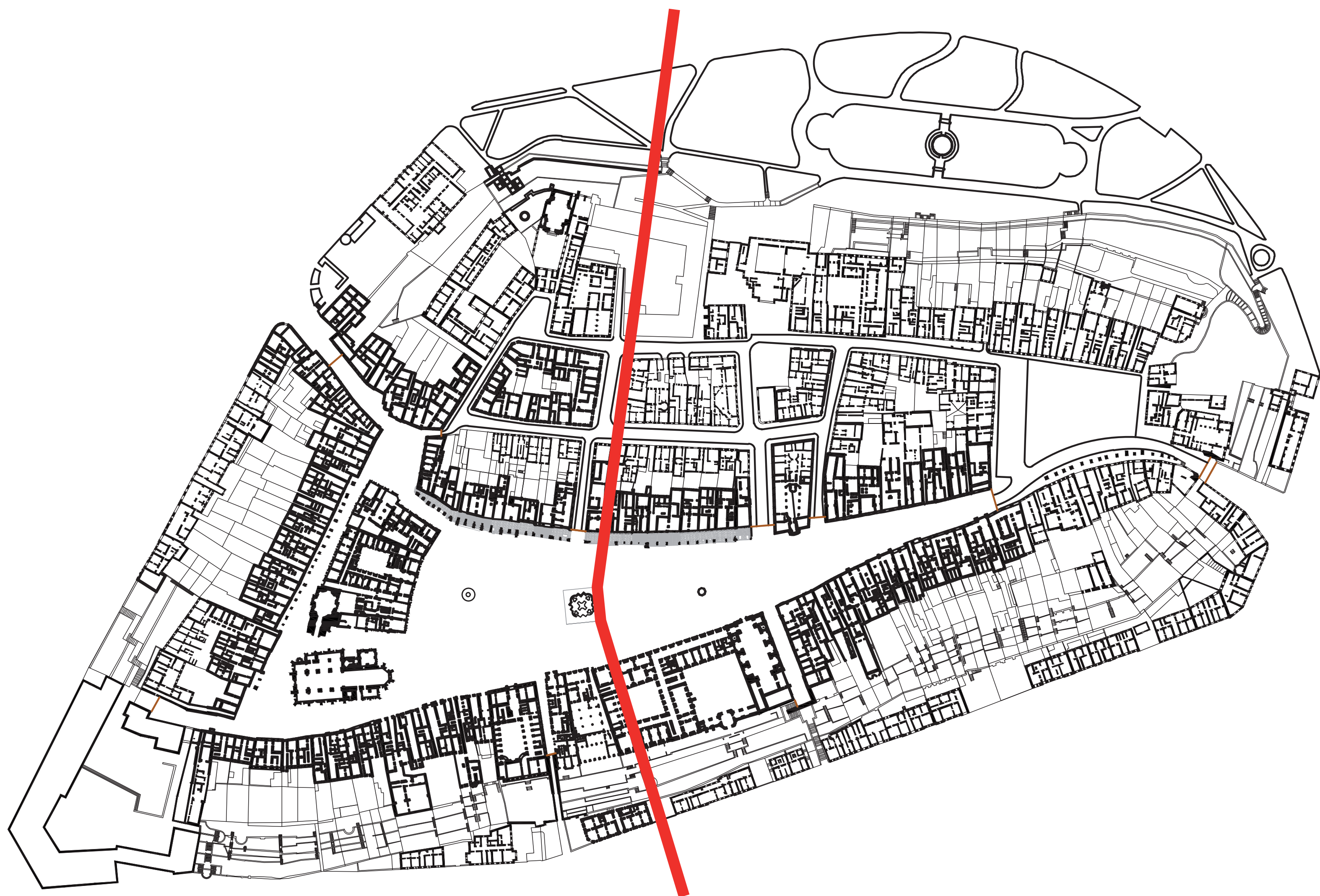

HRADEC KRÁLOVÉ

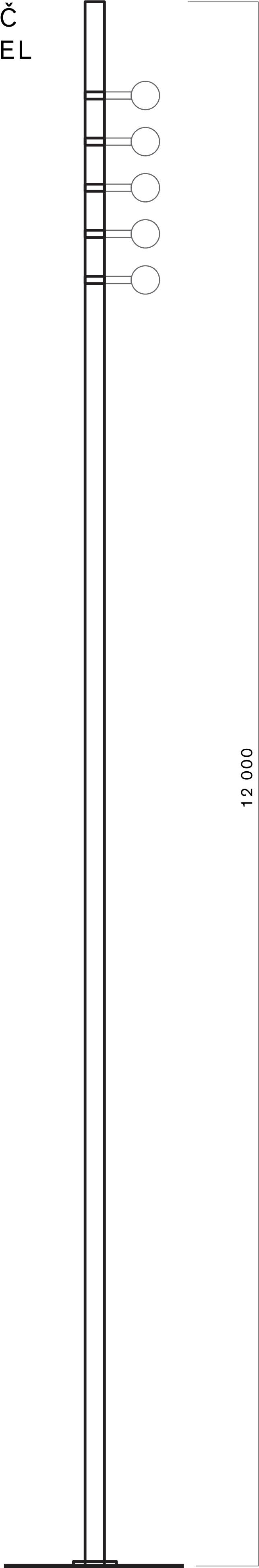
MĚSTSKÝ MOBILIÁŘ - POHLED

A R N S T U D I O

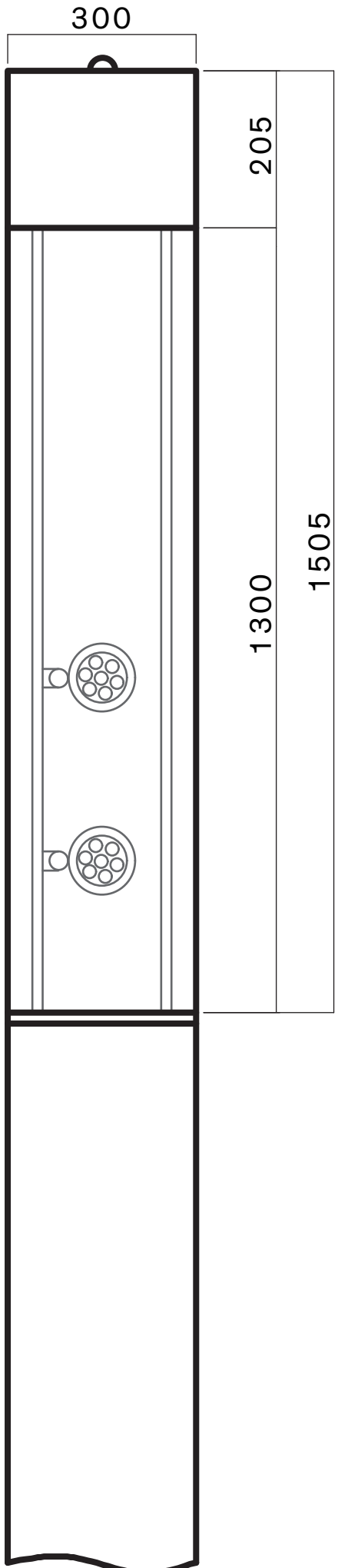
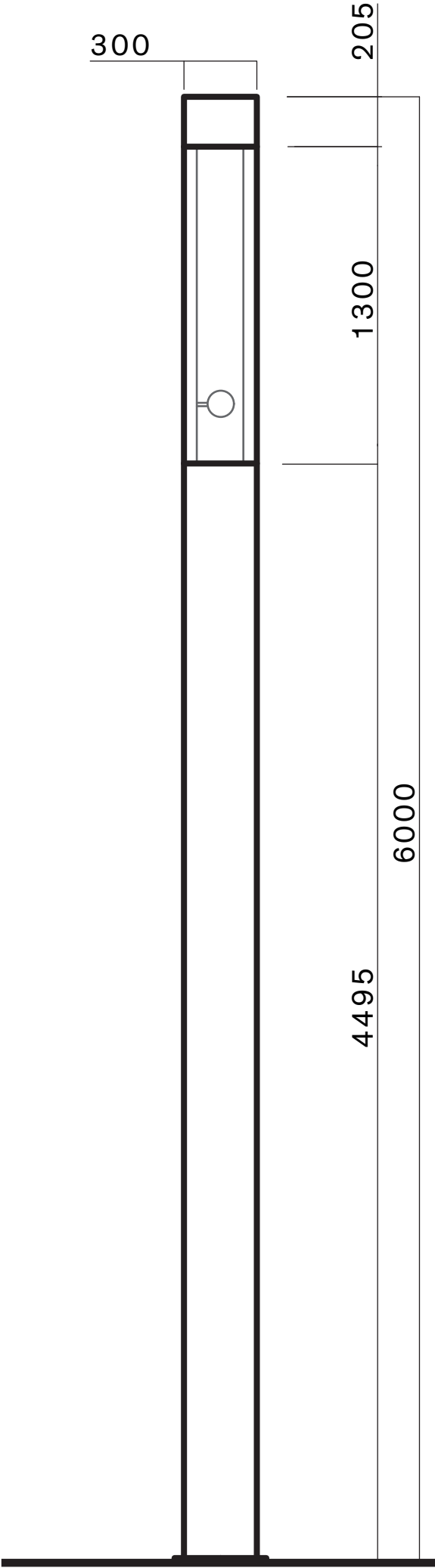
architekti chmelík & partneři

NOSIČ
SVĚTEL

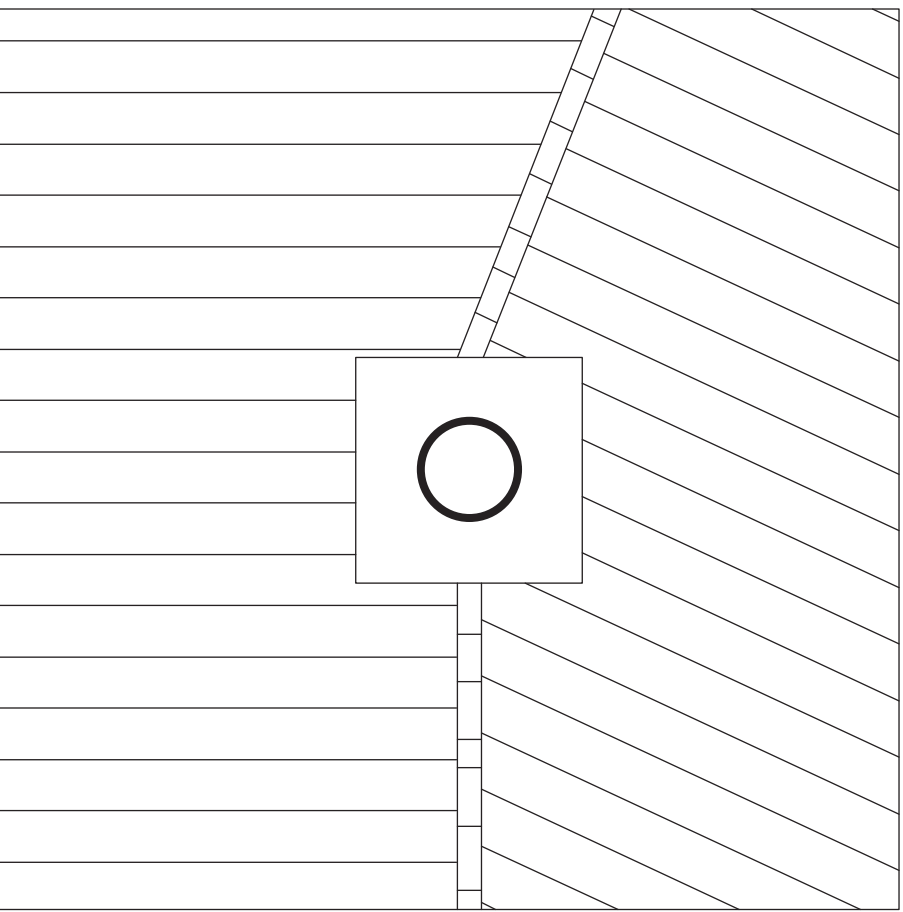
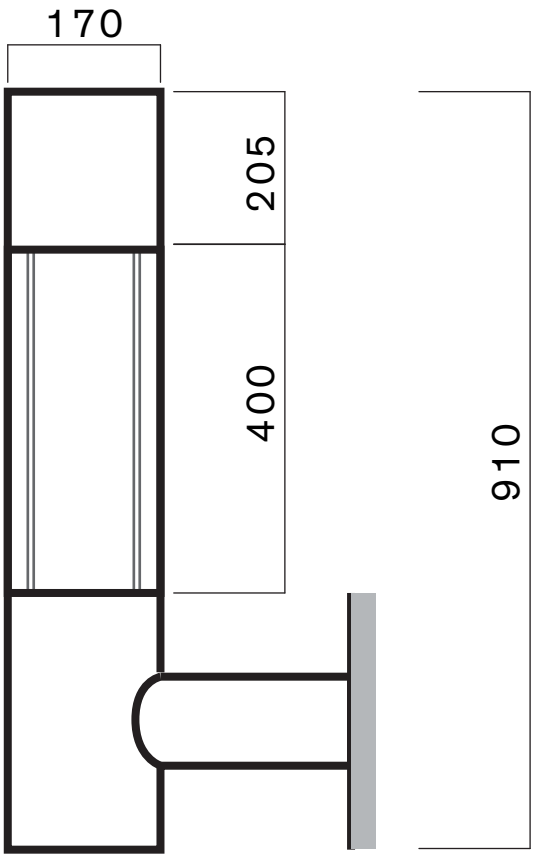

OSVĚTLENÍ
STELLA

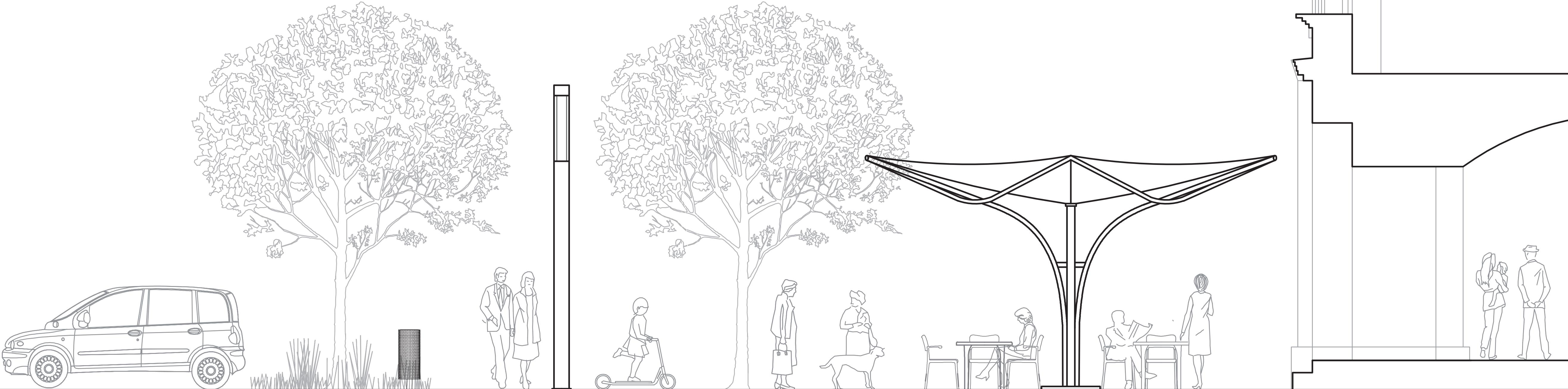

DETAIL SVĚTELNÉHO
NOSIČE

OSVĚTLENÍ
STELLA - NÁSTĚNNÉ

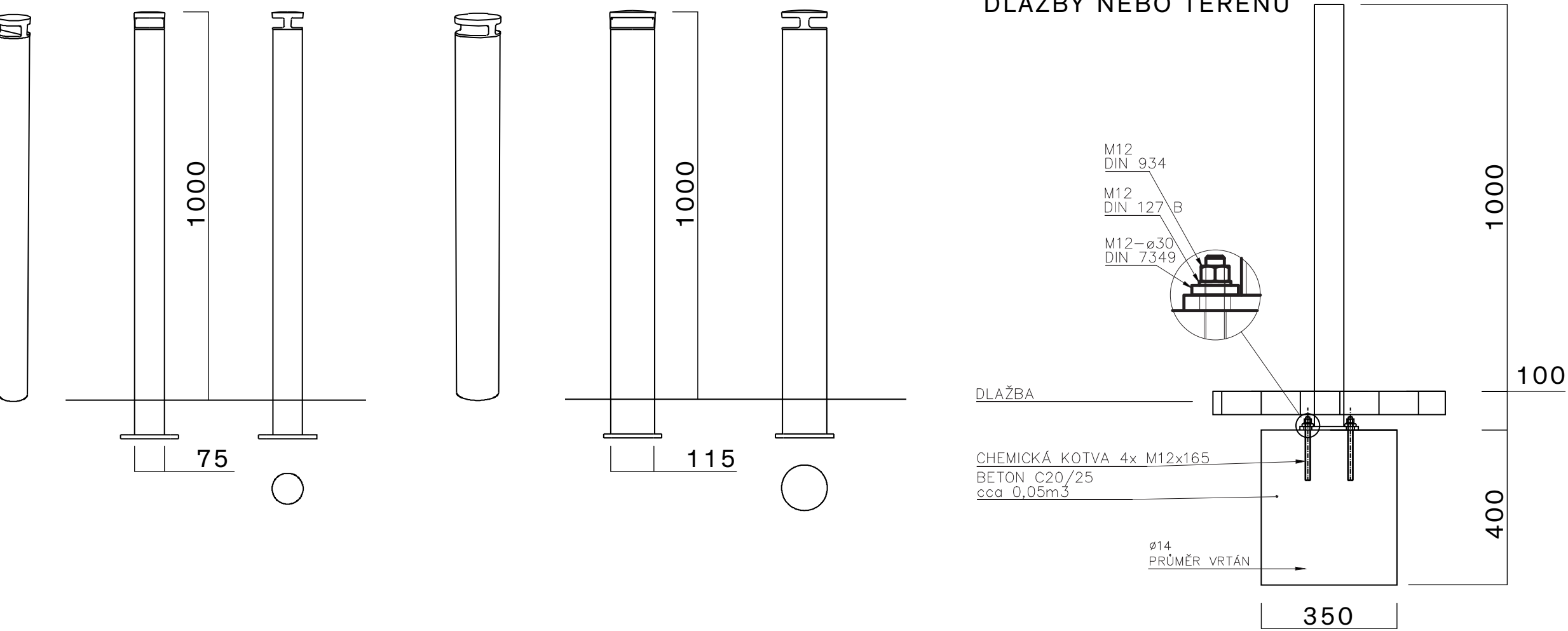

OSAZENÍ V DLAŽBĚ

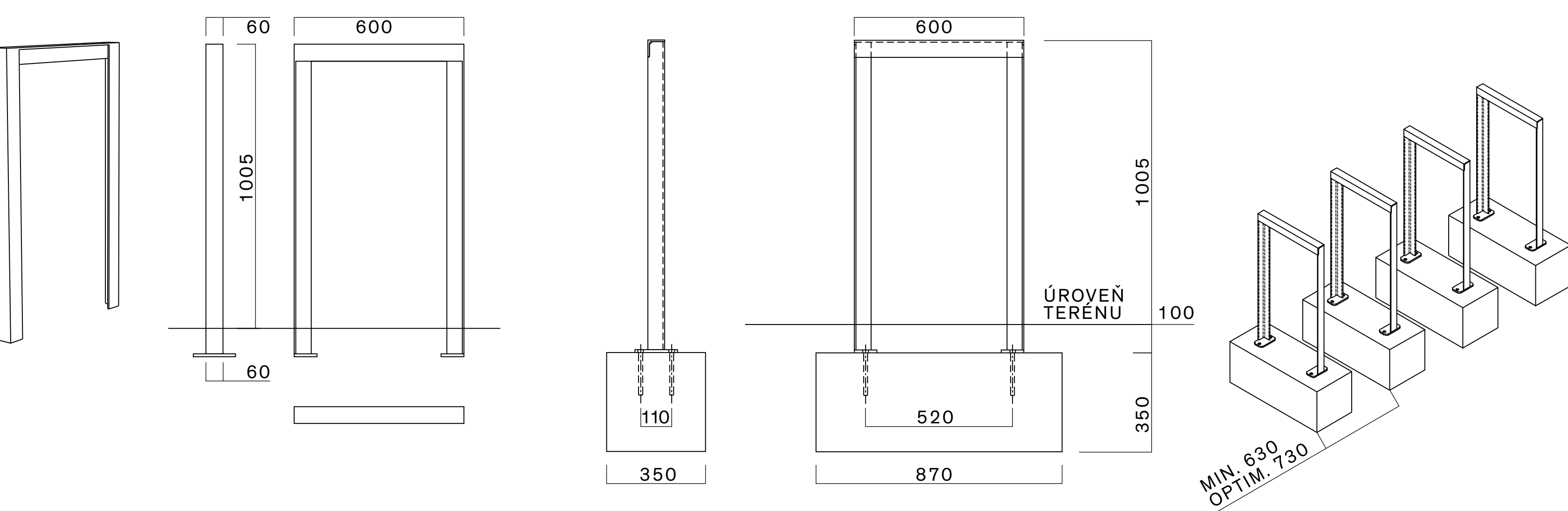

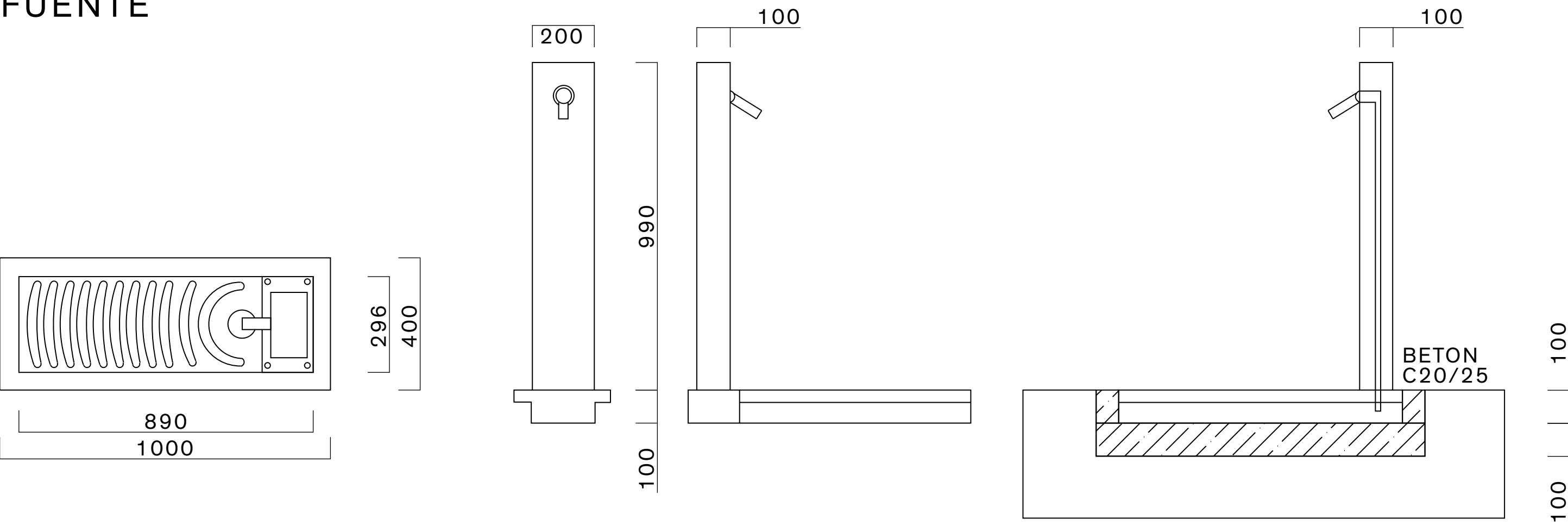
DONAT

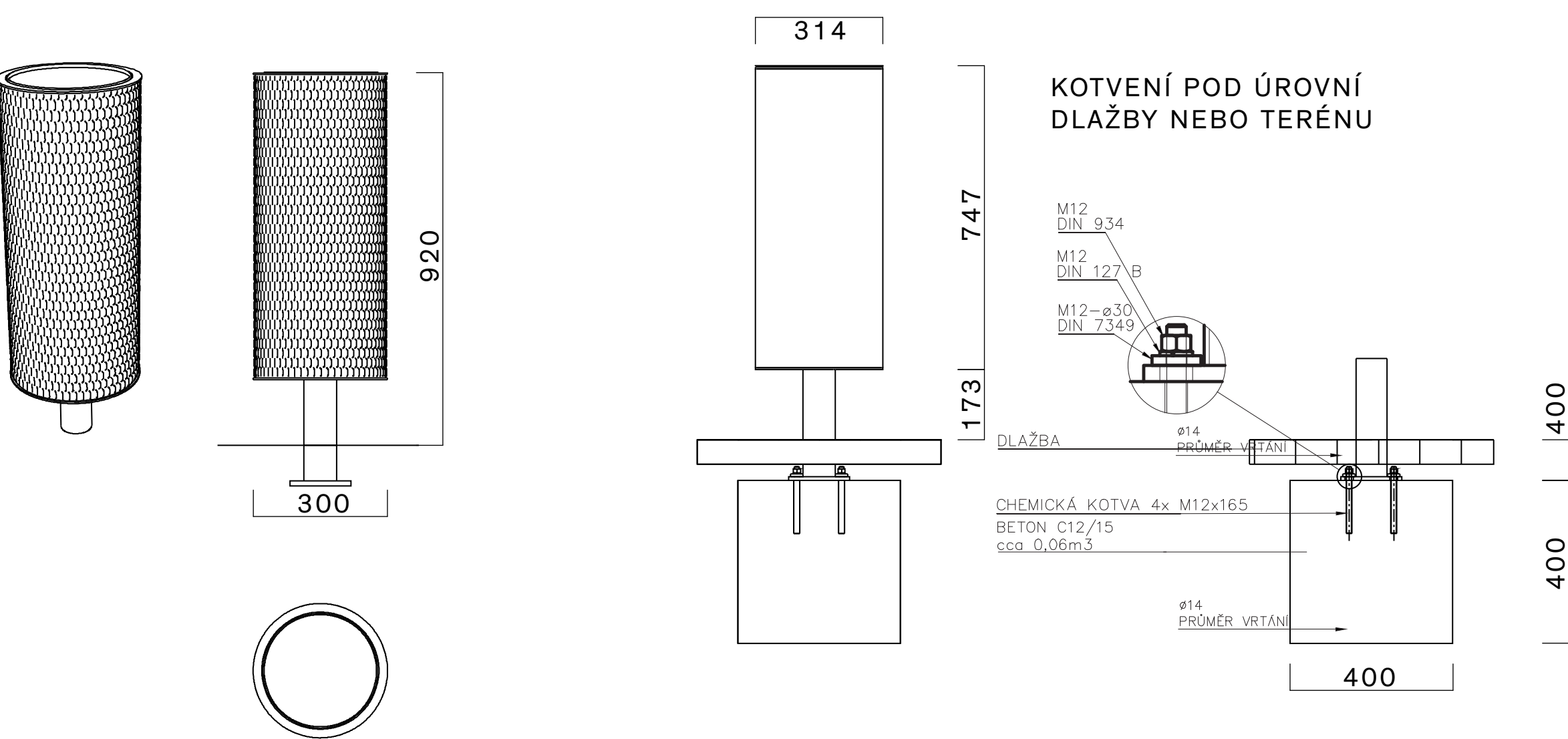
LOTLIMIT

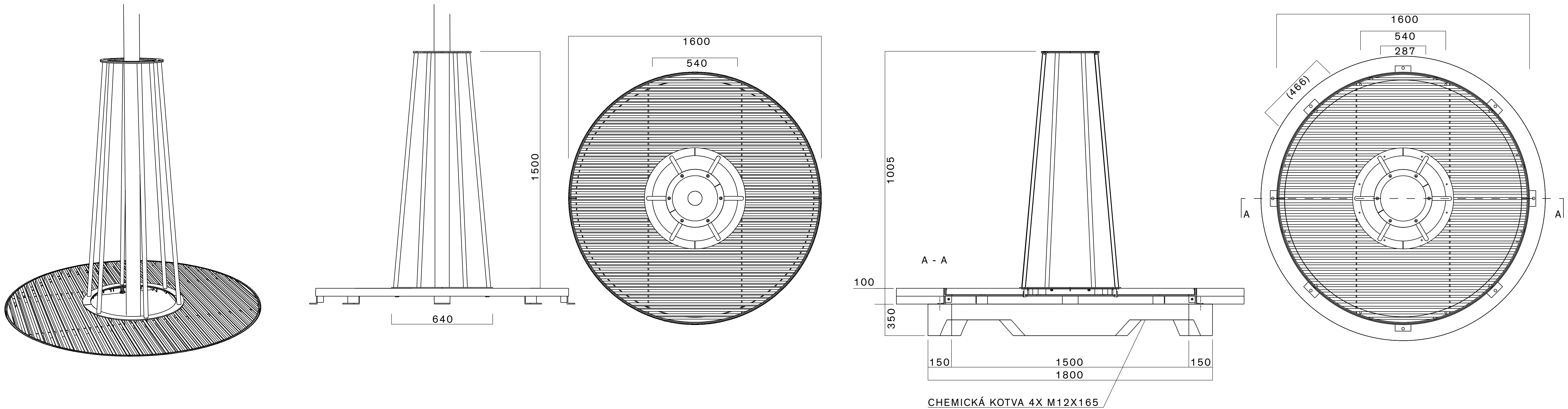
FUENTE

NANUK

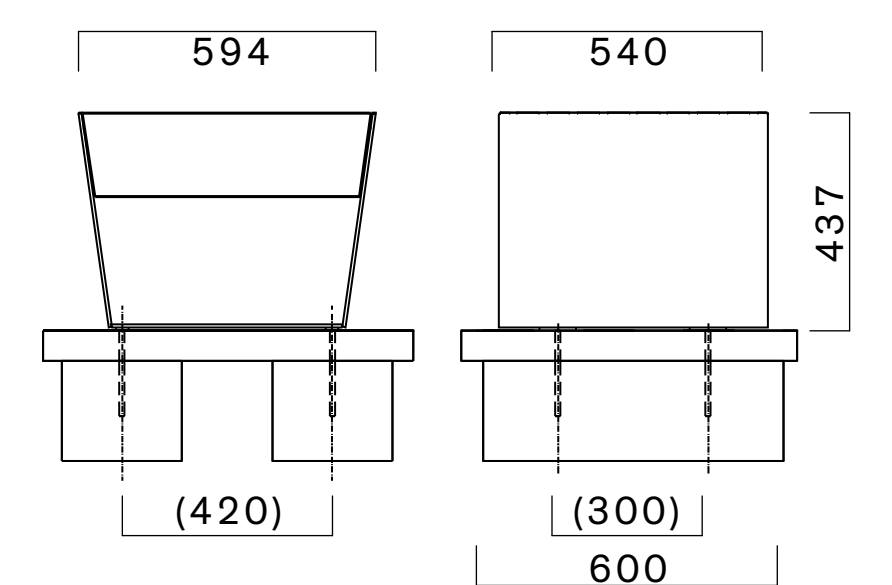
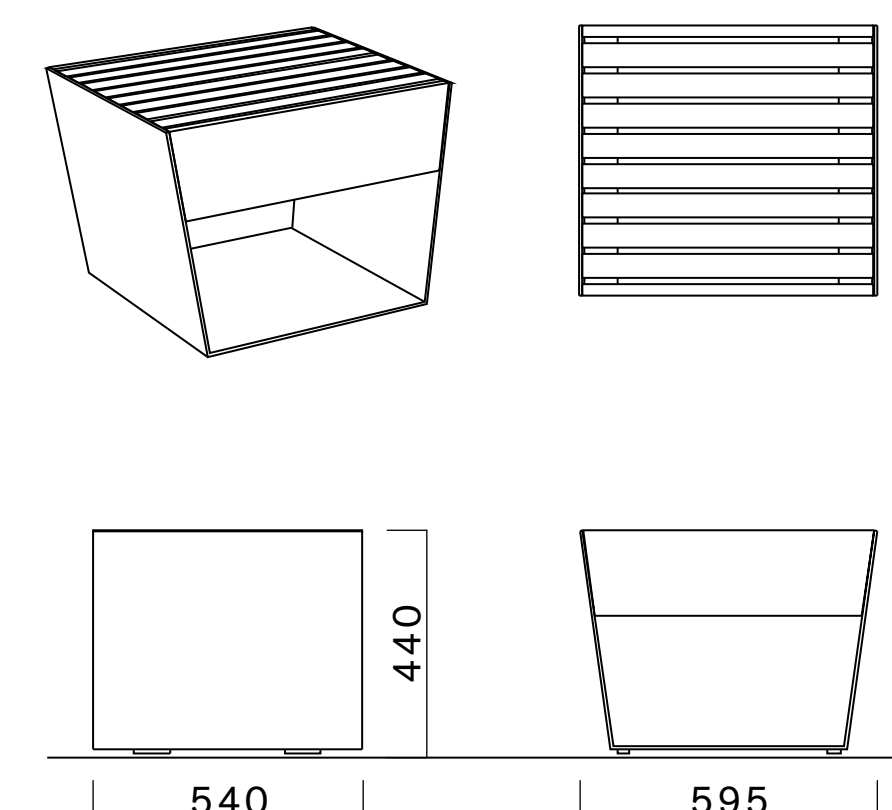
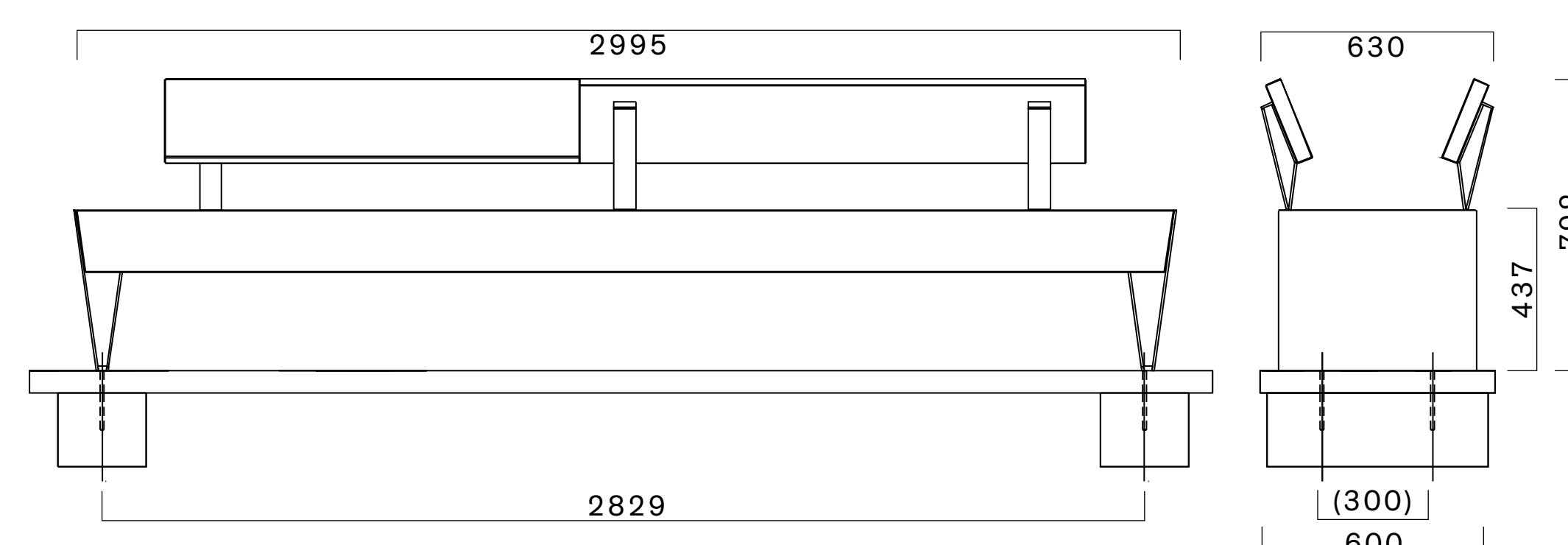
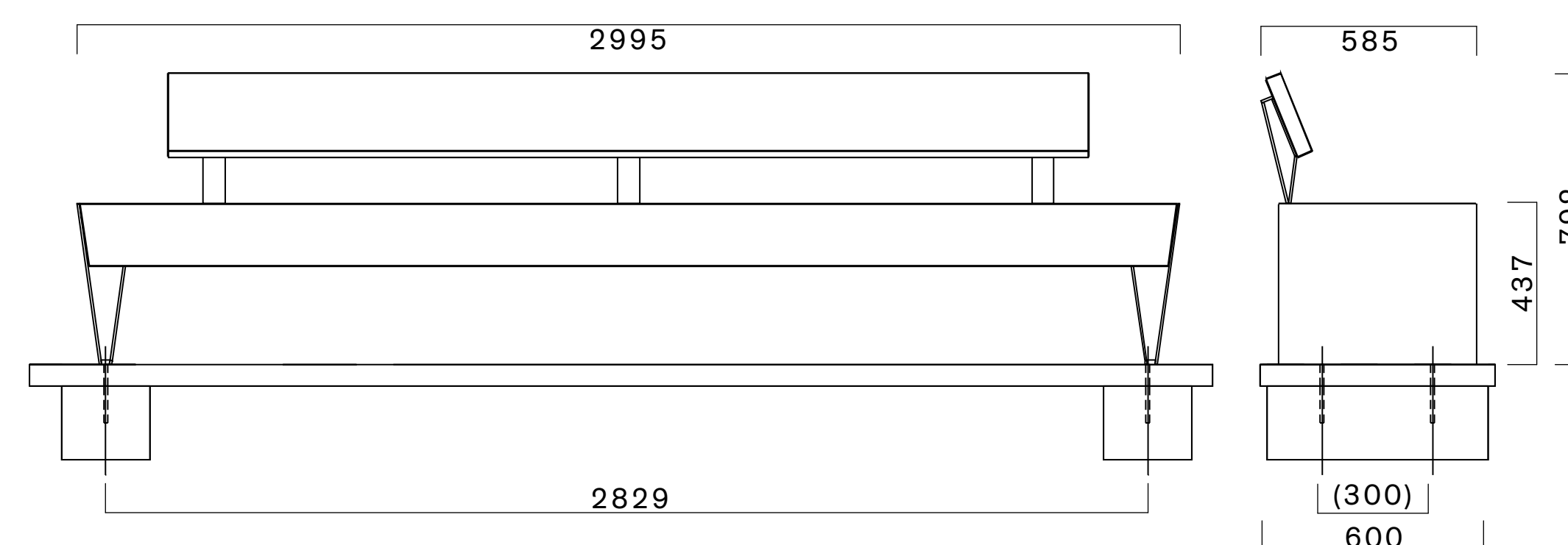
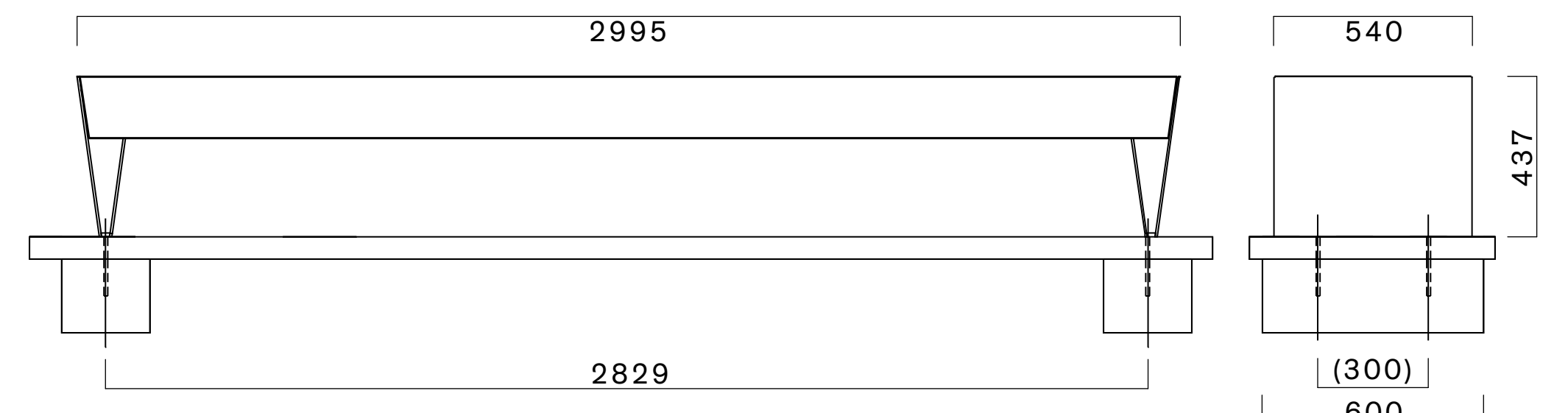
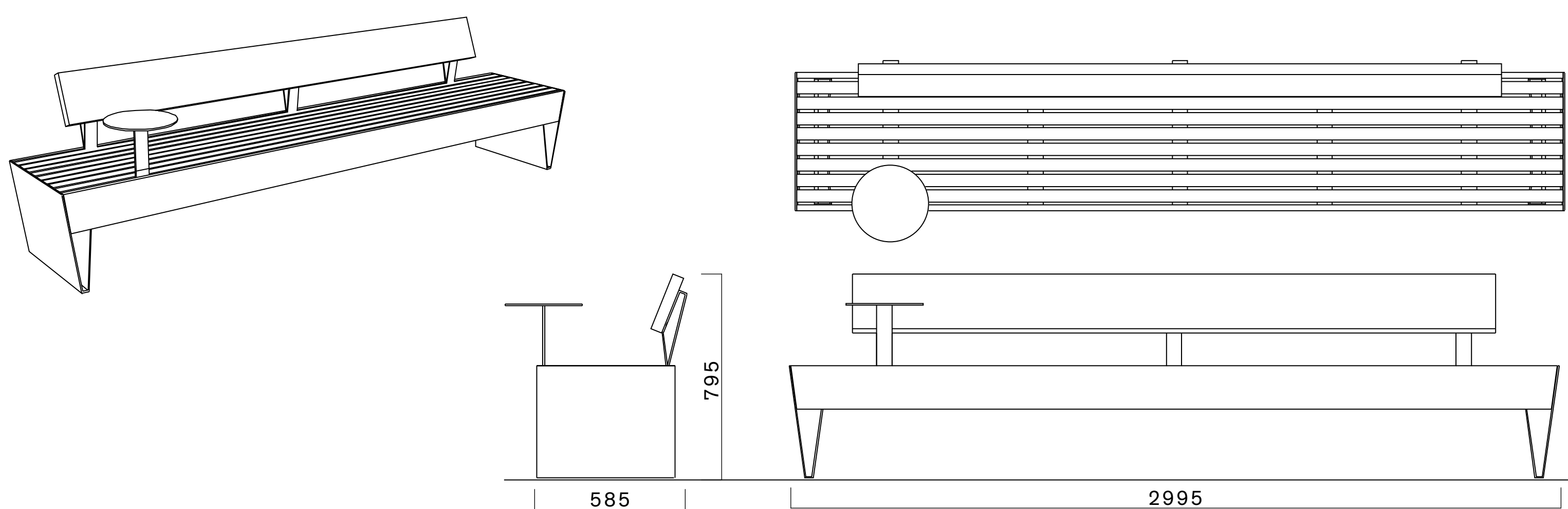
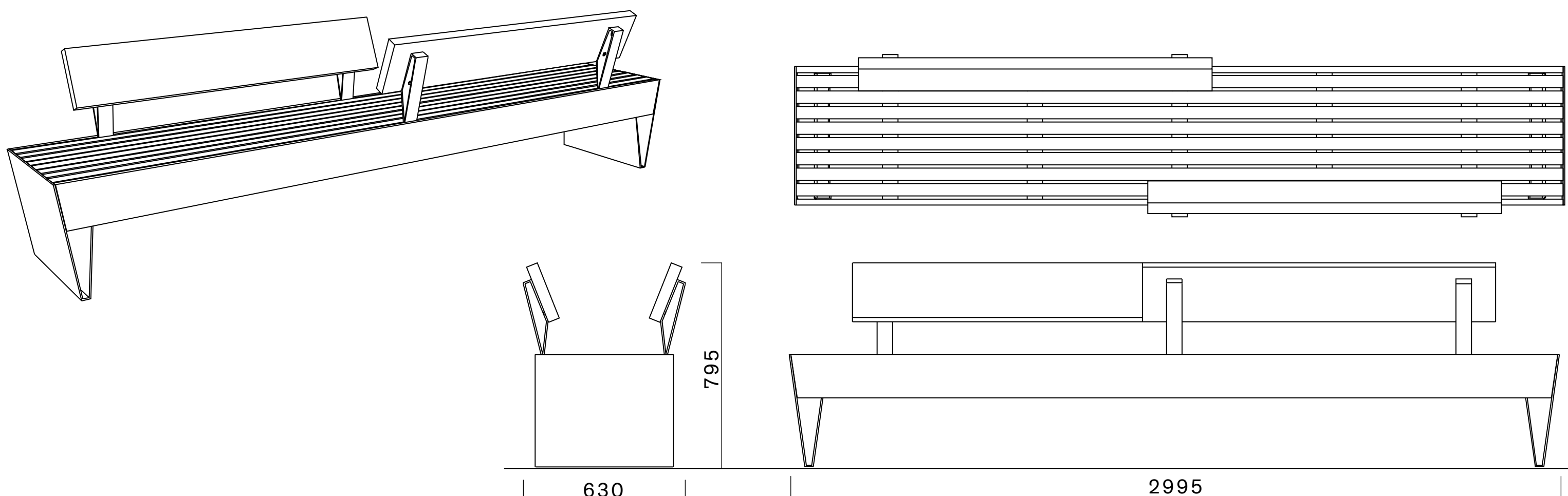
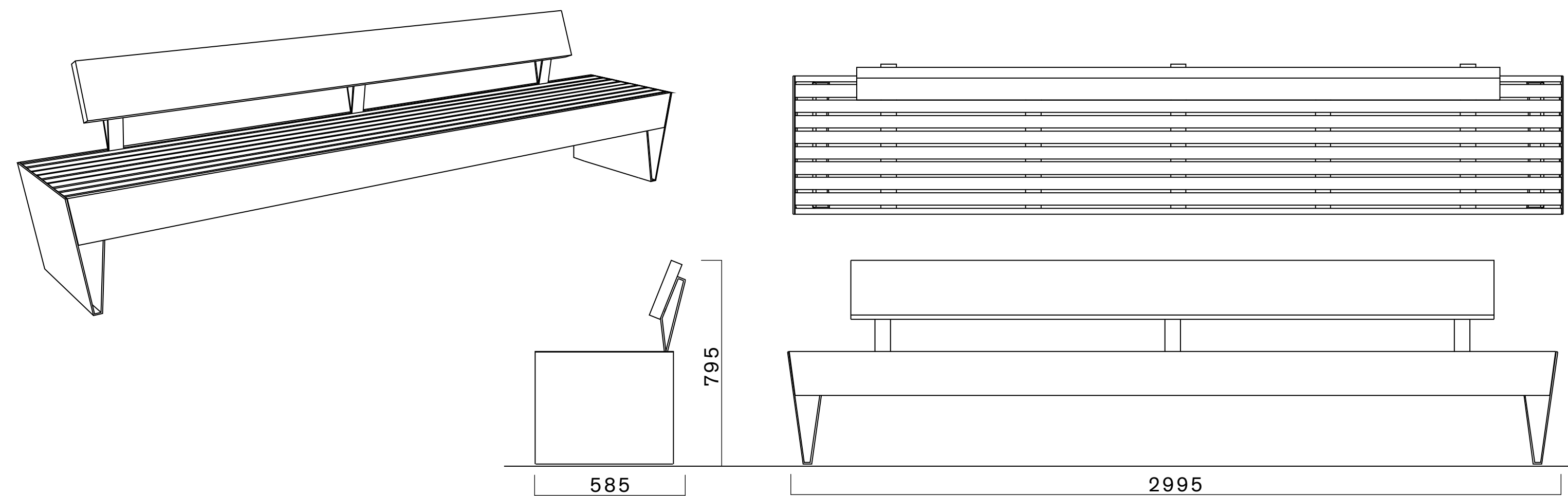
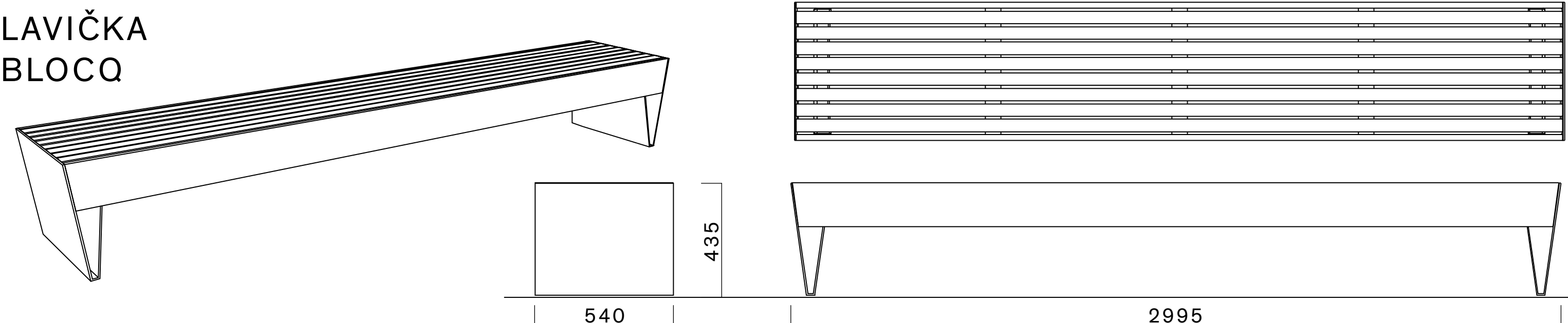

ARBOTTURA

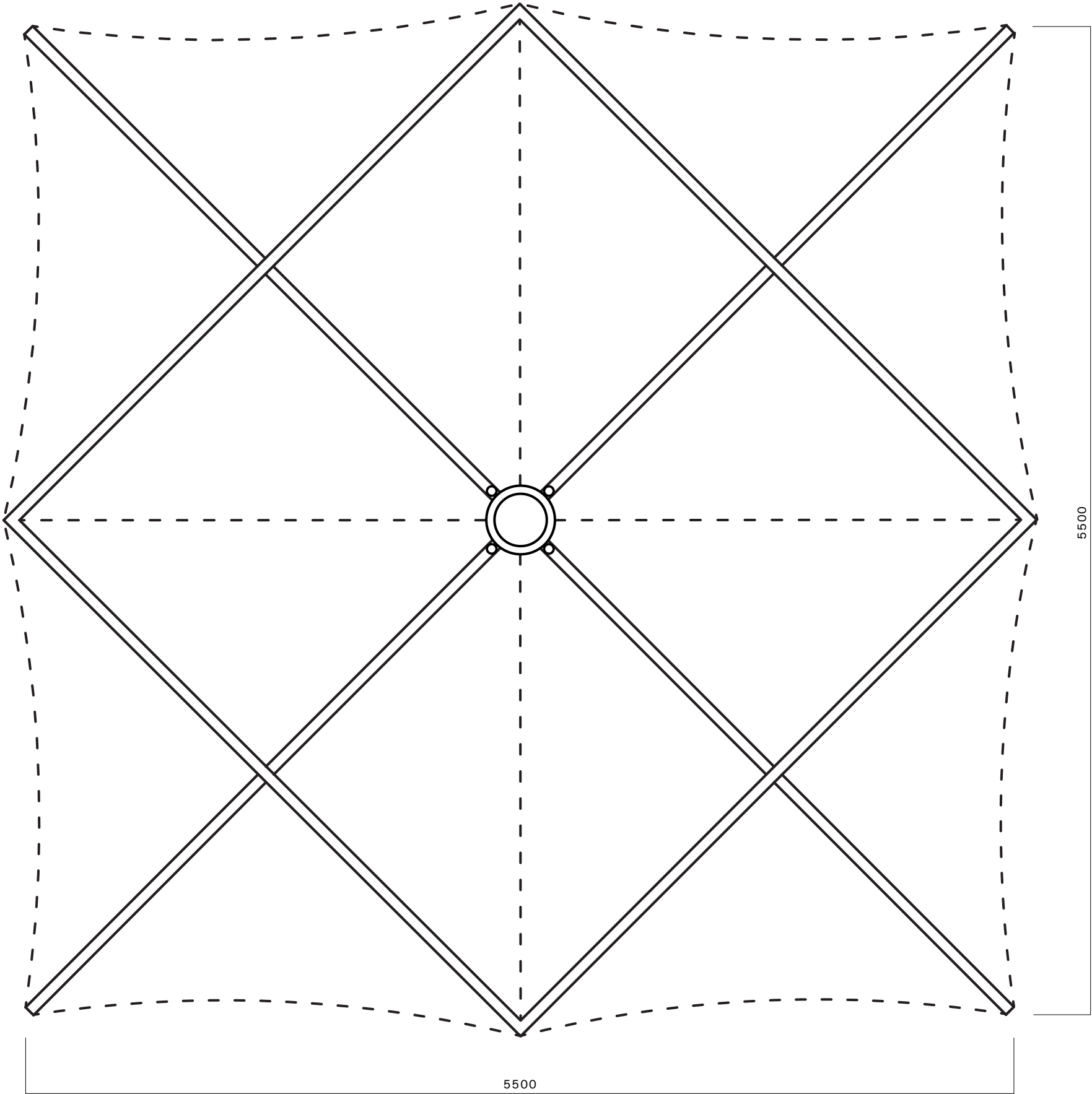

LAVIČKA
BLOQ

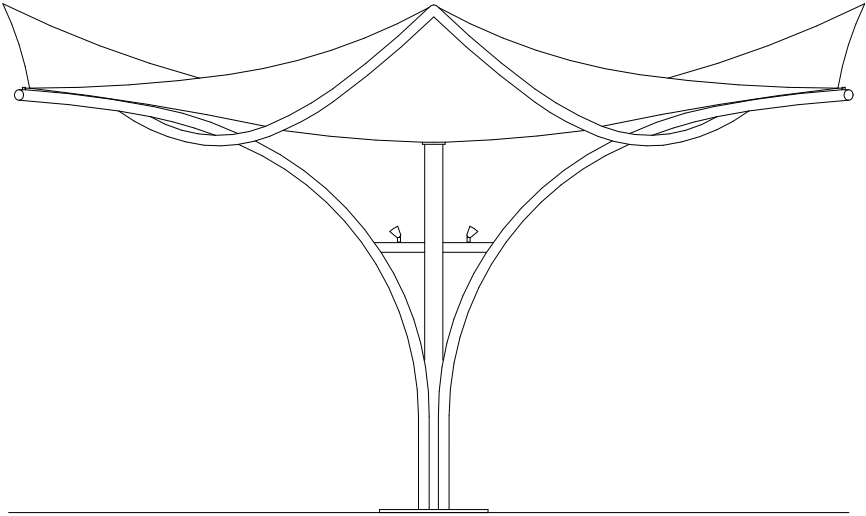

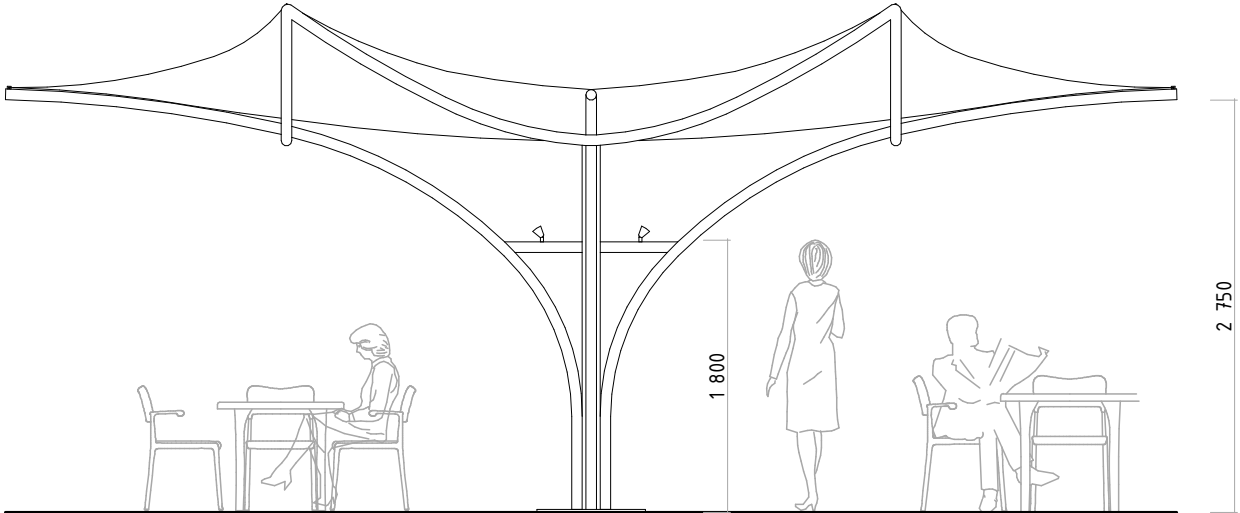
SLUNEČNÍKY
PŘEDZAHRADEK

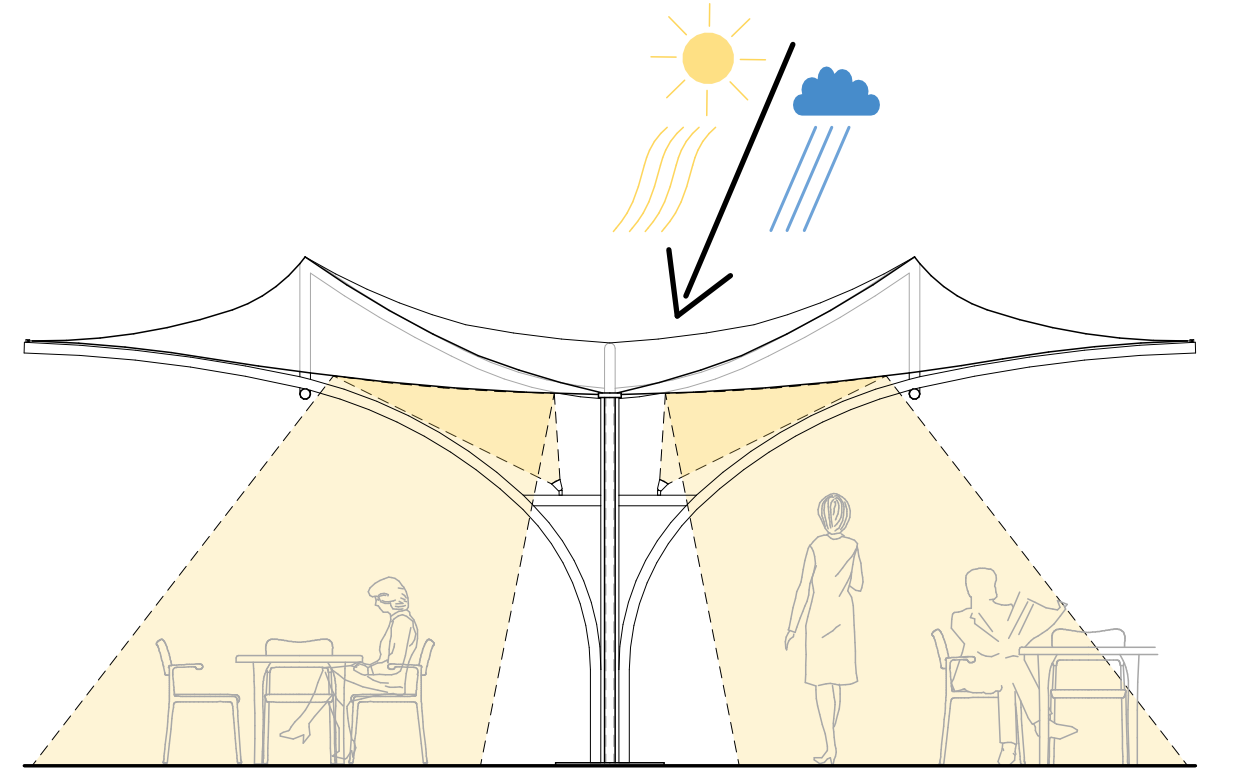
PŮDORYS

POHLED

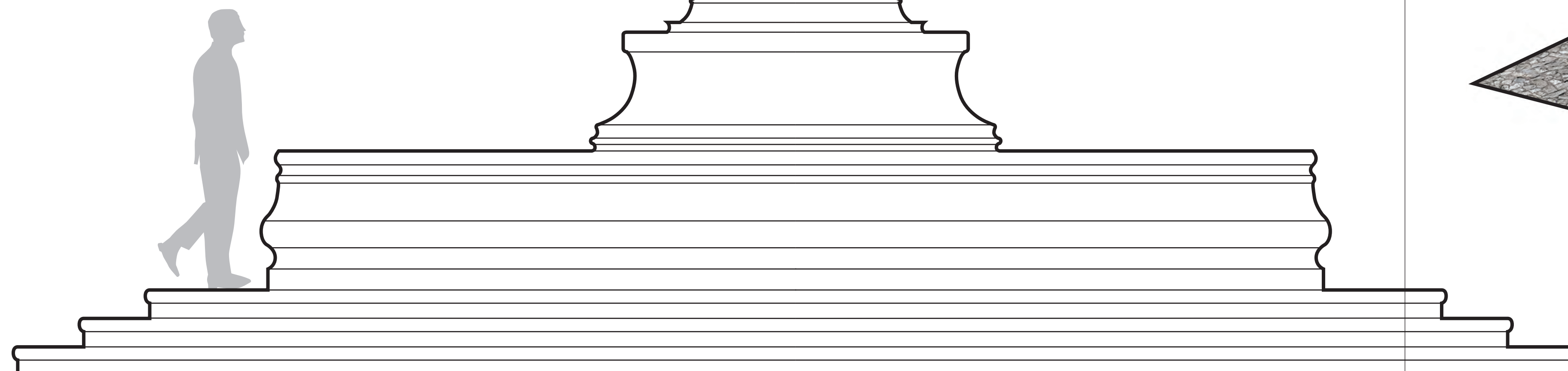
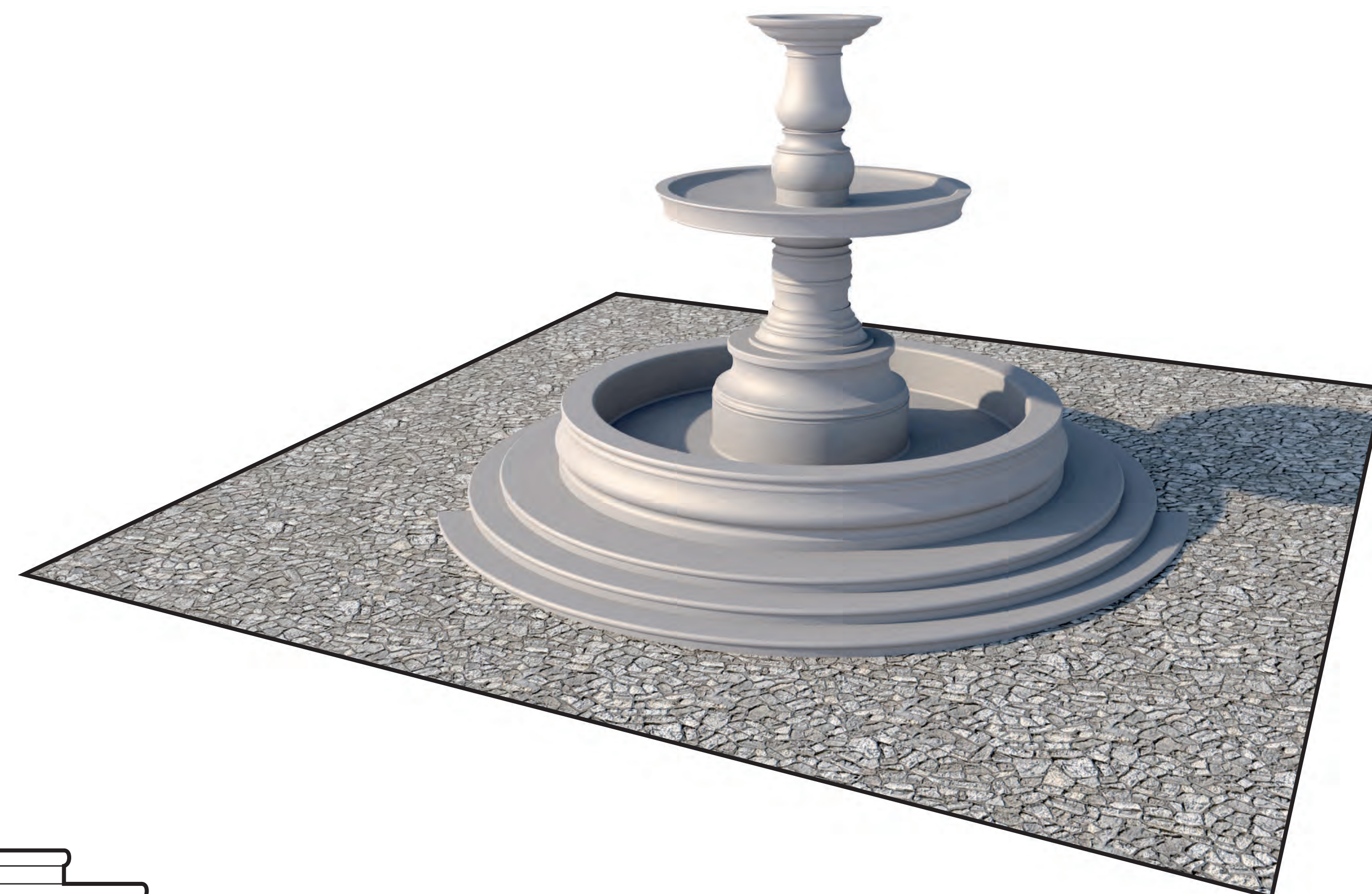
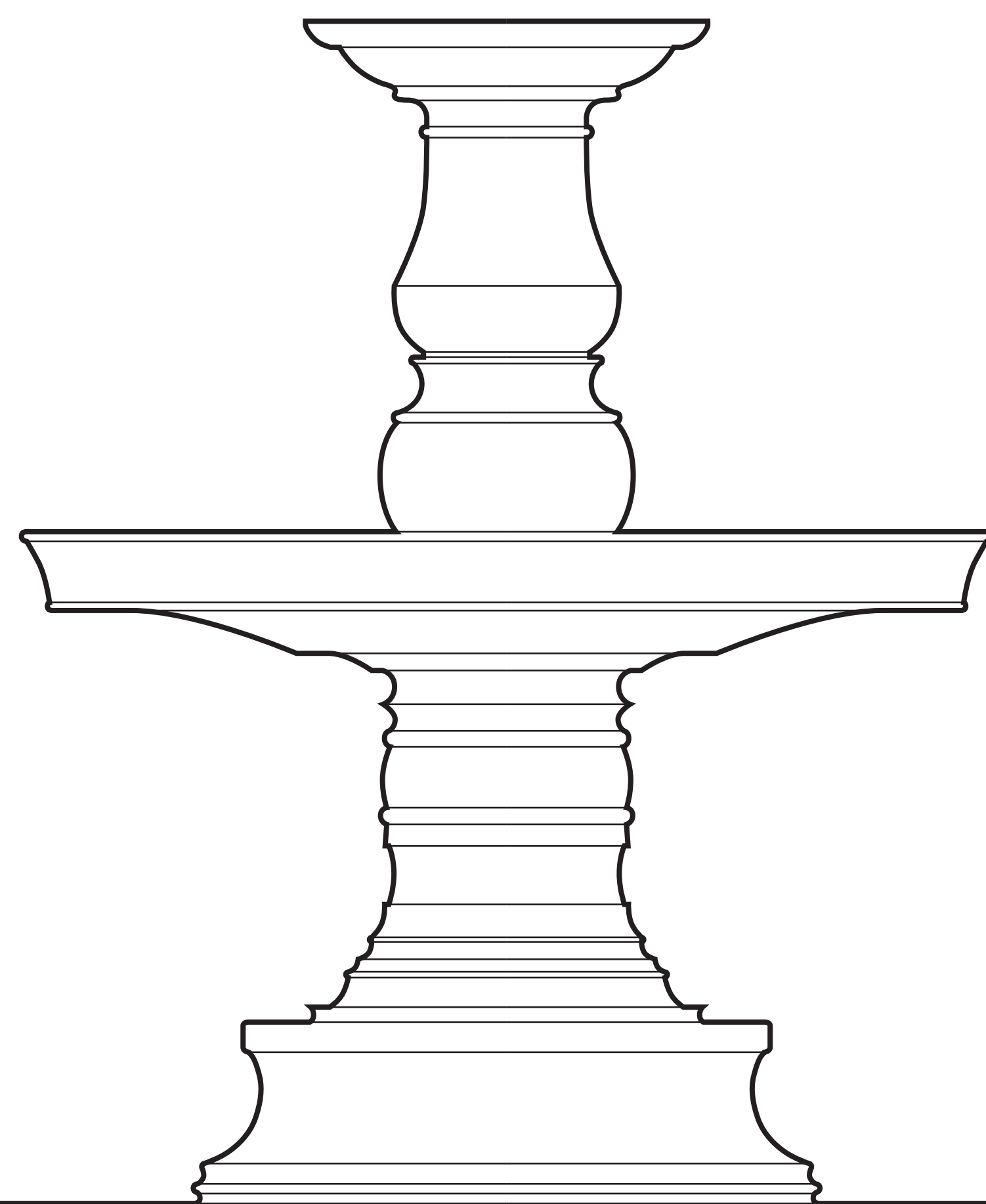
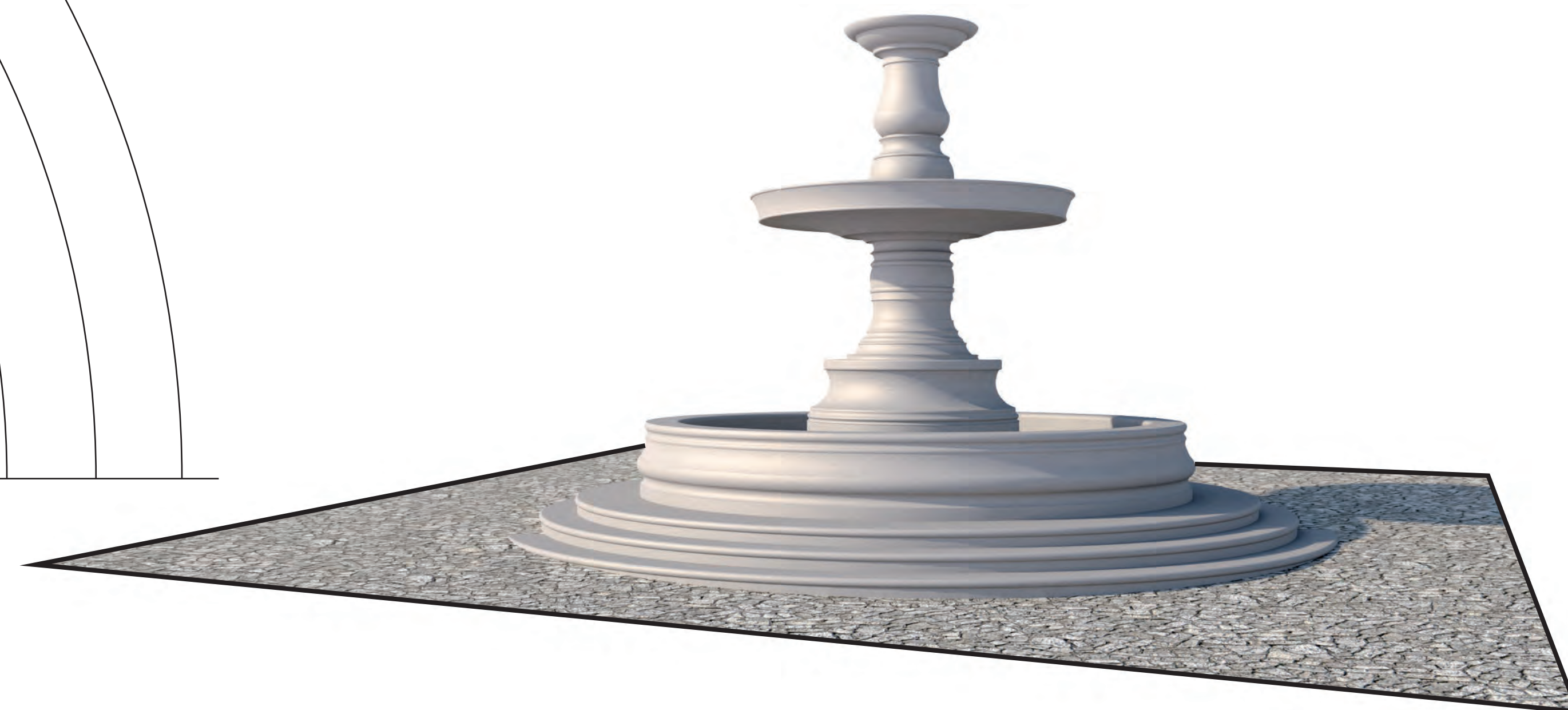
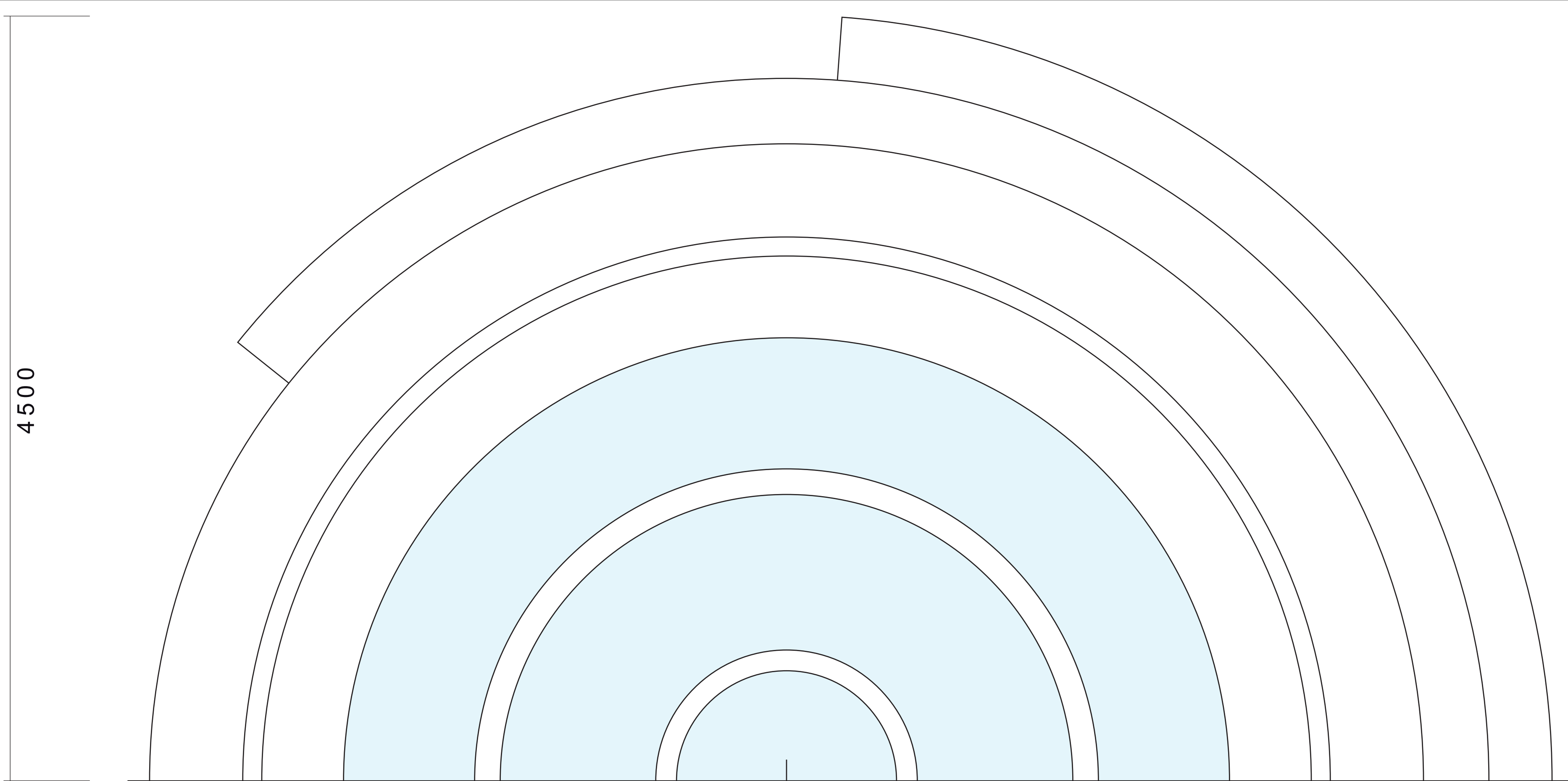
POHLED POD ÚHLEM 45°

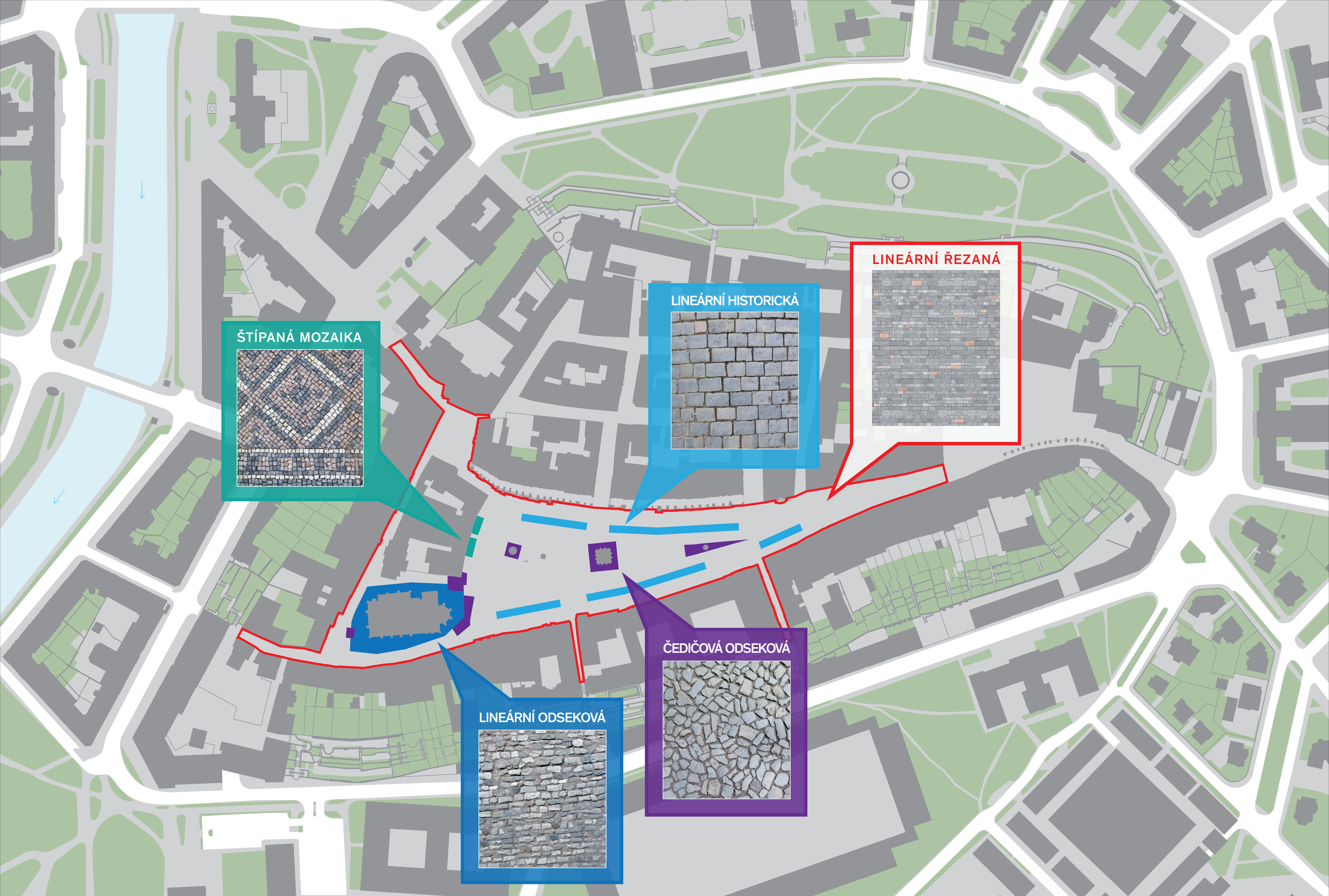
ŘEZ

ŠTÍPANÁ MOZAIKA

LINEÁRNÍ HISTORICKÁ

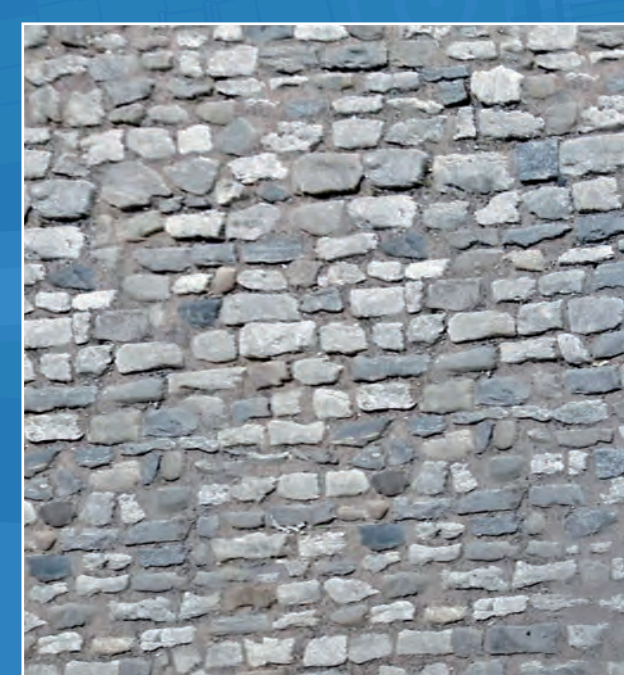
LINEÁRNÍ ŘEZANÁ

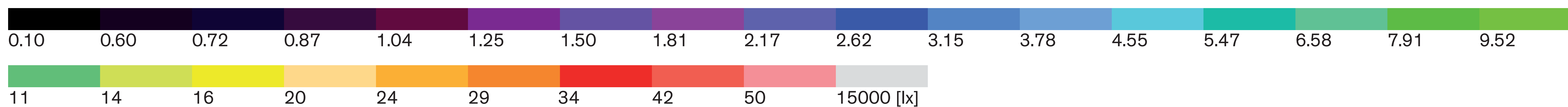
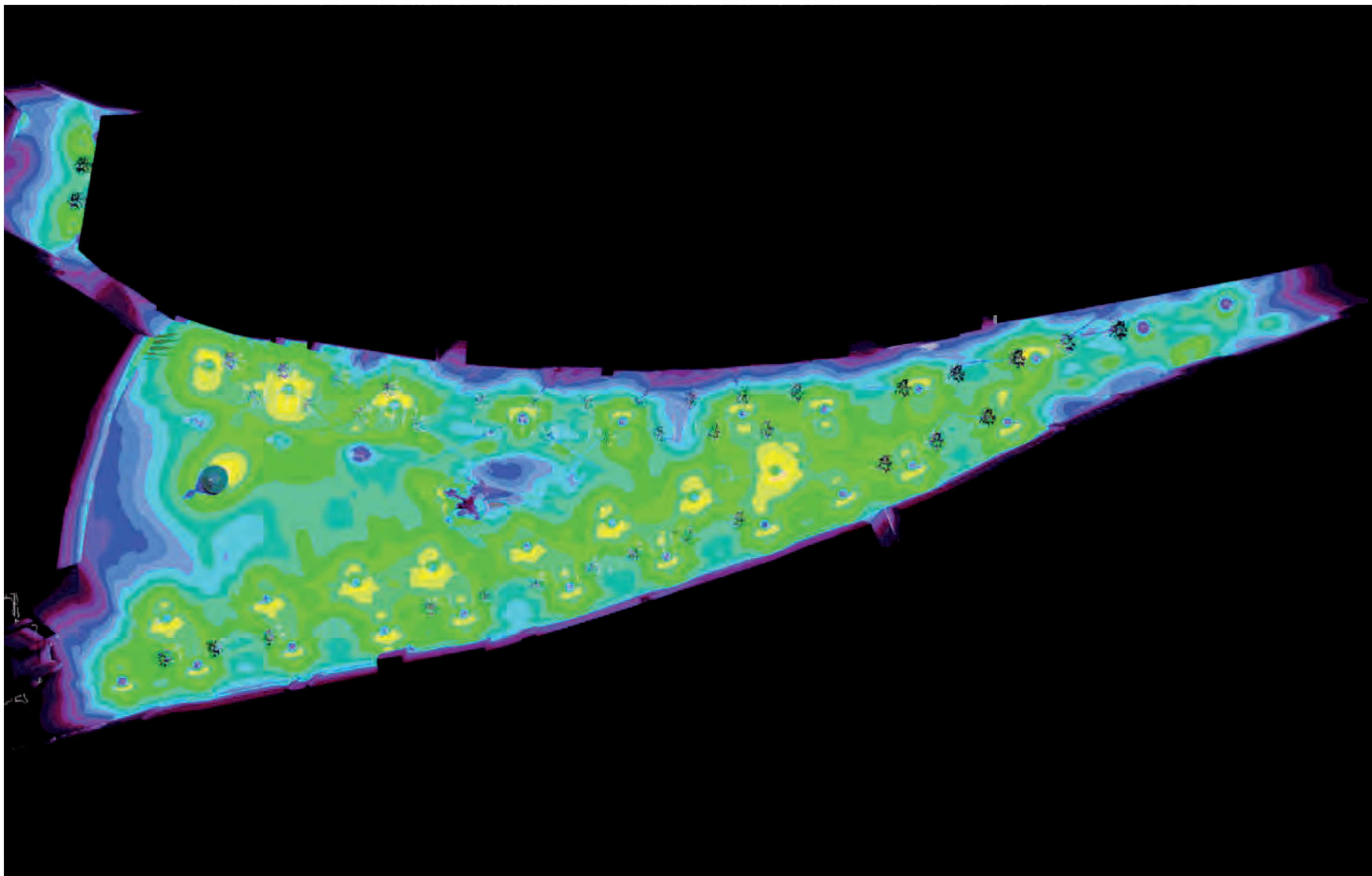
ČEDIČOVÁ ODSEKOVÁ

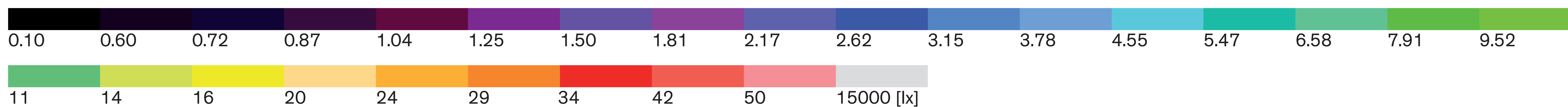
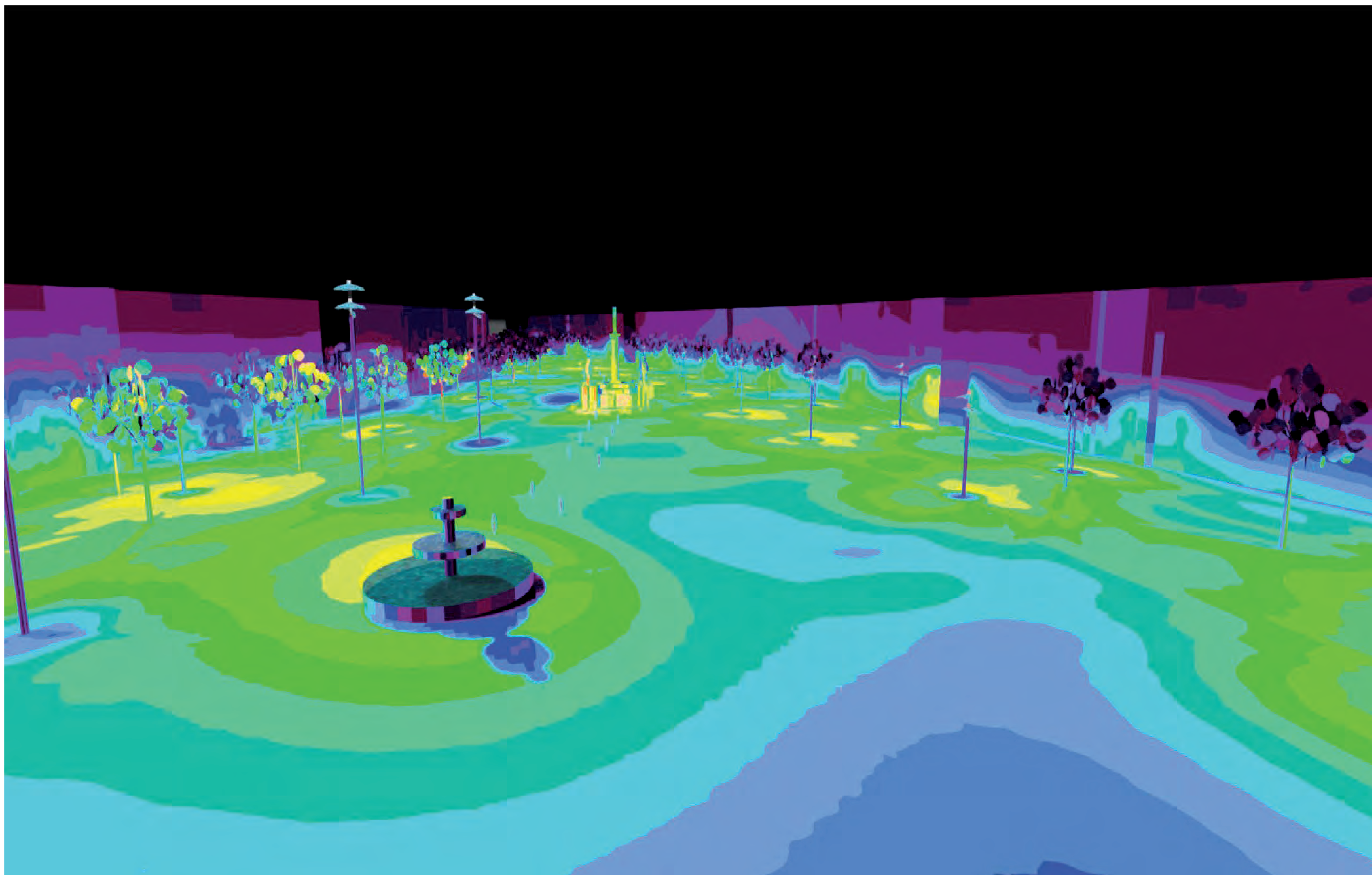
LINEÁRNÍ ODSEKOVÁ

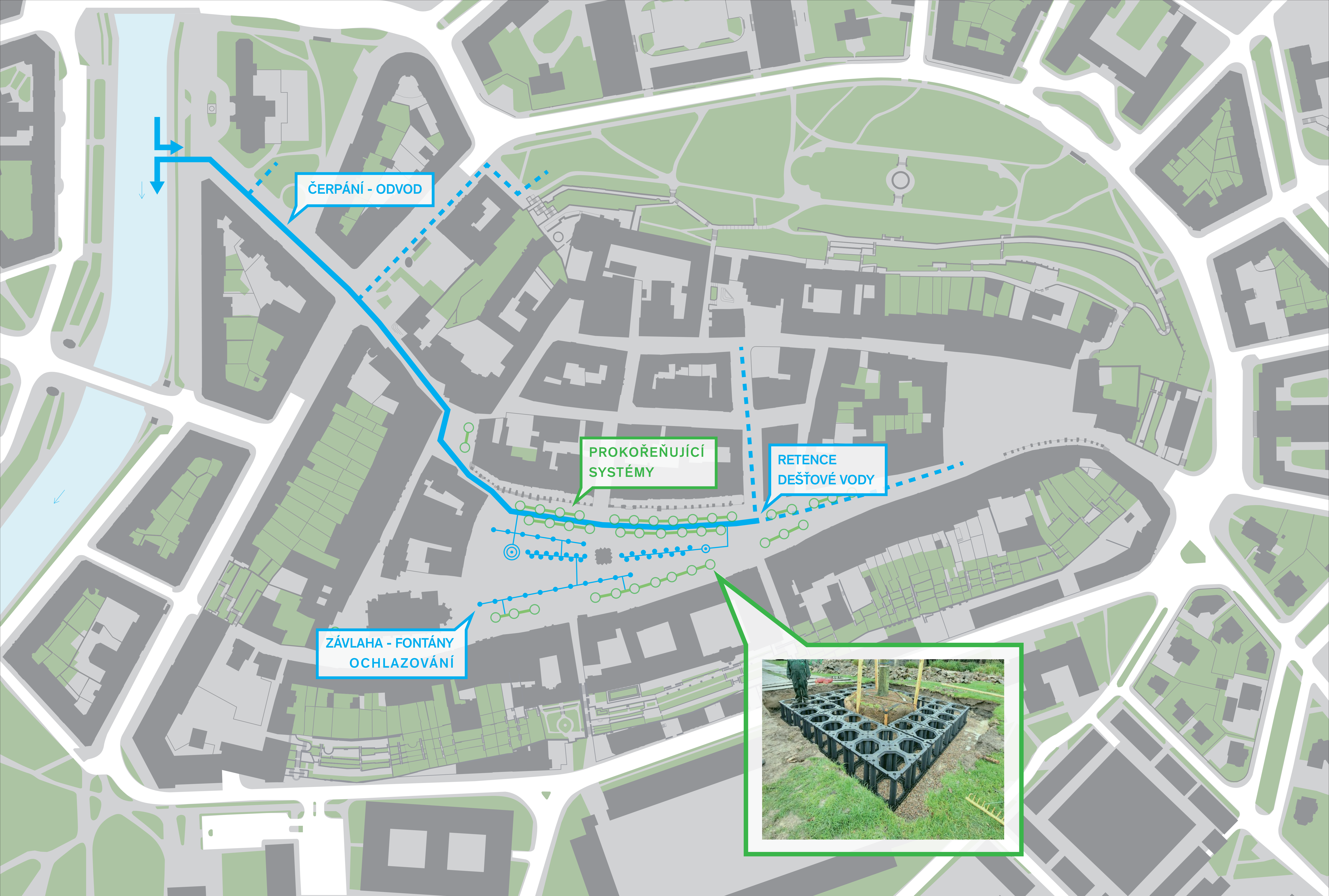

ČERPÁNÍ - ODVOD

PROKOŘEŇUJÍCÍ
SYSTÉMY

RETENCE
DEŠŤOVÉ VODY

ZÁVLAHA - FONTÁNY
OCHLAZOVÁNÍ

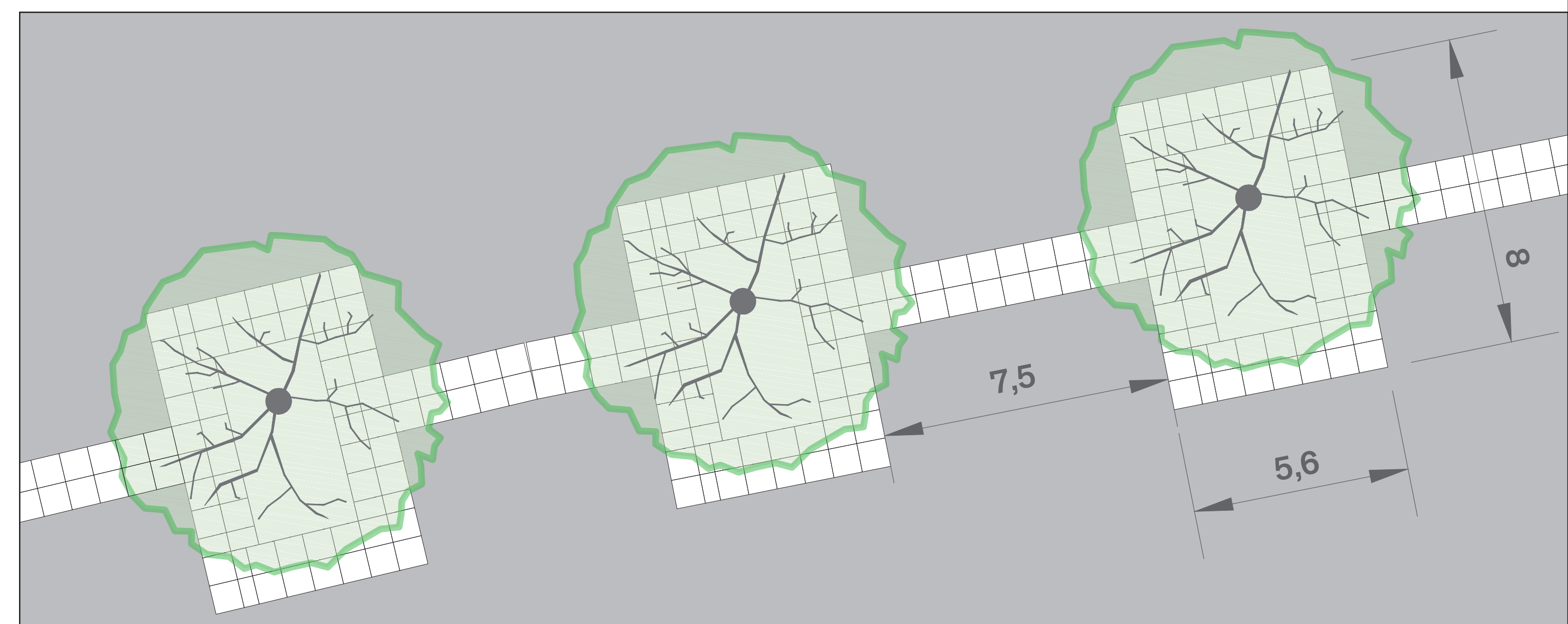
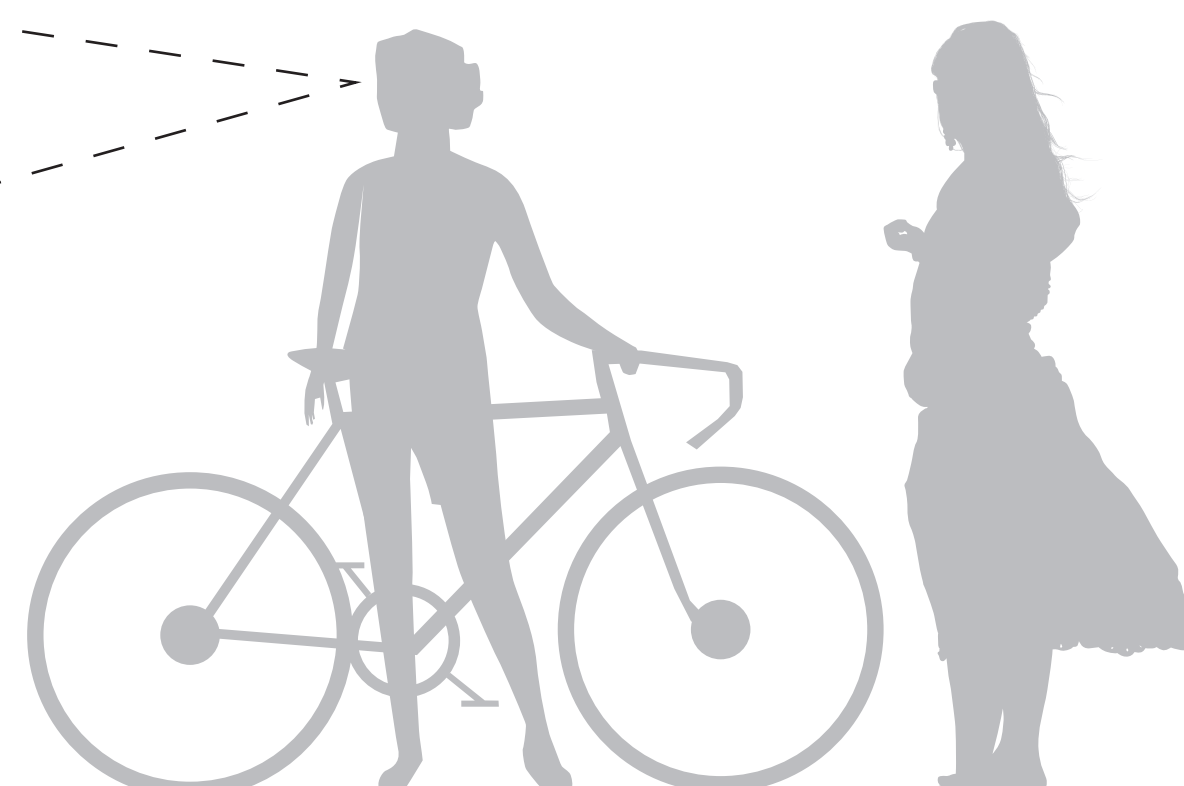
↑ 7 M
Ø 6 M

JAVOR BABYKA
Acer campestre

PŮVODNÍ ODOLNÝ
DRUH STROMU

UJÍMATELNOST

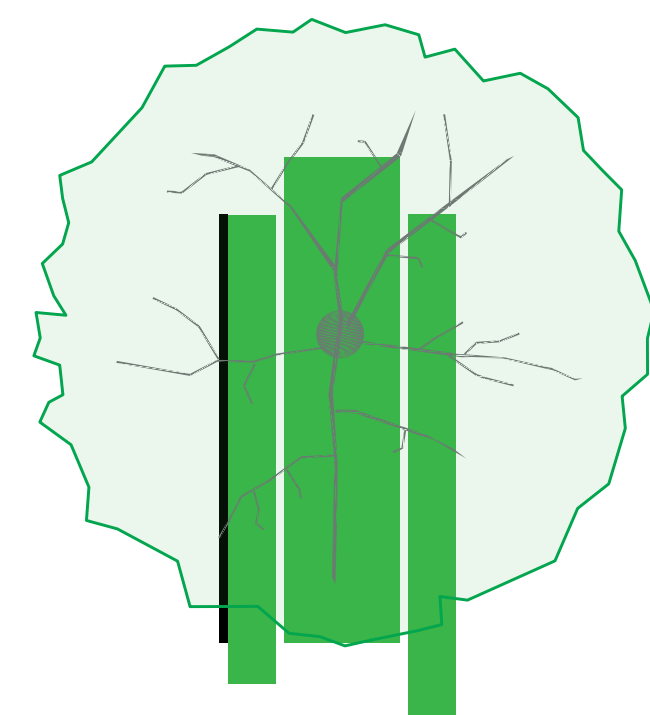
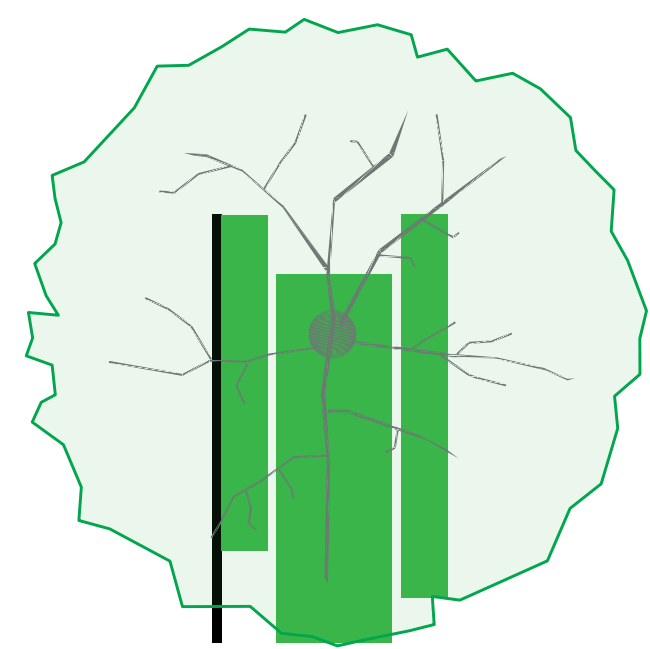
DOBŘE SNÁŠÍ - SUCHO
- TEPLA / MRÁZ
- ZADLÁŽDĚNÍ
- SŮL

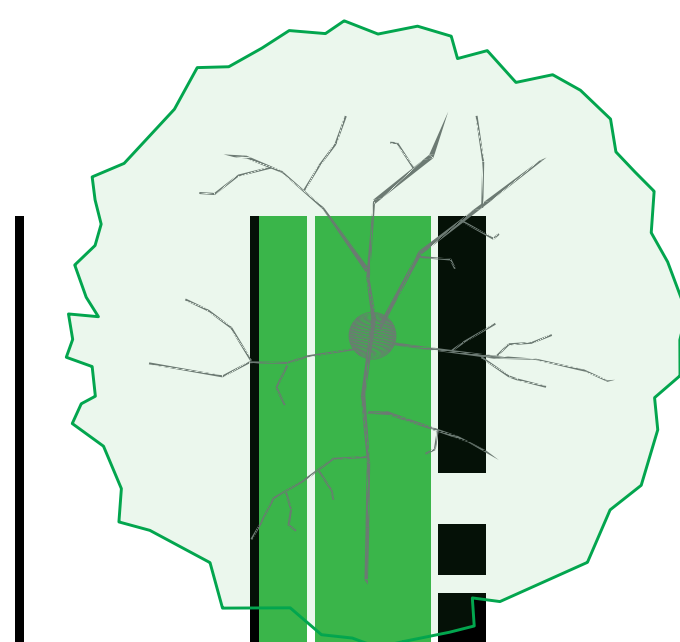
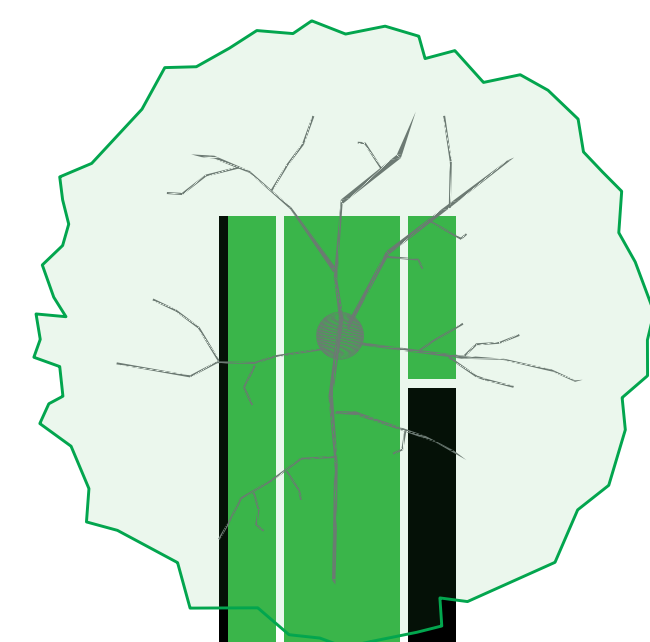
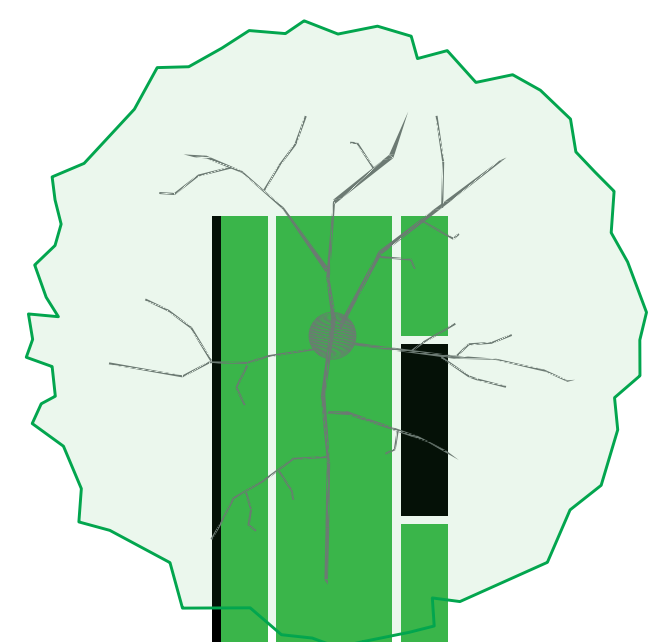

MOŽNOSTI VYUŽITÍ MODULU 2,65m x 5m

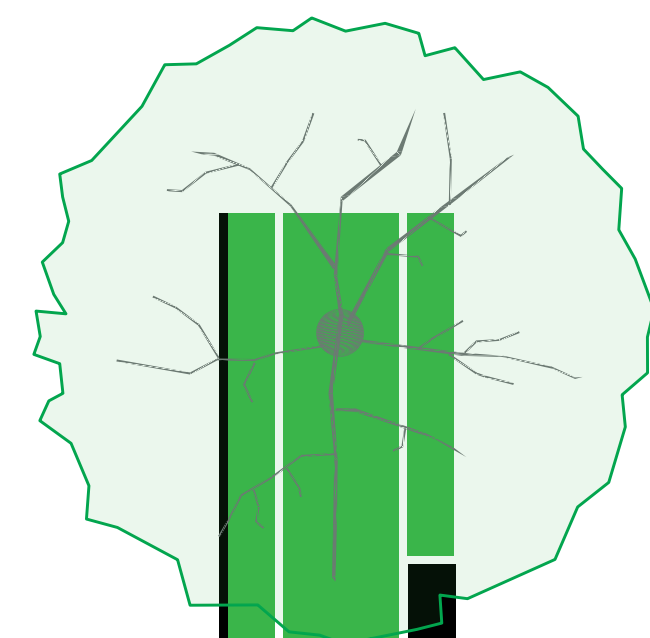
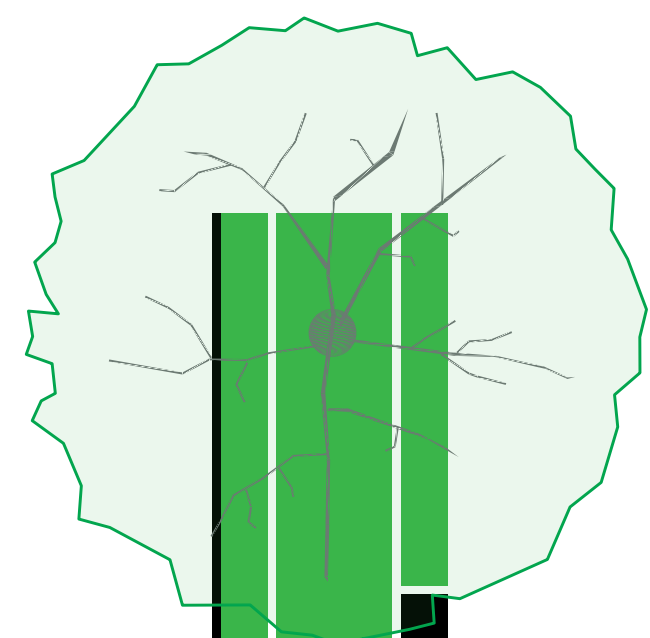
ZELEŇ

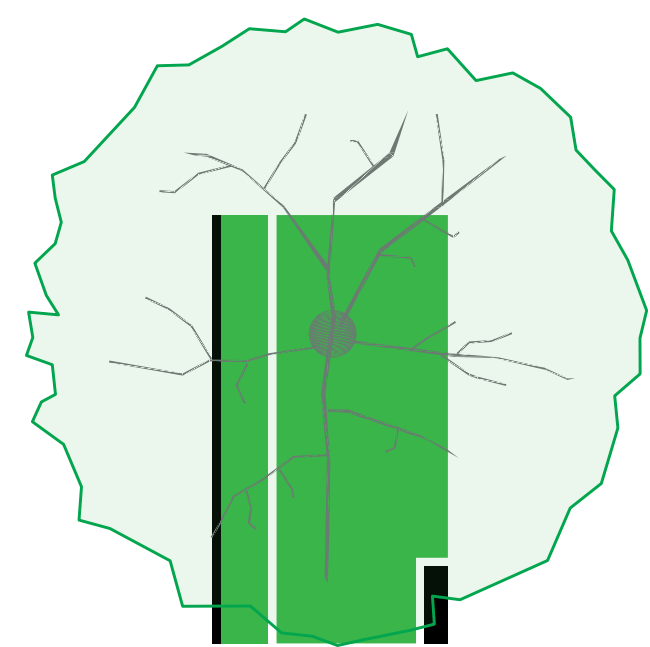
LAVIČKA

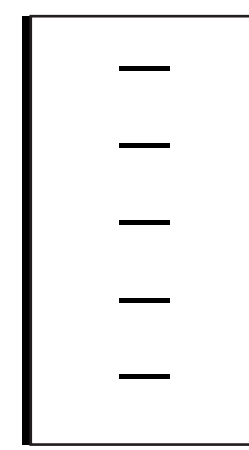
KOŠ

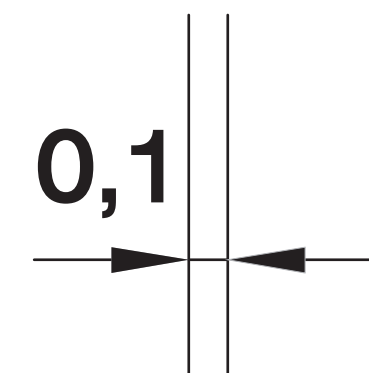
PÍTKO

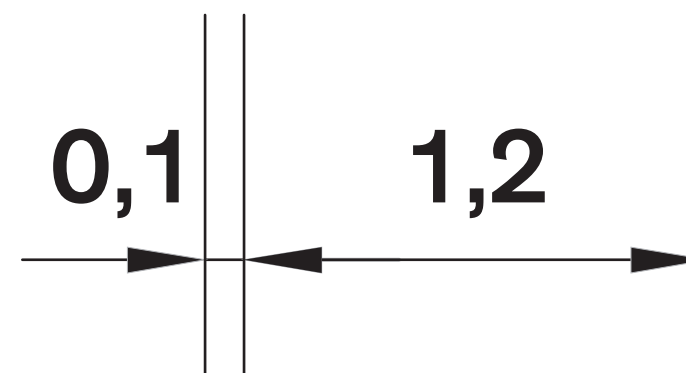
STOJANY
NA KOLA

0,1

0,1

1,2

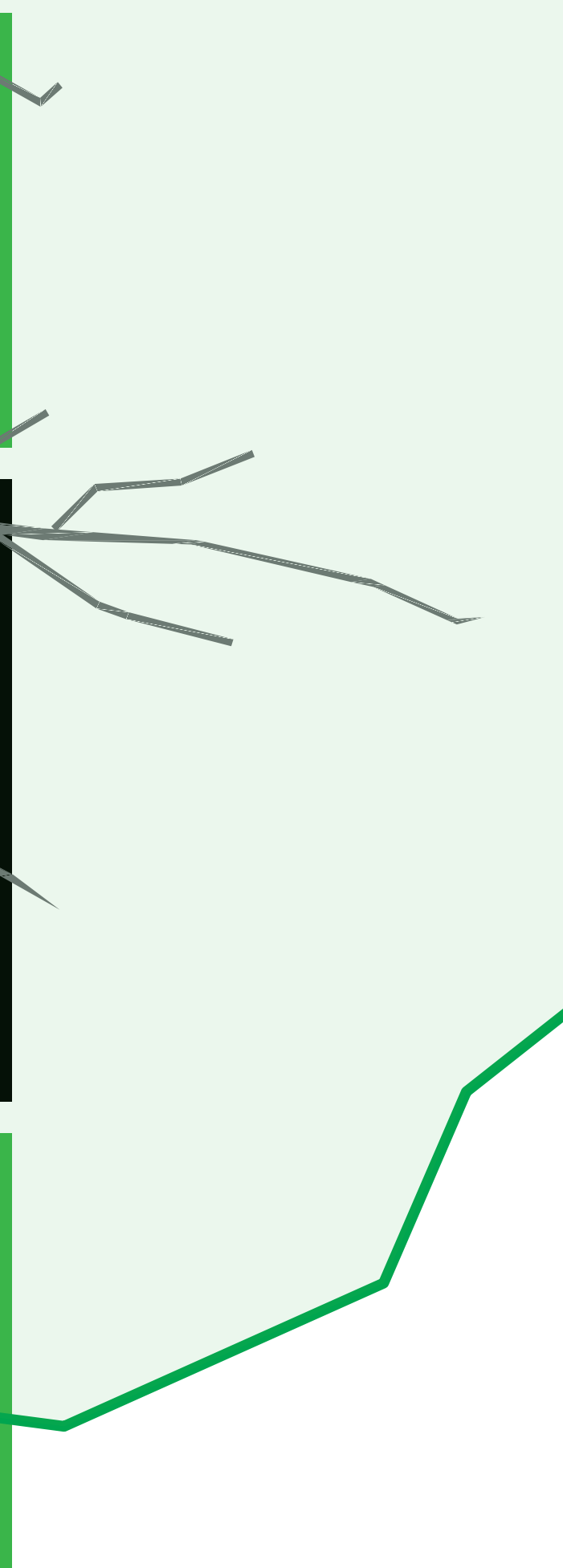
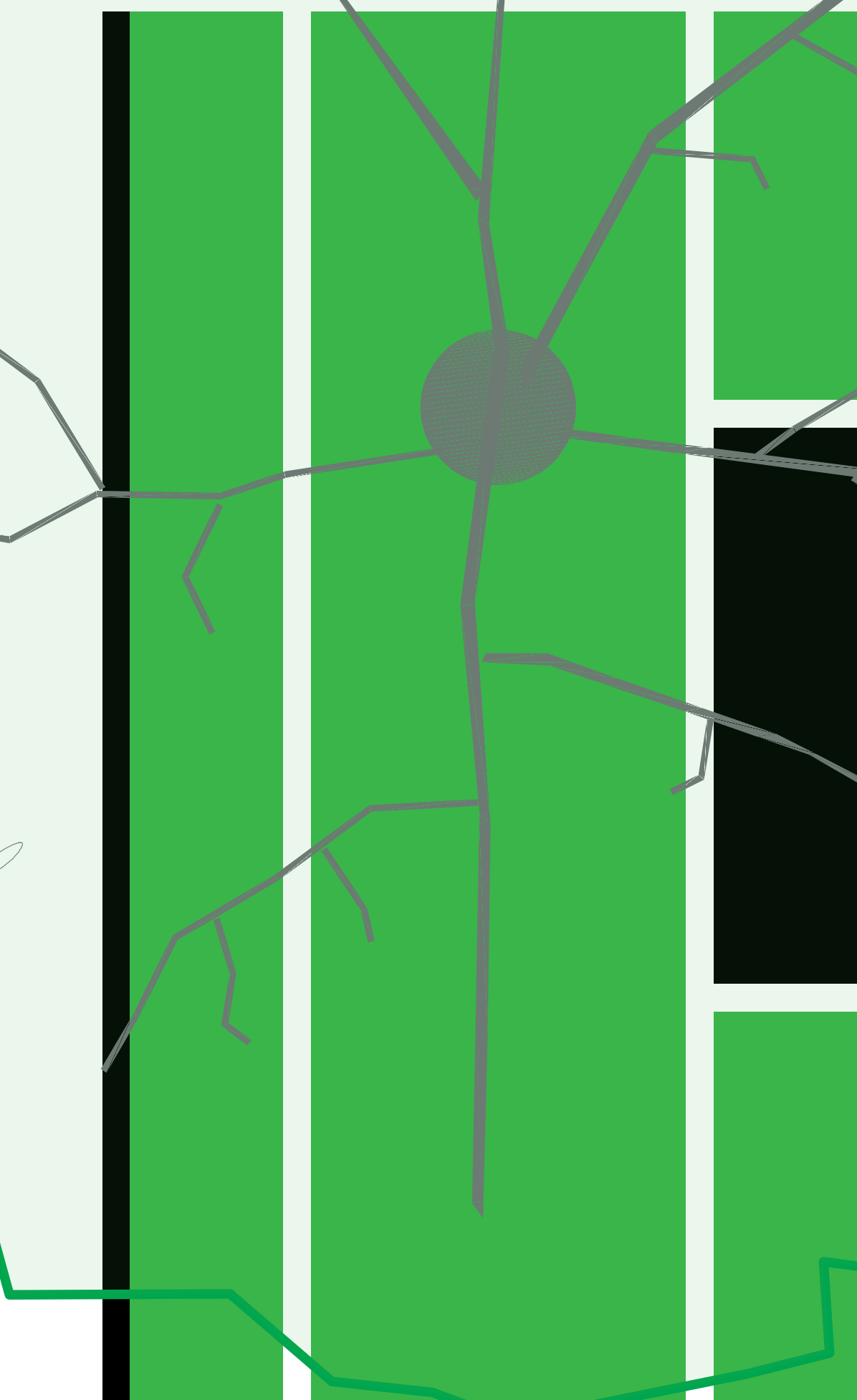
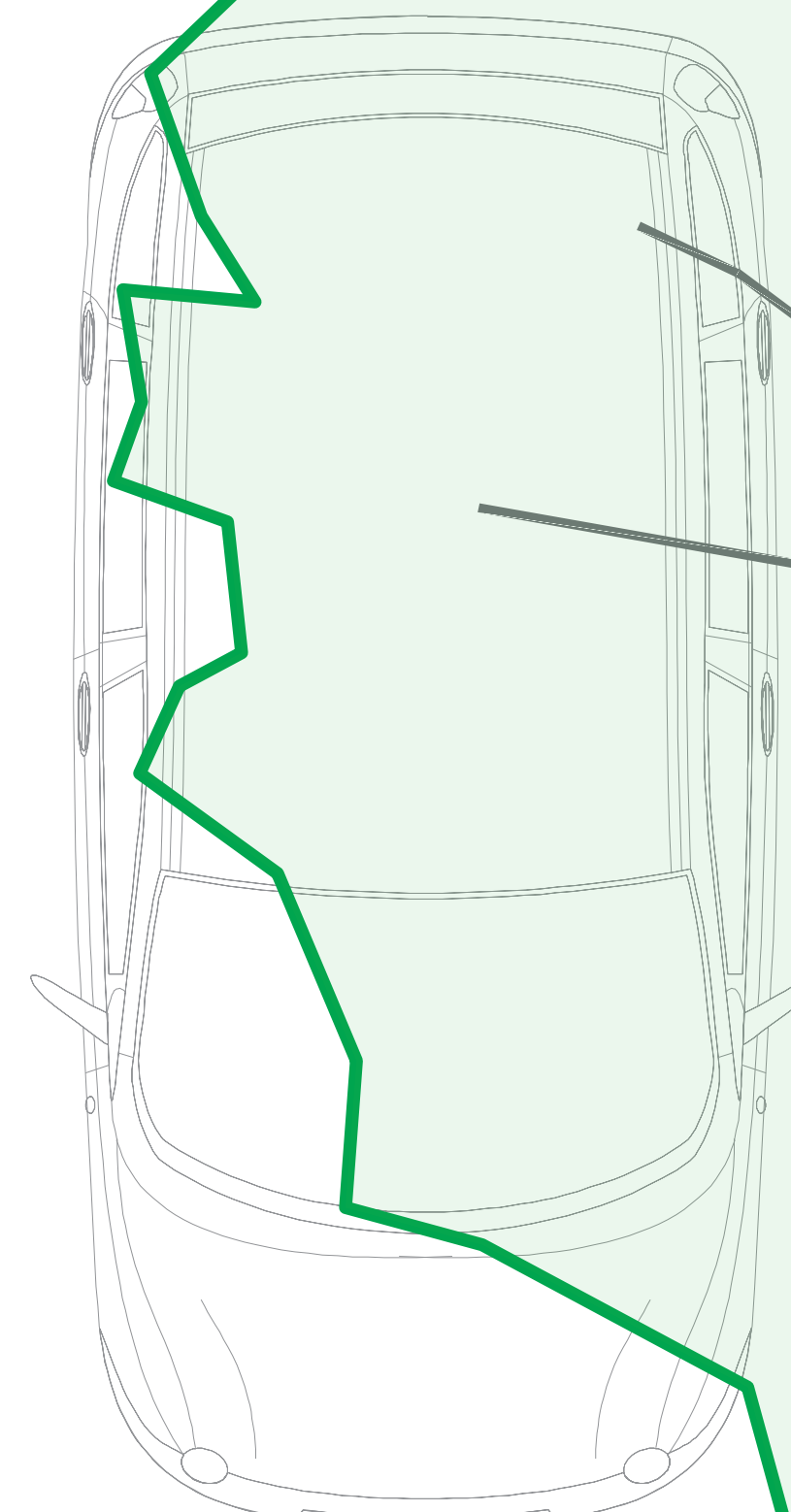
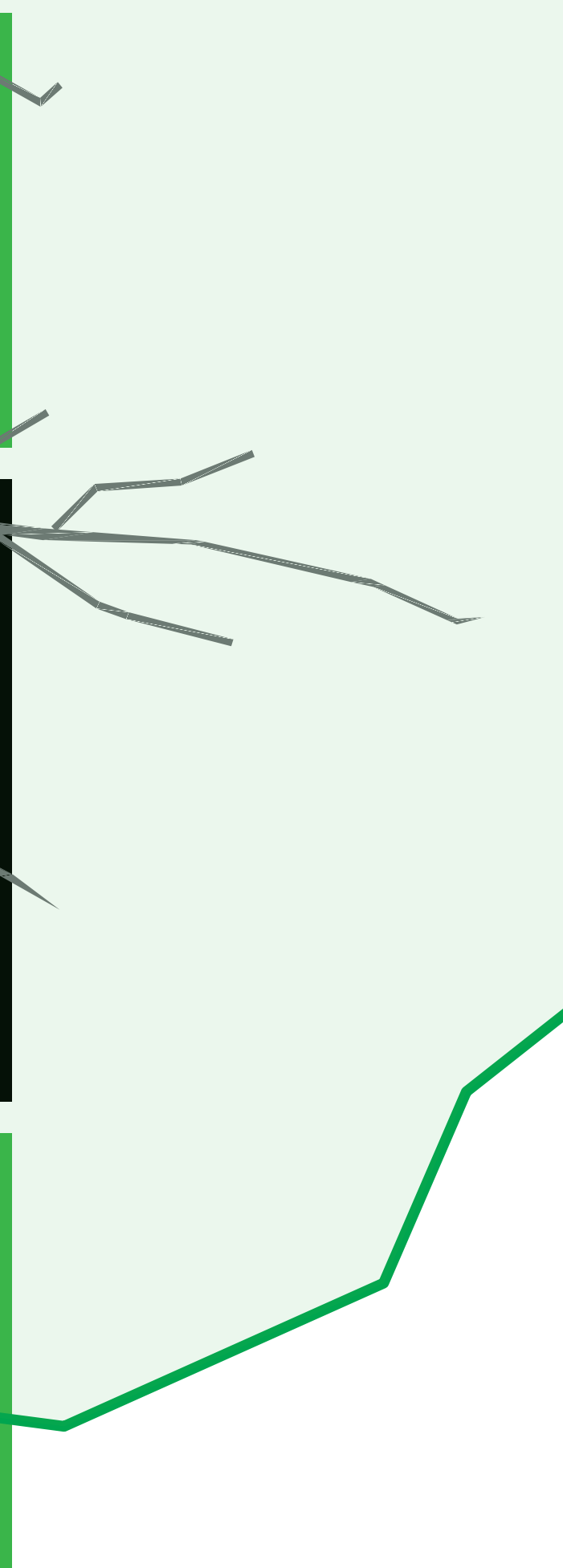
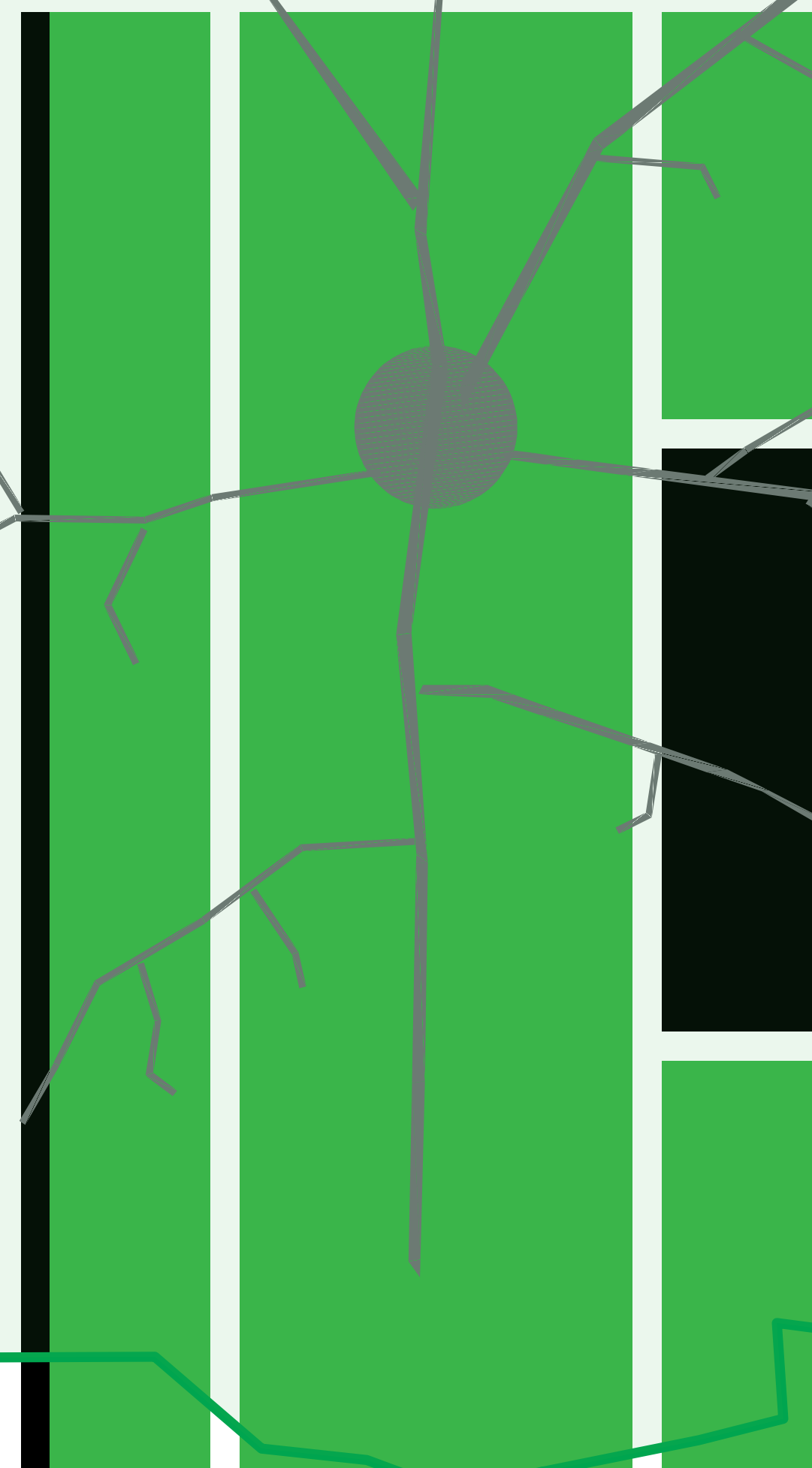
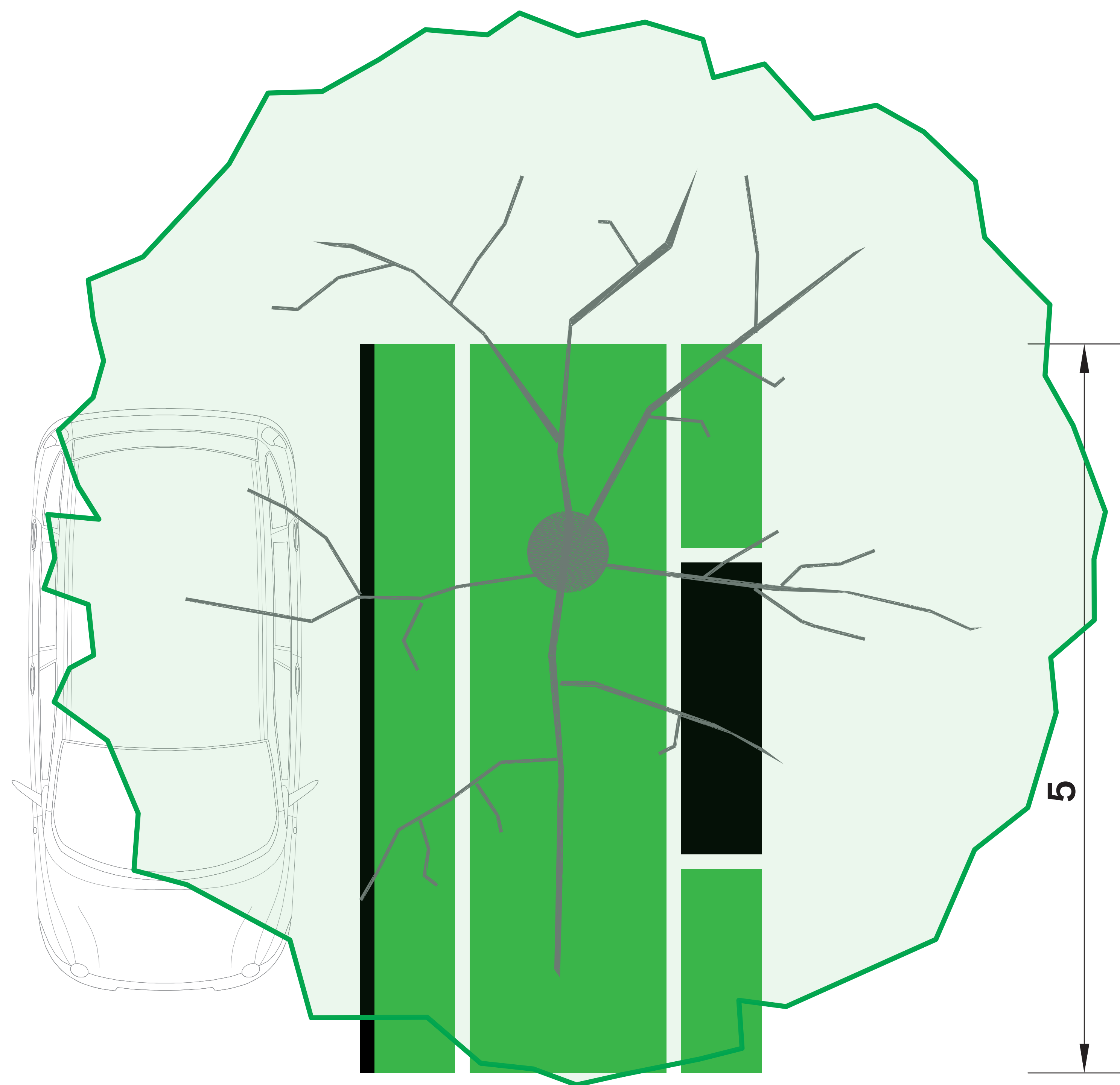
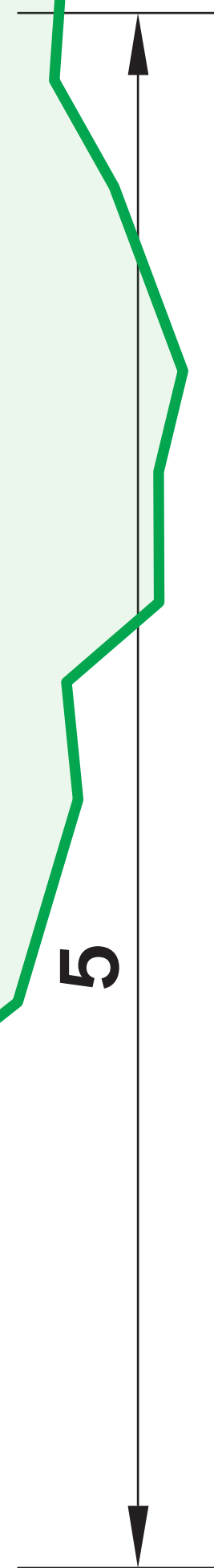
2,65

2,65

5

TRAVINY

PROSO PRUTNATÉ
Panicum virgatum

DOCHAN PSÁRKOVITÝ
Pennisetum alopecuroides

OSTŘICE JAPONSKÁ
Carex morrowii

KOSTŘAVA POPELAVÁ
Festuca glauca

RÁKOSOVKA VELKÁ
Hakonechloa macra

BEZKOLENĚC MODRÝ
Molina caerulea

CIBULOVINY

NARCIS
Narcissus

TULIPÁN (raný)
Tulipa

ČESNEK OKRASNÝ
Allium

BOHYŠKA
Hosta fortunei

JARMANKA VĚTŠÍ
Astratia major

LEVANDULE LÉKAŘSKÁ
Levandula angustifolia

BARVÍNEK MENŠÍ
Vinca minor

SASANKA HUPEJSKÁ
Anemone hupehensis

DENIVKA
Hemerocallis

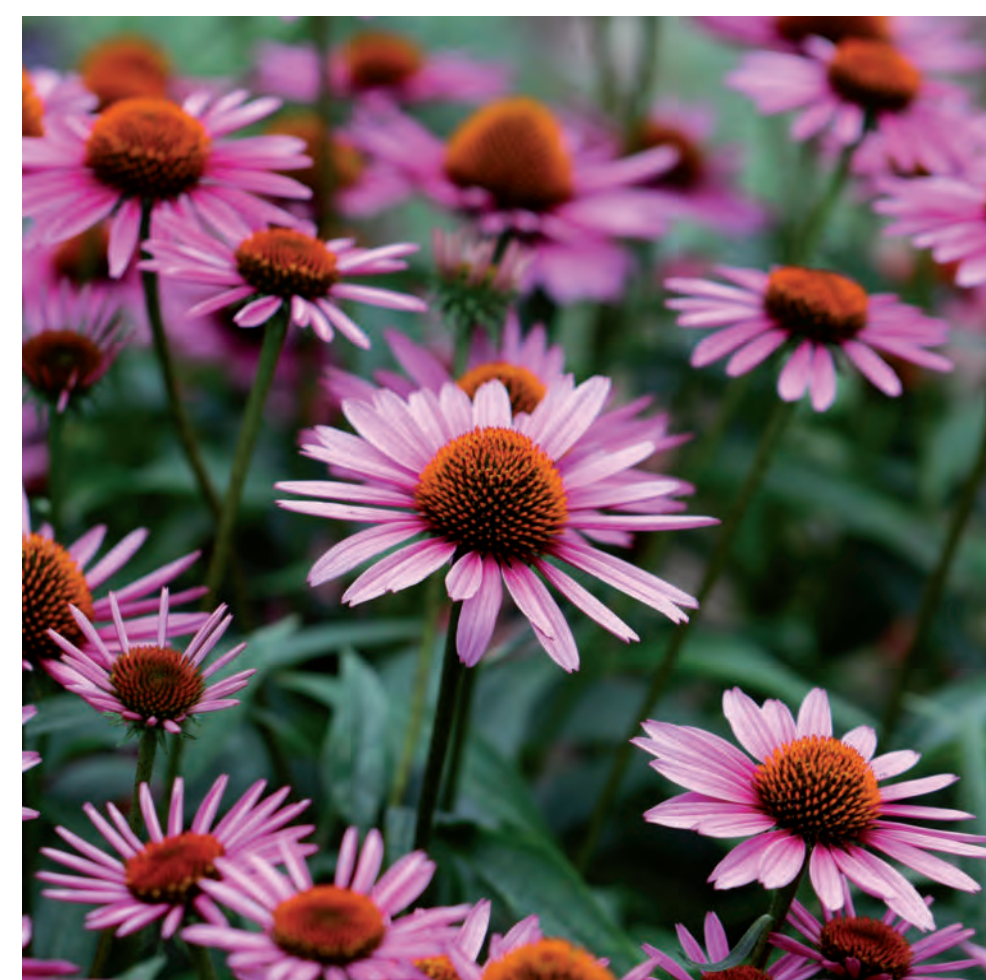
ORLÍČEK
Aquilegia vulgaris

KONTRYHEL
Alchemilla mollis

TŘAPATKA NACHOVÁ
Echinacea purpurea

BERGENIE SRDČITOLISTÁ
Bergenia cordifolia

ŠALVĚJ HAJNÍ
Salvia nemorosa

RDESNO
Bistorta amplexicaulis

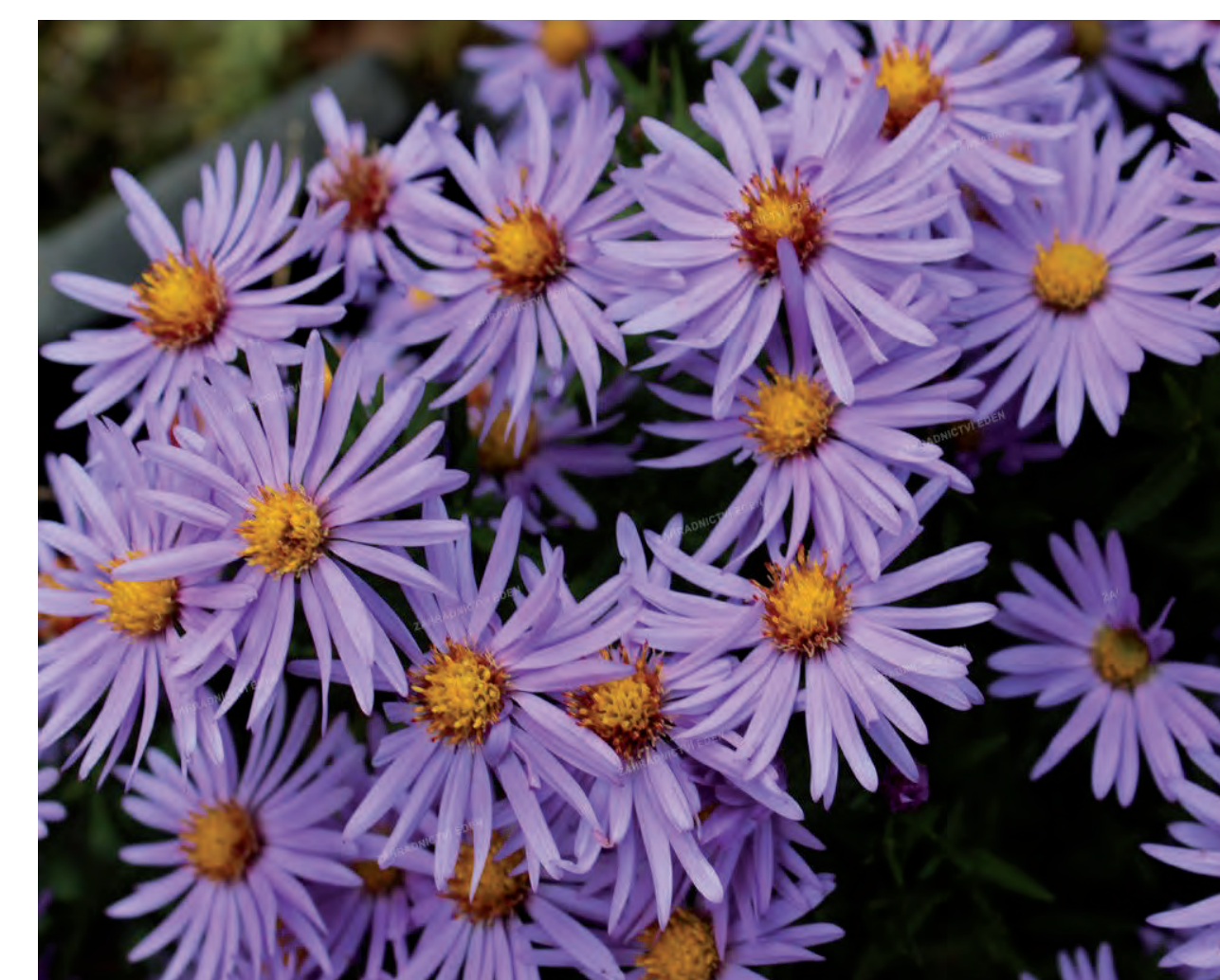
ROZCHODNÍK NÁDHERNÝ
Sedum spectabile

ČEMEŘICE ČERNÁ
Helleborus niger

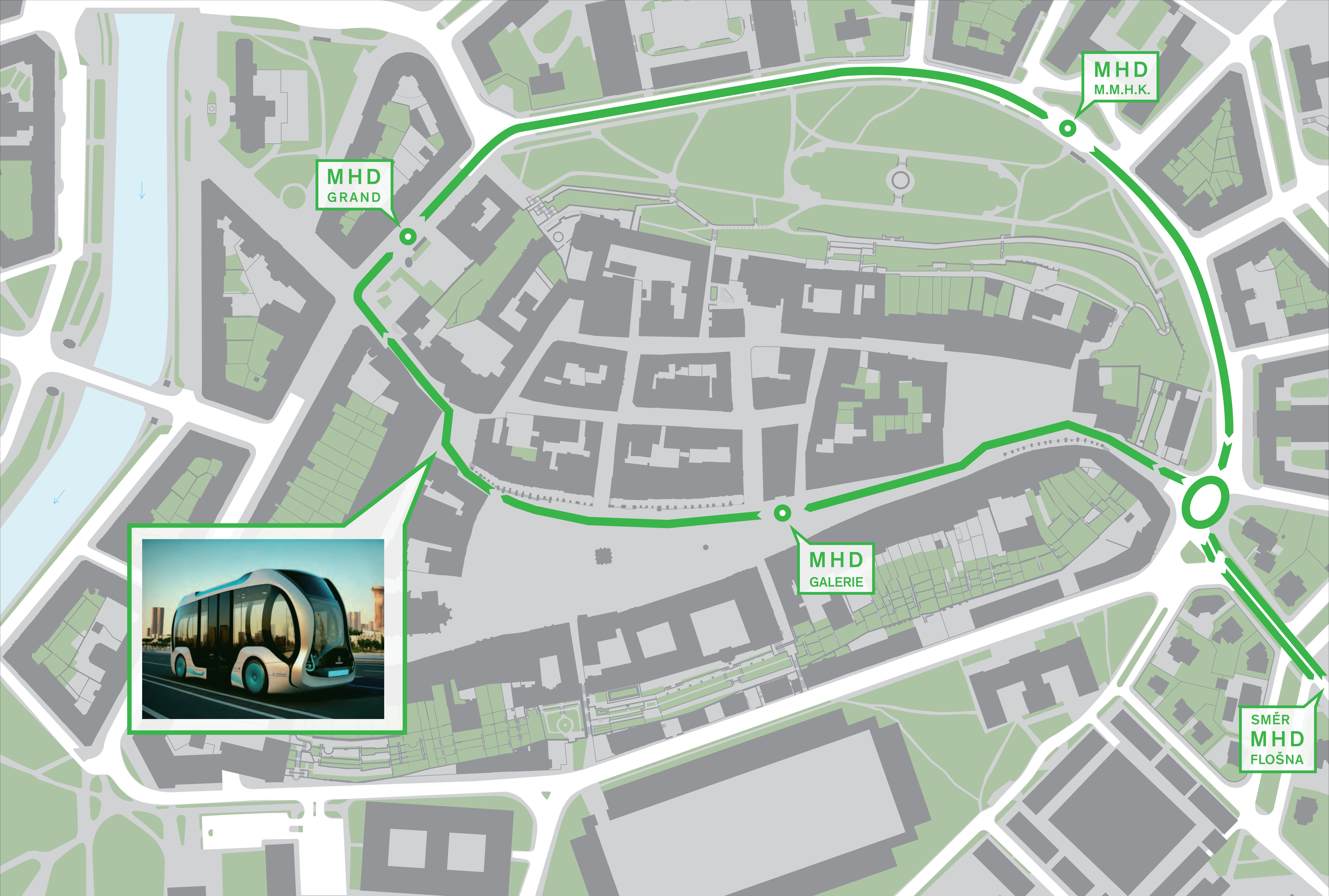
RŮŽE KEŘOVÁ
Rosa

HVĚZDICE KŘOVITÁ
Aster dumosus

MHD
M.M.H.K.

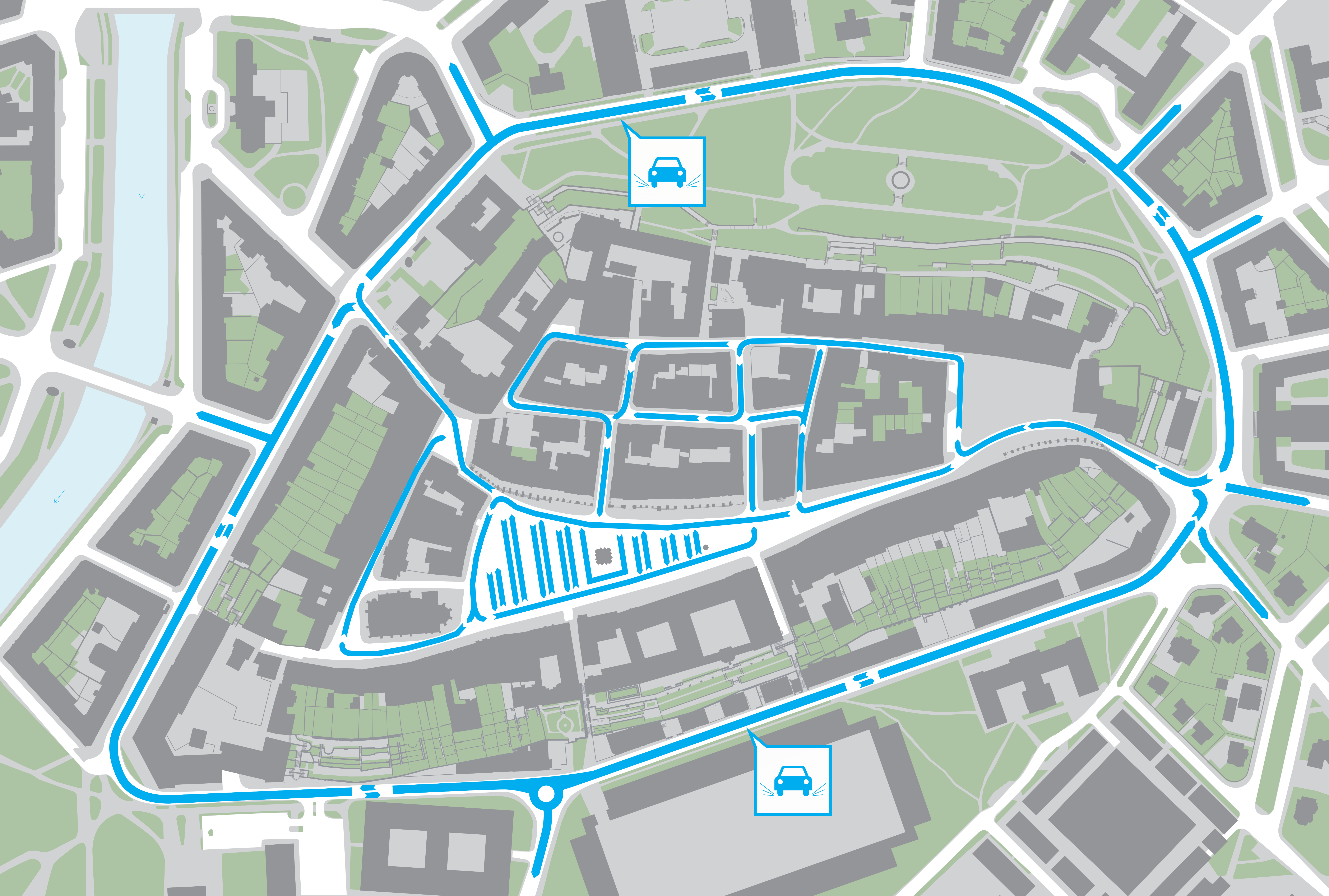
MHD
GRAND

MHD
GALERIE

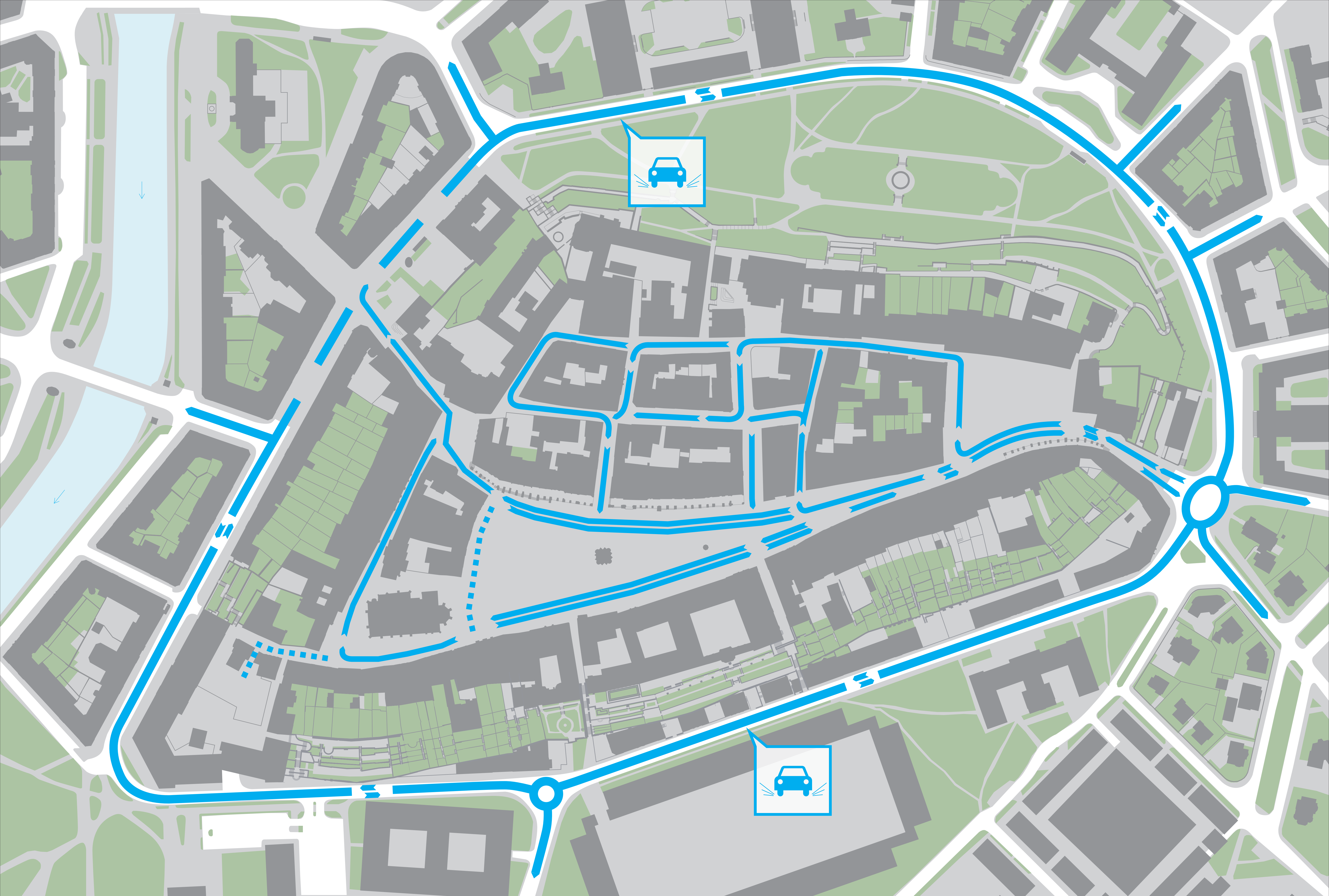
SMĚR
MHD
FLOŠNA

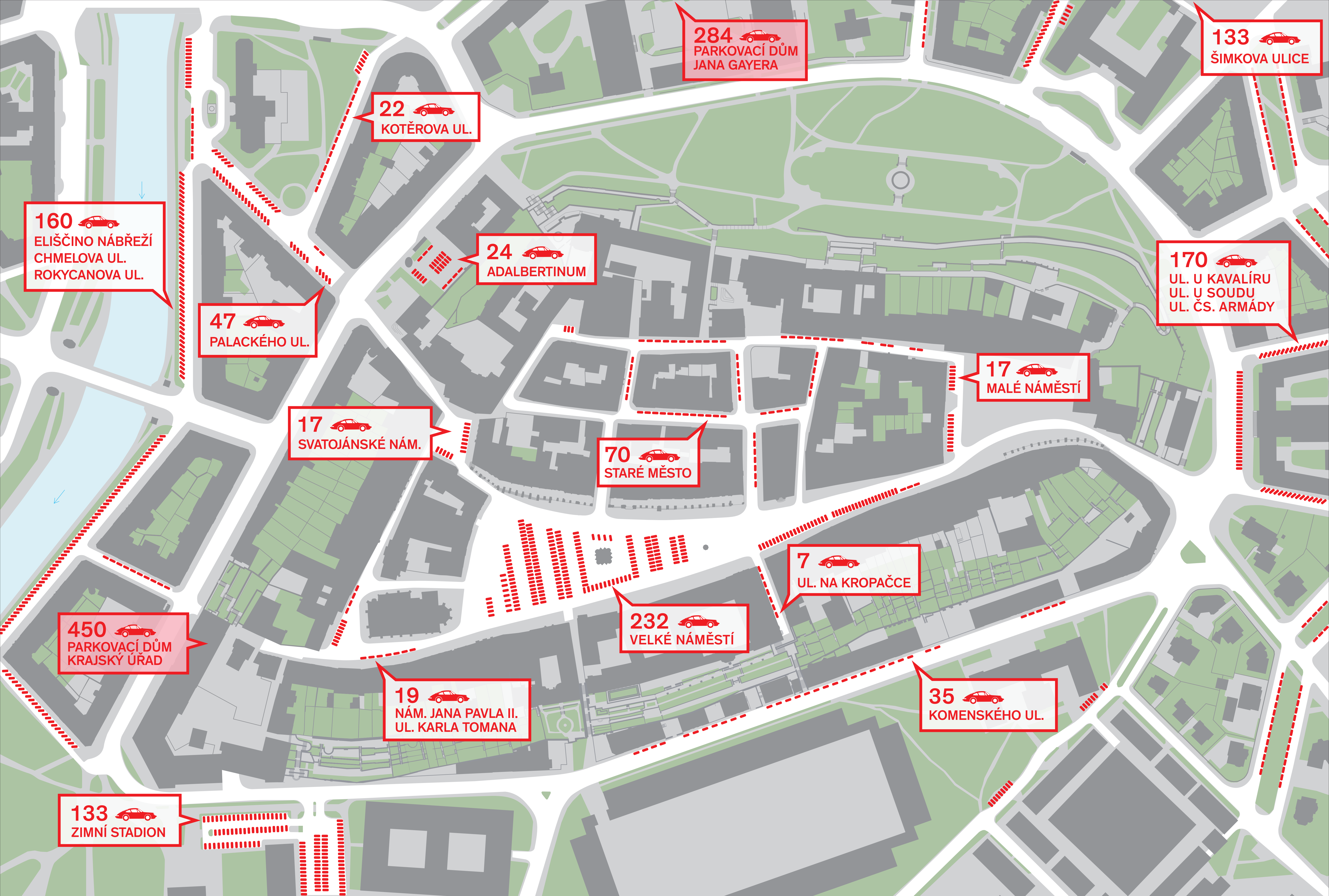

900

400

**+500 **
PARKOVACÍ DŮM
REGIOCENTRUM

87 REZIDENTI
42 ABONENTI

1200

**MAX. 284 **
PARKOVACÍ DŮM
JANA GAYERA

**+354 **
PARKOVACÍ ZAKLADAČE
PARKOVACÍ DOMY

**+120 **
UL. VÍTA NEJEDLÉHO

**+55 **
UL. KOMENSKÉHO

26 REZIDENTI
15 ABONENTI

**110 **
REZIDENTI, ABONENTI,
NÁVŠTĚVY

**270 **

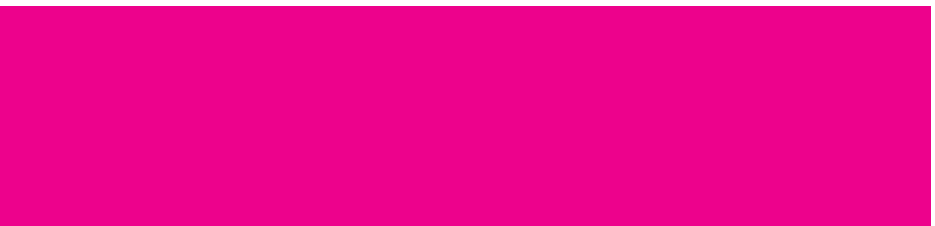
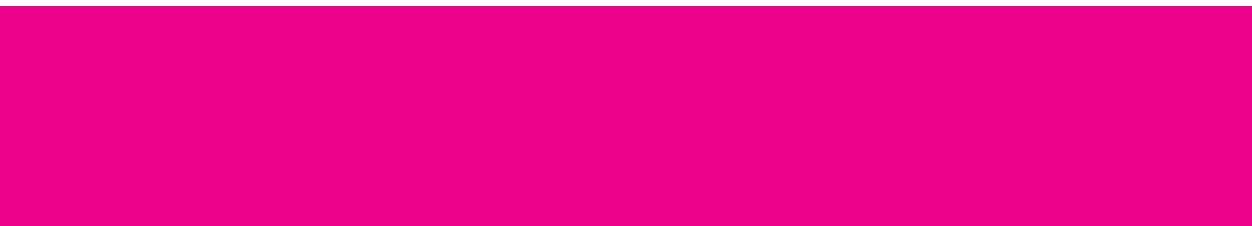
PLOCHA VELKÉHO NÁMĚSTÍ

**65 **

**130 **

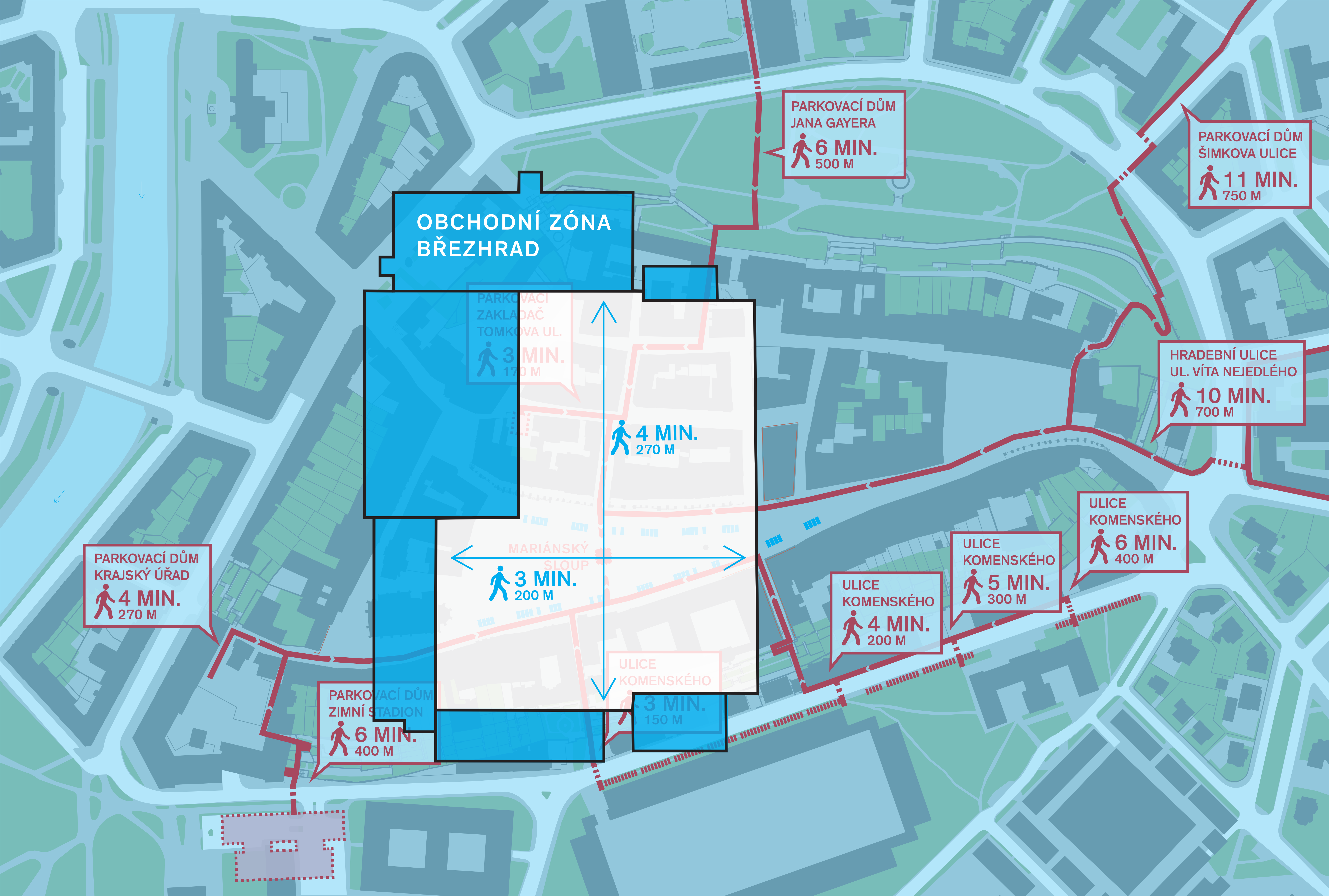
OKOLÍ VELKÉHO NÁMĚSTÍ

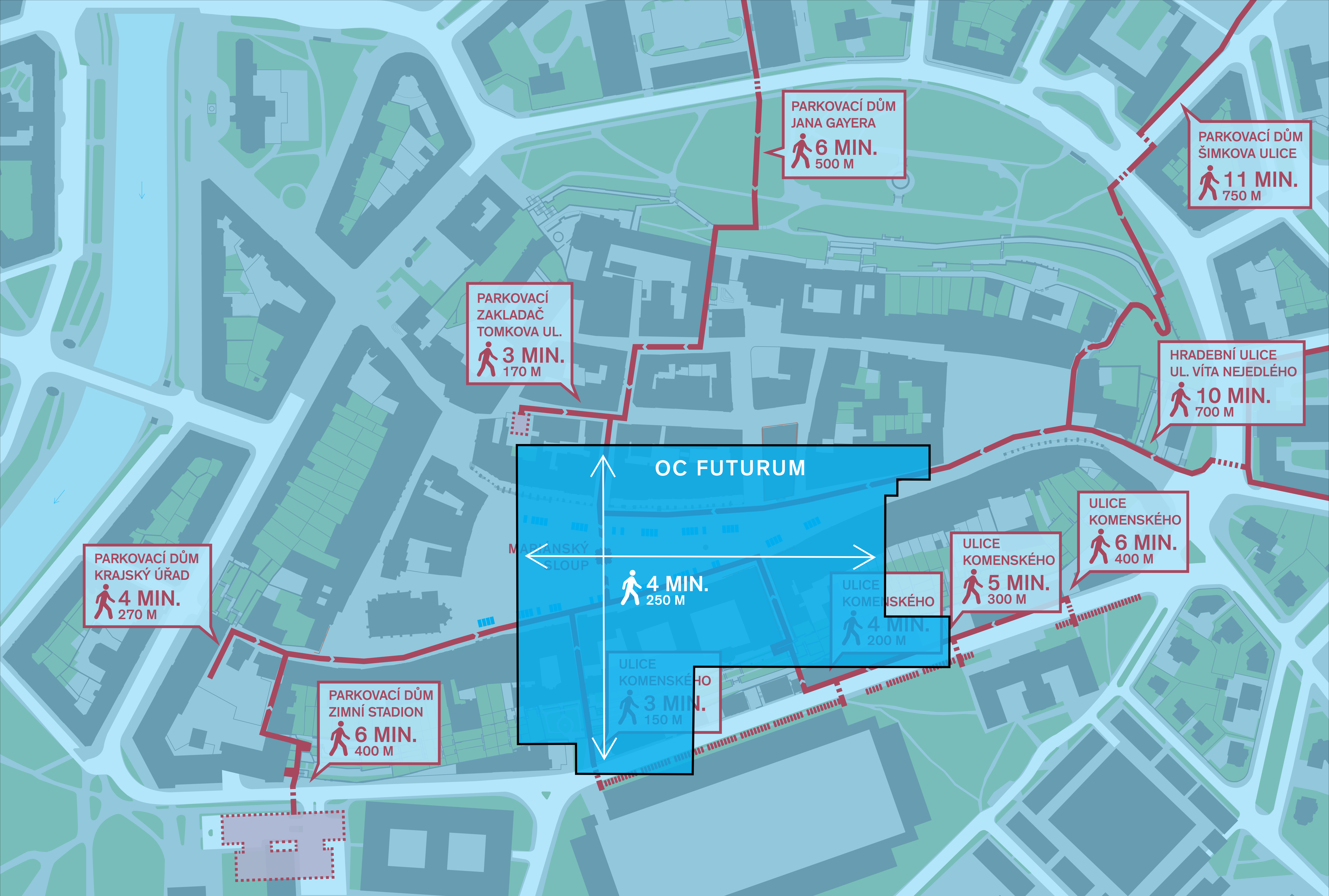
2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026

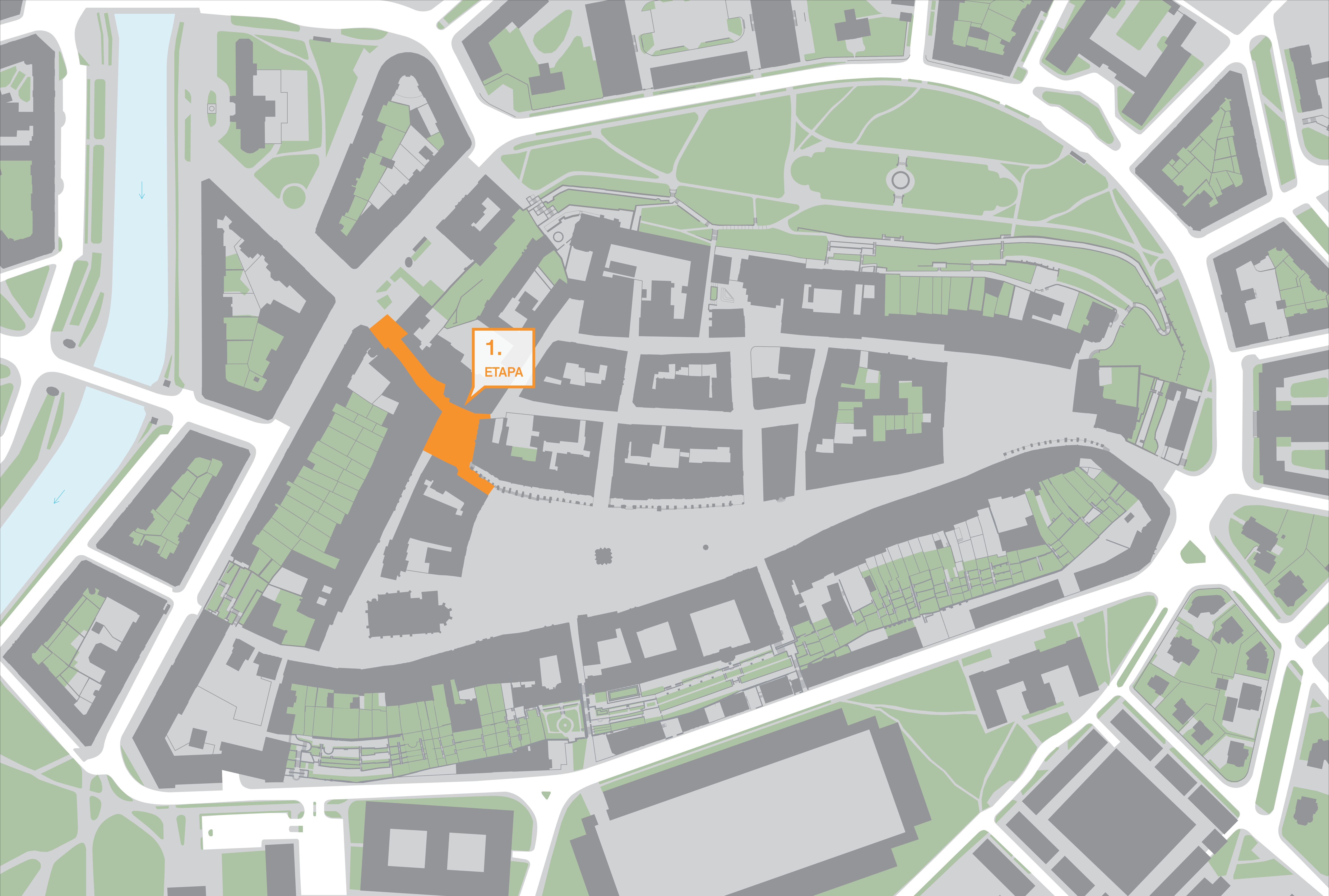

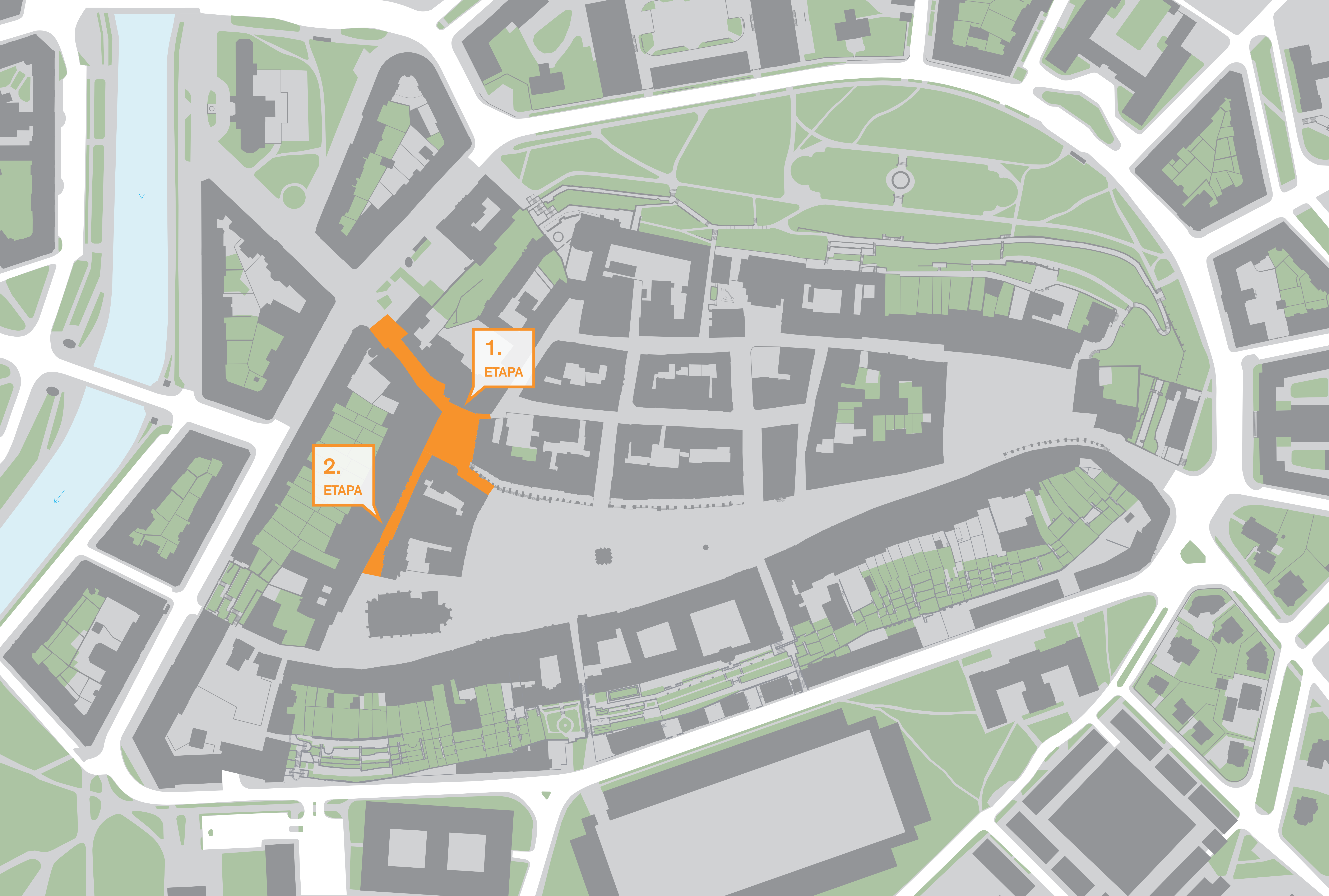

1.
ETAPA

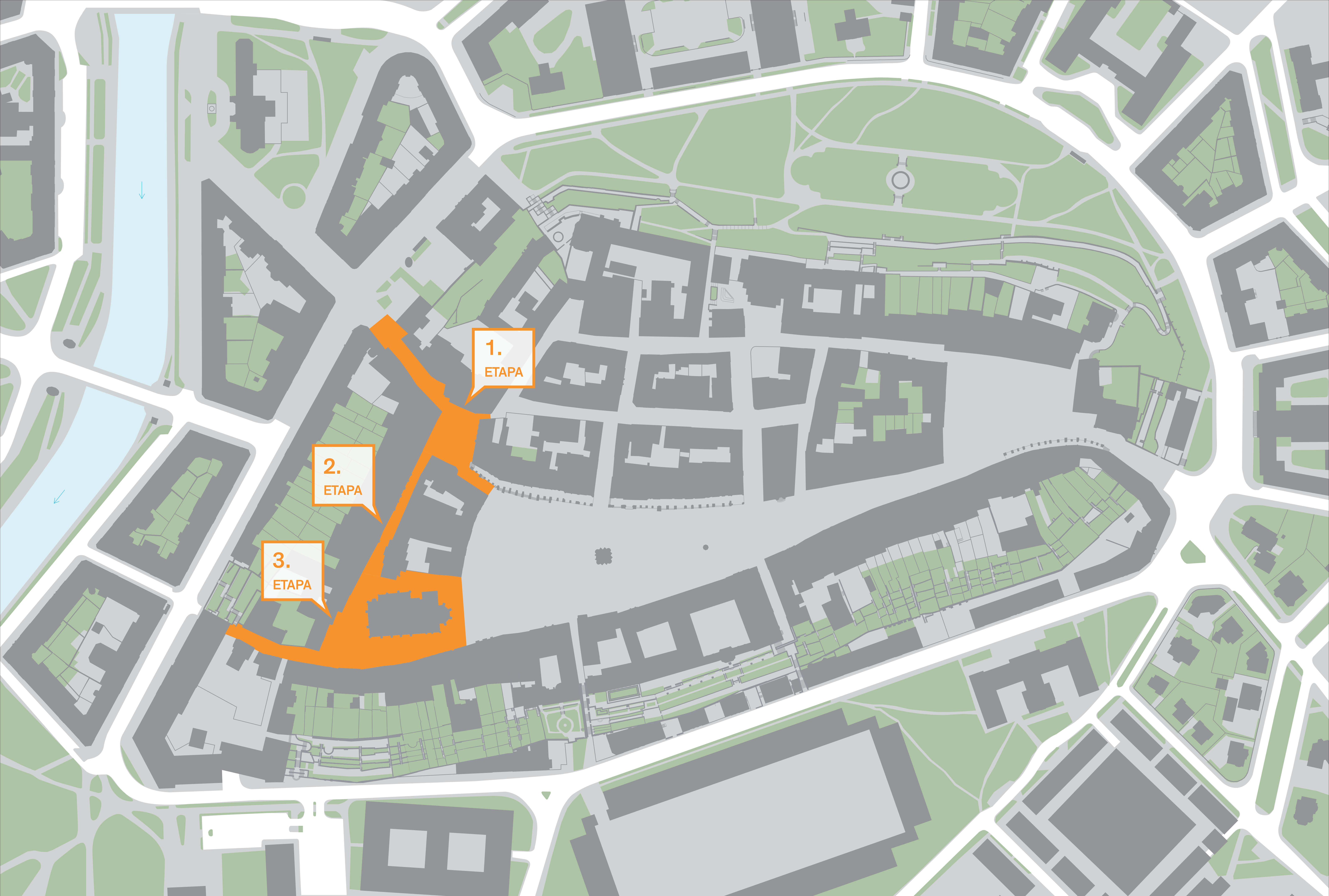

1.
ETAPA

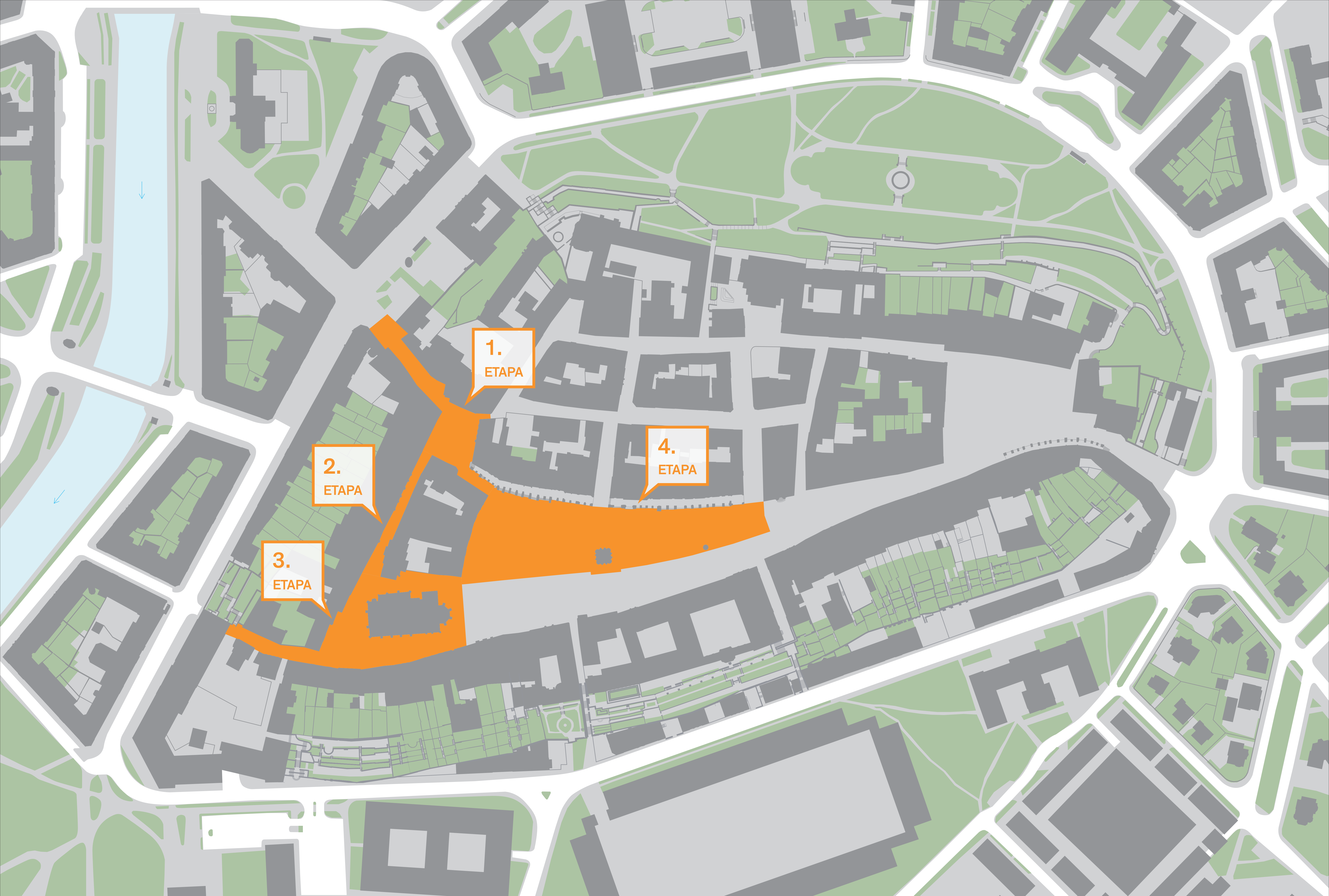
2.
ETAPA

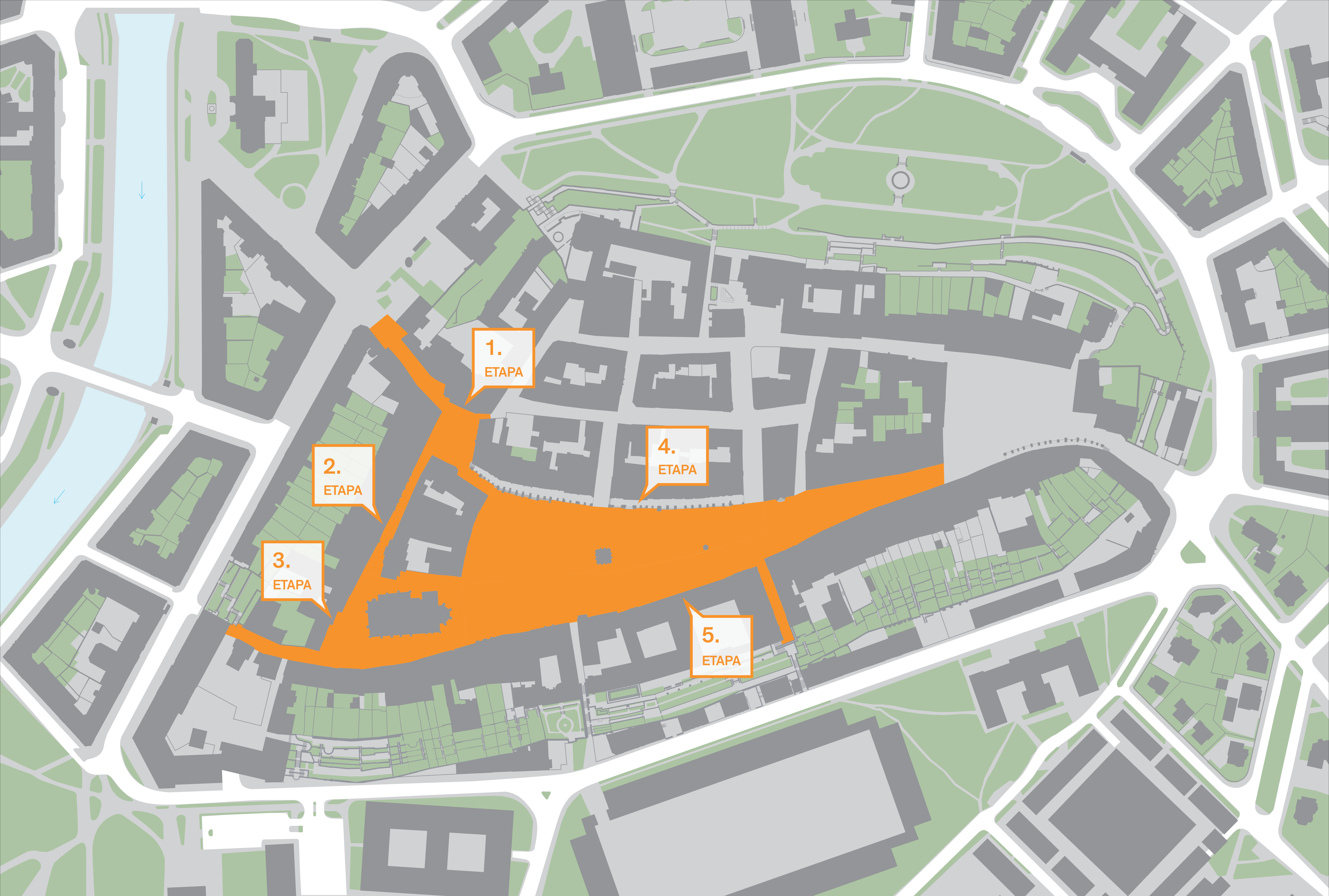

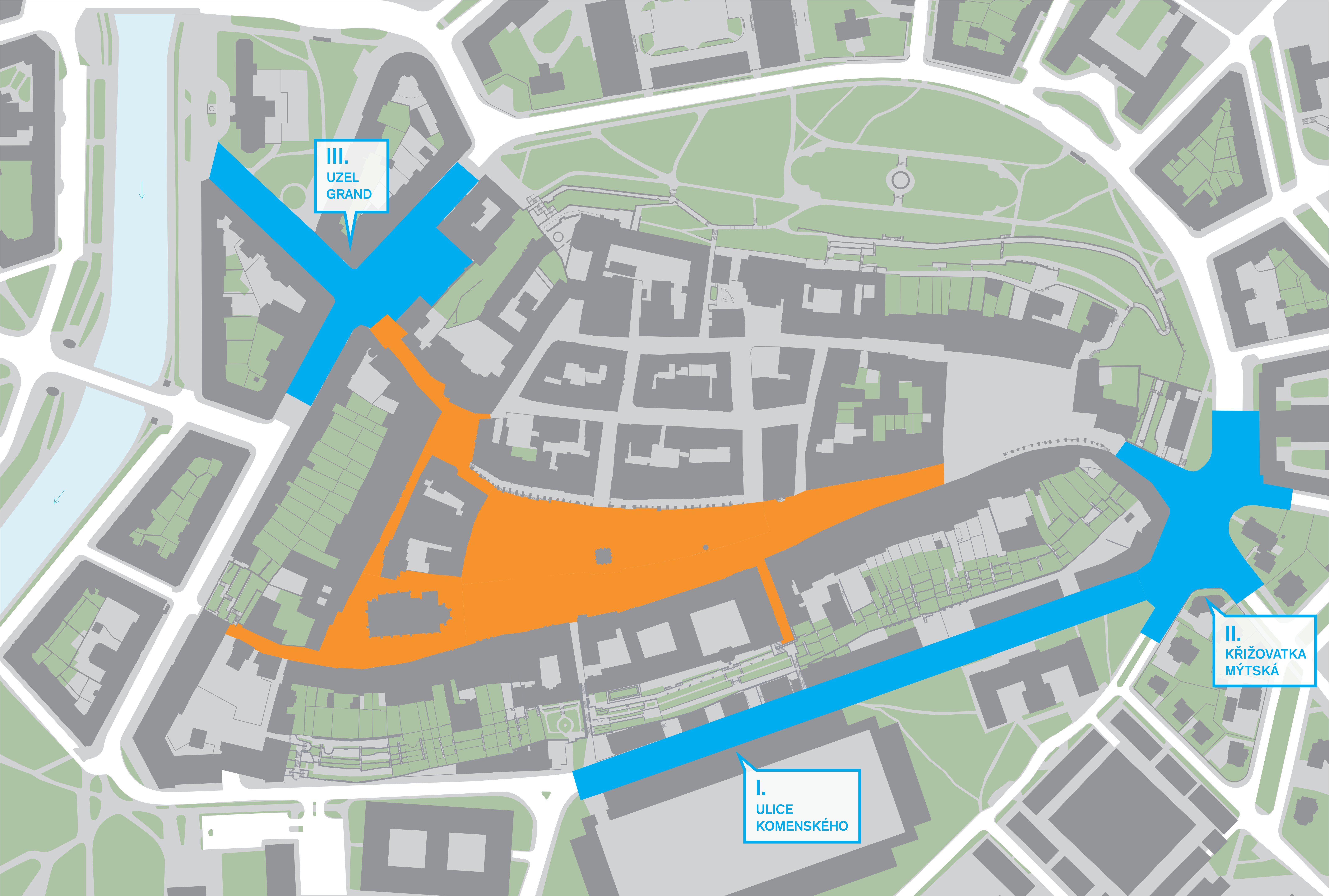

III.
UZEL
GRAND

II.
KŘÍŽOVATKA
MÝTSKÁ

I.
ULICE
KOMENSKÉHO

ARCHITEKTONICKO - URBANISTICKÁ STUDIE „REVITALIZACE VELKÉHO NÁMĚSTÍ V HRADCI KRÁLOVÉ“

